

TÜRKÇE VE DİL EĞİTİMİNDE İYİ UYGULAMALAR KONFERANSI

Bildiri Özetleri

20-22 Mayıs 2025
ANKARA

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

TAKDİM

Dil, milletin zamanla yoğrulmuş sesidir; düşünceler kelimelerle şekillenir, duygular cümlelerle dile gelir, hayat kavramlarla anlam bulur. İnsan zihninin derinliklerine inen her duygu, her düşünce, eninde sonunda dile muhtaçtır. O sebeptendir ki Millî Eğitim Bakanlığı olarak eğitim sistemimizin asli sütunlarından biri olarak gördüğümüz Türkçenin öğretimine özel bir ihtimam göstermekteyiz. Çünkü ana dili sadece bir iletişim aracı olmanın yanında bir düşünme biçimi, bir duygu mimarisi, bir kimlik dokusudur. Çocuklarımızın Türkçeyi doğru, derinlikli ve estetik biçimde kullanabilmeleri millî kimliklerinin billurlaşması ve kültürel şuurlarının kökleşmesi açısından da bir zarurettir.

Zira insan dili kadar düşünür, dili kadar duyar, dili kadar var olur. Kelimelerle sınırlı olmayan bir dünya tahayyülü mümkün değildir. Türkçeye değer vermek, aslında kendi aklımıza, kendi hikâyemize, kendi geleceğimize sahip çıkmaktır.

Bu bakışla Türkçe derslerinde sınıf geçme notunun yükseltilmesi, yüzeysel bir tedbir değil; ana dili merkeze alan bir zihniyet dönüşümünün işaretidir. Öte yandan, dil derslerinin yalnızca dilbilgisi düzeyinde ölçülmesini yeterli görmeyip okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi dört temel beceriyi esas alarak öğrencilerimizin dil yetkinliğini çok yönlü bir biçimde geliştirmeyi amaçlıyoruz. Çünkü biz inanıyoruz ki; dili gelişen bireyin yalnızca dili değil, düşünme, anlama, anlatma ve ilişki kurma biçimi de zenginleşir. Türkçenin derinliğiyle temas eden her çocuk, aynı zamanda kendine, milletine ve insanlığa açılan yeni bir kapıyı aralamış olur.

Bu sebeple bizler, eğitimi yalnızca bilgi aktarımından ibaret gören sınırlı bir yaklaşımı reddediyor; insanı bütün yönleriyle kavrayan bir anlayışı esas alıyoruz. Bilgiyle donanmış ama şahsiyet inşası ihmal edilmiş bir neslin, hakikate ulaşması ve hayata yön vermesi mümkün değildir. Bu yüzden, eğitimin ruhlara ve kalplere dokunan yönünü asli bir vazife olarak görmekteyiz. Bakanlık olarak gayemiz; bu toprakların sesini ve hikmetini duyan, yüksek idrak ve derin feraset sahibi, şahsiyetli bireyler yetiştirmektir. Arzumuz; gençlerimizin millî bir bakışla, kadim irfanımızdan süzülen değerlerle donanarak hayata dâhil olmalarıdır.

İşte bu yüksek gayenin mücessem bir ifadesi olan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bir yandan çağın dinamiklerini gözetirken, öte yandan köklerimize sadakati ve medeniyetimizin kelime kelime örülmüş mirasını esas almaktadır. Ruh ve beden bütünlüğüne sahip, yetkin ve erdemli bireyler yetiştirmeyi amaçlayan bu model; sadece müfredat değişimi değil, aynı zamanda bir medeniyet iddiasıdır. Eğitim politikalarımızın kalbinde, millî kültürümüzün, tarihî hafızamızın ve toplumsal değerlerimizin yeni nesillere aktarılması yer almaktadır. Bu doğrultuda; iyilik, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik gibi kök değerlerin öğrencilerimizce içselleştirilmesi, geleceğe bırakacağımız en büyük mirastır.

Türkçenin imkânlarını derinlemesine kullanan bir birey, yalnızca cümle kurmaz; düşünce kurar, duygu inşa eder, hayata mana katar. Zihin dünyası kelimelerle genişler, gönül dünyası anlamla derinleşir. Türkçeyi iyi bilen, iyi kullanan, ona özenle yaklaşan bir nesil; aynı zamanda estetik zevki gelişmiş, değerlerini içselleştirmiş, düşünce dünyası zengin bireylerden oluşur.

Cihad DEMİRLİ

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

SUNUŞ

Türkçemiz, köklü medeniyet mirasımızın ve bizi biz yapan değerlerin taşıyıcısıdır. Millî kültürün ve değerlerin yaşatılması ve yeni kuşaklara aktarılması, dilin doğru ve güçlü bir biçimde edinimine ve kullanılmasına bağlıdır. Etkin bir dil eğitimi, fertlerin şahsiyet inşasında sağlam temeller oluşturan ve millî şuurun gelişimine önemli katkılar sağlayan araçlardan biridir. Bu çerçevede çağın ihtiyaç duyduğu becerilere sahip yetkin olmanın yanı sıra ahlaki bakımdan gelişmiş millî ve manevî değerlere sahip erdemli insan yetiştirmenin öneminin farkında olarak Türkiye Yüzyılı'nın sağlam temeller üzerinde yükselmesine destek olmaya gayret ediyoruz.

Bu anlayış doğrultusunda dördüncüsünü düzenlediğimiz Türkçe ve Dil Eğitiminde İyi Uygulamalar Konferansı'nın bu yılki temasını "Millî Kültür ve Değerler Edinimi Eylem Araştırması" olarak belirledik. Konferans hazırlık sürecinde başvuru almak amacıyla oluşturduğumuz sisteme, tüm okul kademelerinden ve birçok üniversiteden toplam 316 iyi uygulama başvurusu yapılmıştır. Başvurular, farklı üniversitelerden akademisyenlerin yer aldığı 58 kişilik hakem heyeti tarafından, bilimsel yöntemlere dayalı iki aşamalı bir değerlendirme sürecinden geçirilmiştir. Titiz bir süreç neticesinde 80 bildiri sahibi, sözlü sunum yapmaya hak kazanmıştır. Bu kıymetli öğretmen ve akademisyenlerimiz, iyi uygulamalarını üç gün sürecek konferansımızda sunacaklardır. Ayrıca alanında uzmanlaşmış konuşmacıların yer aldığı paneller, öğrencilerimizin poster sunumları ve atölye çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Konferans serisine destekleri için Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'a şükranlarımı arz ederim. Konferansın Onursal Başkanı Sayın Bakanımız Yusuf TEKİN'e sunduğu imkân ve desteklerinden dolayı teşekkürlerimi arz ederim. Konferansın gerçekleşmesinde katkılarını esirgemeyen kıymetli paydaşımız Türk Dil Kurumuna, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı mensuplarına, bilim ve değerlendirme kurullarına, öğretmen ve akademisyenlerimize, konferansa değer katan davetli konuşmacılara ve öğrencilerimize sevgi ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

DÜZENLEME KURULU

KONFERANS ONURSAL BAŞKANI

Prof. Dr. Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

KONFERANS BAŞKANI

Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

KONFERANS DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Osman MERT, Türk Dil Kurumu Başkanı
Prof. Dr. Mehmet TAŞPINAR, Talim ve Terbiye Kurulu Başkan Yardımcısı
Doç. Dr. Harun ŞAHİN, Türk Dil Kurumu Başkan Yardımcısı
Mehmet Nezir GÜL, Talim ve Terbiye Kurulu Başkan Yardımcısı

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Hatice Nur KİRAZ AKKAŞ, TTKB Eğitim Araştırmaları Daire Başkanı

DÜZENLEME KURULU

Dr. Yasemin ÇİMEN, TTKB Millî Eğitim Uzmanı
Dr. H. Emre PEKYÜREK, TDK Bilimsel Çalışmalar Müdürü
Dr. Reşide GÜRSES, AYK Uzmanı
Mazhar ALTINDİŞ , TTKB Şube Müdürü
Özlem GÜNER, TTKB Şube Müdürü
Esmâ Burcu KUŞ, TTKB Başöğretmen
Kadriye ÖĞÜT, TTKB Başöğretmen
Seda ÇELİK, TTKB Başöğretmen
Ayça KÖKSAL, TTKB Uzman Öğretmen
Canan KANOĞLU, AYK Uzmanı
Elif KARAKUŞ, AYK Uzmanı
Elif TERTEMİZ ARAT, TTKB Uzman Öğretmen
Esra GÜMÜŞ, TTKB Uzman Öğretmen
Şebnem Betül AKALIN, TTKB Uzman Öğretmen
Neslihan BAL, TTKB Öğretmen
Ferit SOĞUKÇEŞME, Programcı
Nisa Nur GÜNEYLİ, TTKB Büro Personeli

GRAFİK TASARIM

Esmâ Burcu KUŞ
Neslihan BAL

DİL OKUMA

Özlem GÜNER
Ayça KÖKSAL
Esra GÜMÜŞ
Kadriye ÖĞÜT
Şebnem Betül AKALIN

ISBN 978-975-11-8648-5

Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına aittir. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU

Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Emre BİLGİLİ, Türkiye Maarif Vakfı Başkanlığı
Prof. Dr. Azmi ÖZCAN, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Cihat YAŞAROĞLU, İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Deniz MELANLIOĞLU, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Dinçer KOÇ, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA, İstanbul Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Gıyasettin AYTAŞ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Güner KONEĐRALI, Atatürk Öğretmen Akademisi Uluslararası Final
Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Güray KIRPIK, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan KAPLAN, Yalova Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan MEYDAN, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice GÜNEŞ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim GÜLTEKİN, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. İdris Nebi UYSAL, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İlyas KEMALOĞLU, Türk Kültürüne Hizmet Vakfı
Prof. Dr. Kamil İŞERİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Kemalettin DENİZ, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan GÜRSOY, Büyükelçi/Akademisyen
Prof. Dr. Kürşad Çağrı BOZKIRLI, Kafkas Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Mehmet GEDİZLİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet KARA, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Murat KACIROĞLU, Erzurum Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Murteza BEDİR, Türkiye Diyanet Vakfı-İslam Araştırmaları Merkezi
Prof. Dr. Mustafa GÜNEŞ, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa TAHİROĞLU, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Özcan BAYRAK, Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfi YILDIRIM, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfullah YILDIRIM, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ülker ŞEN, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Veysel ÖZDEMİR, Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar AYDEMİR, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz DAŞÇIOĞLU, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz YEŞİL, Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf ALPAYDIN, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf DOĞAN, Gazi Üniversitesi

BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU

Prof. Dr. Yusuf UYAR, Gazi Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Doç. Dr. Ahmet BAŞKAN, Hitit Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Melih GÜNEŞ, Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe AKSU, İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Canan OLPAK KOÇ, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Emrah BOYLU, Bartın Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Doç. Dr. Filiz ELMALI, Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Hüseyin MUTLU, Ordu Üniversitesi
Dr. İbrahim Halil ÜÇER, İslam Düşünce Atlası
Doç. Dr. Neşe Kara ÖZKAN, Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Doç. Dr. Oğuzhan KURU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Doç. Dr. Özgür SİREM, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Özkan SAPSAĞLAM, Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Salih Kürşad DOLUNAY, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Doç. Dr. Sedef BULUT, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Selçuk ATAY, Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Soner AKŞEHİRLİ, Ege Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Doç. Dr. Tarık DEMİR, Gazi Üniversitesi TÖMER
Doç. Dr. Umut BAŞAR, İran Eğitim Müşaviri
Doç. Dr. Vahdettin IŞIK, İbn Haldun Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf GÜNAYDIN, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus PUSTU, Türk Tarih Kurumu
Dr. Öğr. Üyesi Cenk YOLDAŞ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim DOYUMGAÇ, Adıyaman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kurtuluş ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kübra CEVHERLİ, Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat AYAR, Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi
Dr. Necdet SUBAŞI, MEB Bakan Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Neşe UYGUN, Gaziantep Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özlem BAYRAK CÖMERT, Gazi Üniversitesi
Dr. Savaş Şafak BARKÇIN
Dr. Öğr. Üyesi Tacettin ŞİMŞEK, Atatürk Üniversitesi, TDK Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Tuğrul Gökmen ŞAHİN, İnönü Üniversitesi
Dr. Banu ALTINOVA, Harun Çakmak Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Dr. Emine ŞİMŞEK, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Dr. Fatma GÖZALAN ÇİÇEK, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Dr. Günay ŞEN, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Dr. Hatice HERDİLİ ŞAHİN, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Dr. Yasemin ÇİMEN, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Emine DEMİREL KAYA, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Ferda KOÇAK, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

KONFERANS GENEL PROGRAM

20 MAYIS 2025 SALI (1. GÜN)

09.00-10.00	Karşılama, Kayıt
10.00-11.00	Açılış, Protokol Konuşmaları
11.00-12.30	"Köklerden Geleceğe" Panel Oturumu
12.30-13.45	Öğle Arası
13.45-15.05	Bildiri Sunumları - I. Oturum
15.05-15.25	Ara
15.25-16.45	Bildiri Sunumları - II. Oturum

21 MAYIS 2025 ÇARŞAMBA (2. GÜN)

09.30-10.50	Bildiri Sunumları - III. Oturum
10.50-11.10	Ara
11.10-12.30	Bildiri Sunumları - IV. Oturum
12.30-13.30	Öğle Arası
13.30-15.00	"Dil Ekseninde Kültür ve Gönül Coğrafyamız" Panel Oturumu
15.00-15.30	Ara
15.30-17.00	Atölye Çalışmaları

22 MAYIS 2025 PERŞEMBE (3. GÜN)

09.00-10.20	Bildiri Sunumları - V. Oturum
10.20-10.50	Ara
10.50-12.20	"Millî Kültür ve Değerler Edinimi" Panel Oturumu
12.20-12.50	Kapanış Programı

20 MAYIS 2025 SALI | 1. GÜN

09.00-10.00	KARŞILAMA, KAYIT			
10.00-11.00	AÇILIŞ, PROTOKOL KONUŞMALARİ Atatürk Konferans Salonu Prof. Dr. Osman MERT Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Prof. Dr. Yusuf TEKİN Millî Eğitim Bakanı (Teşrifleri hâlinde)			
11.15-12.30	“KÖKLERDEN GELECEĞE” PANEL OTURUMU Atatürk Konferans Salonu Oturum Başkanı: Mehmet Nezir GÜL Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL “Köklerimizin İzinde: Eski Türk Metinlerinde Değerler ve Kültür İnşası” İhsan FAZLIOĞLU “Anlamsal Bunaklık: Dil, Bellek ve Semantik Travma” Prof. Dr. Kenan GÜRİSOY “Türkçe ve Değer Bunalımı”			
12.30-13.45	ÖĞLE ARASI			
13.45-15.05	BİLDİRİ SUNUMLARI 1. OTURUM			
	ANADOLU SALONU	RUMELİ SALONU	MÂVERÂÜNNEHİR SALONU	KUDÜS SALONU
	Arzu CERECİ Vodcast Üretiminin Özel Yetenekli Öğrencilerin İngilizce Konuşma Öz Yeterlilik Algısına Etkisi 13.45-14.05	Dr. Burcu ŞENTÜRK LEYLEK Dijital Hikâyelerin Türkçe Dersinde İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama ve Prozodik Okuma Becerilerine Etkisi 13.45-14.05	Ebru ALTUNDIŞ Geçmişin Melodileri, Geleceğin Kelimeleri: Kültürel Miras Aracılığıyla Yabancı Dil Öğrenimi 13.45-14.05	Dr. Halil Ziya ÖZCAN SCAMPER Tekniği ve Dede Korkut: Değerler Eğitimi Üzerine Yaratıcı Bir Yorum 13.45-14.05
	Elif YILMAZ Yerel Kültürün Sesi: Giresun Ağzı Sözlüğü 14.05-14.25	Hande Emine TAYAN Eski Türk Oyunlarıyla İngilizce Dersinde Millî Değer Öğretimi Üzerine Bir Eylem Araştırması 14.05-14.25	Bengü SARIKAYA TAŞTAN Kültür Elçileri Çocuklar 14.05-14.25	Aygül ALTUĞ Türkçe Dil Öğretiminde Yaratıcı Yazma Süreci: Haftalık Kültürel Değerler Tabanlı Hikâye Yazma Uygulaması 14.05-14.25
	Ahmet YERLİKAYA Dijital Hikâye Anlatımı Yoluyla Değerler Eğitimini Destekleme: 5. Sınıf Türkçe Kitabı Örneği 14.25-14.45	Barış KÖSE Âşıklık Geleneğinin Kuvâ-yı Milliye Kahramanlarının Tanıtımındaki Etkin Rolü: Usturumcalı Halil Efe Örnekleme 14.25-14.45	Dr. Ercüment İŞLEYEN Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Tercihlerinde Millî Kültüre Yönelik Yaklaşımları 14.25-14.45	Fatma DAĞ Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Eğitim Politikaları Doğrultusunda Ortaöğretimde Göktürkçenin Seçmeli Ders Olarak Öğretimi 14.25-14.45
	Dr. Devrim Murat GÜZELKÜÇÜK Yenilikçi Etkinliklerle Gerçekleştirilen Değerler Eğitimine Yönelik Bir Eylem Araştırması 14.45-15.05	Duygu CEYLAN Sözden Söyleme, Gelenekten Geleceğe: Masal Evinin Dil, Kültür ve Değer Edinimi Üzerindeki Etkisi 14.45-15.05	Emre UĞUR Dilimizin Zenginlikleri Projesiyle Millî Kültür ve Değer Edinimine İlişkin Öğrenci Görüşleri 14.45-15.05	Fatma GÖRPÜZ TOKOĞLU Türkçe Dersinde Millî Kültür ve Değerler Eğitimi Eylem Araştırması 14.45-15.05
15.05-15.25	ARA			

20 MAYIS 2025 SALI | 1. GÜN

15.25-16.45	BİLDİRİ SUNUMLARI 2. OTURUM			
	ANADOLU SALONU	RUMELİ SALONU	MÂVERÂÜNNEHİR SALONU	KUDÜS SALONU
	Dr. Ayşe ZAMBAK Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Yabancı Dil Eğitimine Yansıması: Kültürel Değerler ve Beceri Temelli Yaklaşımlar 15.25-15.45	Aybüke ÇAKIR YILDIZ İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Öğrencilerin Yazma Kaygısı ve Yaratıcı Yazma Becerileri Üzerine Etkisi 15.25-15.45	Esmâ GÜN Çevrim İçi Ortamların İngilizce Dil Becerilerinin Geliştirilmesine Katkısı 15.25-15.45	Fatma ULUDAĞ Motiflerin Dili 15.25-15.45
	Nail DAYANÇ Duvarsız Sınıflar Projesinin Sözel Dil Gelişimine Katkısı 15.45-16.05	Kevser SEVİNÇ Cornell Not Alma Tekniğinin Lise Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkisi 15.45-16.05	Hülya KAYALI 21.Yüzyıl Türk Bilim İnsanlarının Öğretiminde Dijital Oyunların Etkisinin Araştırılması 15.45-16.05	Pervin HAZAR OKUYUCU Yazma Atölyesi Uygulamaları ile İfade ve Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi 15.45-16.05
	Halilibrahim KABADAYI Anadolu Masalları, Kültür ve Kimlik: Zihin Haritalarıyla Kültürel Değerlerin Kazandırılması 16.05-16.25	Dr. Hatice ÇELİK Ağıt-Mekân-Şahsiyet Üçlemesinde Kültürel Miraslarla Değer Aktarımı 16.05-16.25	Hüseyin DEMİR Türk Masallarının Millî Kimlik ve Dil Varlığına Etkisi: Masal Atölyesi İncelemesi 16.05-16.25	Kalender İLBEYİLİNGİ Okuma Tartışma Etkinliklerinin Öğrencilerin Okuma Motivasyonuna Etkisi: Okuyorum Tartışıyorum 16.05-16.25
	Tuğba KARAOĞLU Örnek Masal Unsurlarının Yapay Zekâ İllüstrasyonu ile Öğrencilerin Hayal Gücü Arasındaki Etkileşimin Karşılaştırmalı Analizi 16.25-16.45	Suat ŞAHİN Geleneksel Ekolojik Bilgi ve Dil Eğitimi: Kültürel Mirasın Bilimsel Bilgiyle Bütünleşmesi 16.25-16.45	Yuşa YILDIZ TÜBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması Türk Dili ve Edebiyatı Alanı Final Projelerinin Analizi 16.25-16.45	Dr. Murat AĞBABA Dijital Dönüşüm ile Millî Kültür ve Değerlerin Geleceğe Taşınması 16.25-16.45

21 MAYIS 2025 ÇARŞAMBA | 2. GÜN

	BİLDİRİ SUNUMLARI 3. OTURUM			
	ANADOLU SALONU	RUMELİ SALONU	MÂVERÂÜNNEHİR SALONU	KUDÜS SALONU
	Nazlı SALUK Anadolu Efsaneleri Sanal Sergi Oluşturma Etkinliği Üzerine Bir Eylem Araştırması 09.30-09.50	Dr. Orhan ÖZEN Türkçe Eğitiminde Dijital Eğitici Oyunların Değer Ediniminde Kullanımı: Bir Eylem Araştırması 09.30-09.50	Serkan GEZMEN Animasyonla Küllü Fatma Masalının Tanınırlığının Artırılması 09.30-09.50	Şebnem GÜRLER Drama Temelli Öğrenme Yaklaşımıyla Türk-İslam Bilim İnsanlarını Tanıma ve Anlama 09.30-09.50
	09.30-10.50	Dr. Muhammed Salih TAŞDEMİR Güçlü Özurler Akademisi: Değerler Eğitimi Odaklı Bir Eylem Araştırması 09.50-10.10	Sefa SEZER Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İngilizce Öğretiminde Değerler Eğitimi İklimi ve Millî Kültür Aktarımı 09.50-10.10	Selda KUL BAŞTÜRK Kültürel İçeriklerle İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi 09.50-10.10
	Fikret SARISOY Unutulmaya Yüz Tutmuş Atasözlerimiz 10.10-10.30	İbrahim ALPTEKİN Dilimizin Zenginlikleri Projesi Kapsamındaki Etkinliklerin Öğrencilerin Kültürel Miras Farkındalıklarına Etkisi 10.10-10.30	Ali KAPLAN Dijital Hikâyeleme Yoluyla İlkokul Öğrencilerinde Millî Kültür ve Değerler Farkındalığının Geliştirilmesi 10.10-10.30	Dr. Hatice DELİBAŞ Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Değerler ve Kültür Aktarımı: Masal Çevirisi Temelli Bir Eylem Araştırması 09.50-10.10
10.30-10.50	Dr. Gülşah AYHANÖZ Özel Yetenekli Öğrencilerin Matematik Tarihi Eğitiminde Dijital Öyküleme Sürecinde Yaratıcı Drama Kullanımı 10.30-10.50	Ömer Önder KILIÇARSLAN Okuma Kültürü ve Yazma Becerileri Üzerine Bir Uygulama Modeli İncelemesi 10.30-10.50	İşık BULUT Saklı Sözler, Gizli Değerler: Atasözleriyle Türk Millî Kültürü ve Değerlerinin Aktarılmasına Yönelik Sınıf İçi Uygulama 10.30-10.50	Barış SULUK Sanatın İzinde: Yazmaya Yönelik Olumlu Tutum Geliştirme ve Değerler Eğitimi 10.10-10.30
10.50-11.10	ARA			

21 MAYIS 2025 ÇARŞAMBA | 2. GÜN

	BİLDİRİ SUNUMLARI 4. OTURUM			
	ANADOLU SALONU	RUMELİ SALONU	MÂVERÂÜNNEHİR SALONU	KUDÜS SALONU
11.10-12.30	Ayşe Gül PALA Kültürel Miras Aracı Olarak Yazarlık Atölyesi 11.10-11.30	Belkız AYLA Düşünce Duvarının Değerler Eğitime Katkısı 11.10-11.30	Dr. Saffet YILMAZ Beş Kıta Bir Dil Projesi: Eğitimde Kültürel Diploması ve Ortak Dil Olarak Türkçe 11.10-11.30	Doç. Dr. Mustafa KAYA Türkçe Öğretmenlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Değer Edinme Sürecine İlişkin Görüşleri 11.10-11.30
	Dr. Musa AYTEKİN Kültürel Köklerden Yenilikçi Geleceğe Bir Köprü: Atasözleri 11.30-11.50	Sevilay ÖZDEMİR DURMAZ Kadim Kültürün Ayak İzleri 11.30-11.50	Dr. Mehmet Fatih ÇAVUŞ Yapay Zekâ Destekli Dil Farkındalığı: Öğrencilerin Türkçe Bilincinin Geliştirilmesi için Uygulamalı Bir Model 11.30-11.50	Doç. Dr. Murat Yusuf ÖNEM Gastronomi Temel Dil Becerilerinin Gelişiminde Nasıl Kullanılabilir? 11.30-11.50
	Emine YALMAN Kültür Aktarımı Kapsamında Ortaokul Öğrencilerinin Ahi Kültürüne Yönelik Bilinçlerinin Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması 11.50-12.10	Gürkan BAYINDIR Yükseköğretimdeki Ortak Zorunlu Derslerin Millî Kültür ve Değerlerle İlişkisi 11.50-12.10	Sevcan GÜL Posta Sanatıyla Değerlerimi Yaşıyorum 11.50-12.10	Serap BAŞTUĞ Karaman'ın Kültür ve Değer Taşıyıcısı 11.50-12.10
	Dr. Rabia DEMİRKOL Yabancılar Türkçe Öğretiminde Millî Kültür Değerlerinin Yapay Zekâ Temelli Dijital Araçlarla Edinimi 12.10-12.30	Deniz ÇİFTÇİ Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğreniminde Aile Katılımının Rolü: Bir Eylem Araştırması (Senegal Maarif Okulları Örneği) 12.10-12.30	Güler ÖZYÜREK Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Çocuklara Türk Kültürü ve Değerlerinin Öğretiminde İçerik ve Dil Bütünleştirilmiş Öğrenme (CLIL) Yönteminin Kullanımı 12.10-12.30	Mine UZUN Geçici Koruma Altında Olan Öğrencilere Eğitim Veren Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlar: Kahramanmaraş Kapıçam Barınma Merkezi Örneği 12.10-12.30
12.30-13.30	ÖĞLE ARASI			

21 MAYIS 2025 ÇARŞAMBA | 2. GÜN

13.30-15.00	"DİL EKSENİNDE KÜLTÜR VE GÖNÜL COĞRAFYAMIZ" PANEL OTURUMU Atatürk Konferans Salonu Oturum Başkanı: Prof. Dr. Osman MERT Prof. Dr. Güner KONEDRALI "Kuzey Türk Cumhuriyeti Ekseninde Dil ve Kültürel Miras" Prof. Dr. Kamil İŞERİ "Kültürel Miras Çerçevesinde Dil ve Kimlik" Prof. Dr. Yılmaz YEŞİL "Türk Dünyasının Geleceğinde Ortak Türk Kültürü" Doç. Dr. Harun ŞAHİN "Kültürel Miras ve Tarihî Süreç İçerisinde Türk Dünyasında Ortak Yazı Dili" Doç. Dr. Zeki GÜREL "Balkanlarda Türk Dili Edebiyatı ve Kültürel Miras"			
15.00-15.30	ARA			
15.30-17.00	ATÖLYE ÇALIŞMALARI			
	ANADOLU SALONU	RUMELİ SALONU	MÂVERÂÜNNEHİR SALONU	KUDÜS SALONU
	Celalettin BERBEROĞLU Keçe Atölyesi	Prof. Dr. Yusuf GÜNAYDIN Dil Öğretiminde Kültürel Etkileşim Atölyesi	Prof. Dr. Cihat YAŞAROĞLU TYMM Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'ndeki Hedefleri Gerçekleştir- meye Yönelik Etkinlikler Atölyesi	Doç. Dr. Müzeyyen Nazlı GÜNGÖR Dil Öğretmenleri için Akademik Yazma Atölyesi

22 MAYIS 2025 PERŞEMBE | 3. GÜN

	BİLDİRİ SUNUMLARI 5. OTURUM			
	ANADOLU SALONU	RUMELİ SALONU	MÂVERÂÜNNEHİR SALONU	KUDÜS SALONU
09.00-10.20	Dr. Ebru DUNDAR Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Bağlamında Mesnevi'den Seçme Öykülerle Değerler Eğitimi 09.00-09.20	Yasemin ERTÜRK ŞENDEN Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Göçmen Öğrencilerin İlkokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Kalıp Söz Etkinlikleri 09.00-09.20	Şeyda HARMANCI Yapay Zekâ Destekli Dil Analizi: Türkçe Öğretiminde Fırsatlar ve Zorluklar 09.00-09.20	Pınar TÜRKERİ Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Millî Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutumları 09.00-09.20
	Ayşe KAYAALP Millî Kültür Unsuru Geleneksel Çocuk Oyunlarında Değerler ve Tasarım Geliştirme Örneği 09.20-09.40	Merve KILIÇ Maarif Yüzyılı Eğitim Modeli Kapsamında 5. Sınıf Türkçe Derslerinde Dört Temel Dil Becerisine İlişkin Millî Kültür ve Değerlerin Kazandırılmasına Yönelik Bir Eylem Araştırması 09.20-09.40	Sarenur DEMİRKOL Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Derslerinde Öğrencilerinin Dinleme ve Konuşma Becerisini Geliştirme Deneyimleri 09.20-09.40	Özge BEYAZ Genç Yazarlar ve Şairler 09.20-09.40
	Dr. Serkan ÇİFTÇİ Değerler Eğitiminin Farklı Dillerde Oryantiring ile Verilmesi, Bir Eylem Araştırması 09.40-10.00	Şenol KARABALTAOĞLU İngilizce Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Film Diyaloglarının Rolü: 10. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme 09.40-10.00	Fatma GÜNGÖRDÜ İngilizce Öğretiminde Millî Değerlerin Kazanımı: Disiplinler Arası Uygulamalı Bir Model Önerisi 09.40-10.00	Yaşar DEMİR Anadolu Masallarının Türkçe Konuşma Becerisi Gelişimine Etkisi 09.40-10.00
	Oğuzcan DENİZ İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Anlama Düzeyleri ve Öğretmen Görüşleri: Farklı Okul Türlerinde Bir Karşılaştırma 10.00-10.20	Fatma BAŞDAĞ Millî Kültür ve Değer Aktarımında Ters Yüz Edilmiş Sınıf (Flipped Classroom) Yöntemi ile Dijital Yazarlık 10.00-10.20	Eser TEMİZ Millî Kültür ve Değerler Edinimi Kapsamında Uygulanan Tarih Yazan Çocuklar Projesinin Öğretmenler Gözüyle İncelenmesi 10.00-10.20	Demet ÇETE Millî Kültür ve Değerlerin Diyalogik Öğrenme Yoluyla Edinimi: Bir Eylem Araştırması 10.00-10.20
10.20-10.50	ARA			
10.50-12.20	"MİLLÎ KÜLTÜR VE DEĞERLER EDİNİMİ" PANEL OTURUMU Atatürk Konferans Salonu Oturma Başkanı: Prof. Dr. Mehmet TAŞPINAR Prof. Dr. Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ "Kişisel Değer Sistemimiz ve Erdemlerin İçselleştirilmesi" Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ "Bir Okuma Kültürü Örneği Olarak Anadolu Mektebi" Dr. Öğr. Üyesi Kübra CEVHERLİ "Dijital Çağın Değerler Üzerindeki Etkileri" Dr. Yasin TEMEL "Yerel İyi Uygulama Örneği: Kültür Durağında Denizli"			
12.20-12.50	KAPANIŞ PROGRAMI			

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	III
SUNUŞ	V
DÜZENLEME KURULU	VI
BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU	VII
BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU	VIII
KONFERANS GENEL PROGRAM	IX

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Dijital Hikâye Anlatımı Yoluyla Değerler Eğitimi Destekleme: 5. Sınıf Türkçe Kitabı Örneği ...	1
Dijital Hikâyeleme Yoluyla İlkokul Öğrencilerinde Millî Kültür ve Değerler Farkındalığının Geliştirilmesi	2
Vodcast Üretiminin Özel Yetenekli Öğrencilerin İngilizce Konuşma Öz Yeterlilik Algısına Etkisi ...	3
İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Öğrencilerin Yazma Kaygısı ve Yaratıcı Yazma Becerileri Üzerine Etkisi	4
Türkçe Dil Öğretiminde Yaratıcı Yazma Süreci: Haftalık Kültürel Değerler Tabanlı Hikâye Yazma Uygulaması	5
Kültürel Miras Aracı Olarak Yazarlık Atölyesi	6
Millî Kültür Unsuru Geleneksel Çocuk Oyunlarında Değerler ve Tasarım Geliştirme Örneği	7
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Yabancı Dil Eğitimine Yansıması: Kültürel Değerler ve Beceri Temelli Yaklaşımlar	8
Aşıklık Geleneğinin Kuvayimillîye Kahramanlarının Tanıtımındaki Etkin Rolü: Usturumcalı Halil Efe Örnekleme	9
Sanatın İzinde: Yazmaya Yönelik Olumlu Tutum Geliştirme ve Değerler Eğitimi	10
Düşünce Duvarının Değerler Eğitimine Katkısı	11
Kültür Elçileri Çocuklar	12
Dijital Hikâyelerin Türkçe Dersinde İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama ve Prozodik Okuma Becerilerine Etkisi	13
Okul Öncesi Eğitimde Kültürel Gelişim ve Değerler Edinimi Amacıyla Gerçekleştirilen Yerel Projeler: Diyarbakır-Koza Projesi Örneği	14
Millî Kültür ve Değerlerin Diyalojik Öğrenme Yoluyla Edinimi: Bir Eylem Araştırması	15
Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğreniminde Aile Katılımının Rolü: Bir Eylem Araştırması	

İÇİNDEKİLER

(Senegal Maarif Okulları Örneği)	16
Yenilikçi Etkinliklerle Gerçekleştirilen Değerler Eğitime Yönelik Bir Eylem Araştırması	17
Sözden Söyleme, Gelenekten Geleceğe: Masal Evinin Dil, Kültür ve Değer Edinimi Üzerindeki Etkisi	18
Geçmişin Melodileri, Geleceğin Kelimeleri: Kültürel Miras Aracılığıyla Yabancı Dil Öğrenimi ..	19
Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Bağlamında Mesnevi'den Seçme Öykülerle Değerler Eğitimi	20
Yerel Kültürün Sesi: Giresun Ağzı Sözlüğü	21
Kültür Aktarımı Kapsamında Ortaokul Öğrencilerinin Ahi Kültürüne Yönelik Bilinçlerinin Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması	22
Dilimizin Zenginlikleri Projesiyle Millî Kültür ve Değer Edinimine İlişkin Öğrenci Görüşleri	23
Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Tercihlerinde Millî Kültüre Yönelik Yaklaşımları	24
Millî Kültür ve Değerler Edinimi Kapsamında Uygulanan Tarih Yazan Çocuklar Projesinin Öğretmenler Gözüyle İncelenmesi.....	25
Çevrim İçi Ortamların İngilizce Dil Becerilerinin Geliştirilmesine Katkısı	26
Millî Kültür ve Değer Aktarımında Ters Yüz Edilmiş Sınıf (Flipped Classroom) Yöntemi ile Dijital Yazarlık	27
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Eğitim Politikaları Doğrultusunda Ortaöğretimde Göktürkçenin Seçmeli Ders Olarak Öğretimi	28
Türkçe Dersinde Millî Kültür ve Değerler Eğitimi Eylem Araştırması.....	29
İngilizce Öğretiminde Millî Değerlerin Kazanımı: Disiplinler Arası Uygulamalı Bir Model Önerisi ...	30
Motiflerin Dili	31
Unutulmaya Yüz Tutmuş Atasözlerimiz.....	32
Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Çocuklara Türk Kültürü ve Değerlerinin Öğretiminde İçerik ve Dil Bütünleştirilmiş Öğrenme (CLIL) Yönteminin Kullanımı	33
Özel Yetenekli Öğrencilerin Matematik Tarihi Eğitiminde Dijital Öyküleme Sürecinde Yaratıcı Drama Kullanımı	34
Yükseköğretimdeki Ortak Zorunlu Derslerin Millî Kültür ve Değerlerle İlişkisi	35
SCAMPER Tekniği ve Dede Korkut: Değerler Eğitimi Üzerine Yaratıcı Bir Yorum.....	36
Anadolu Masalları, Kültür ve Kimlik: Zihin Haritalarıyla Kültürel Değerlerin Kazandırılması ...	37
Eski Türk Oyunlarıyla İngilizce Dersinde Millî Değer Öğretimi Üzerine Bir Eylem Araştırması ..	38

İÇİNDEKİLER

Ağıt- Mekân- Şahsiyet Üçlemesinde Kültürel Miraslarla Değer Aktarımı.....	39
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Değerler ve Kültür Aktarımı: Masal Çevirisi Temelli Bir Eylem Araştırması.....	40
21.Yüzyıl Türk Bilim İnsanlarının Öğretiminde Dijital Oyunların Etkisinin Araştırılması	41
Türk Masallarının Millî Kimlik ve Dil Varlığına Etkisi: Masal Atölyesi İncelemesi	42
Dilimizin Zenginlikleri Projesi Kapsamındaki Etkinliklerin Öğrencilerin Kültürel Miras Farkındalıklarına Etkisi	43
Saklı Sözler, Gizli Değerler: Atasözleriyle Türk Millî Kültürü ve Değerlerinin Aktarılmasına Yönelik Sınıf İçi Uygulama.....	44
Okuma Tartışma Etkinliklerinin Öğrencilerin Okuma Motivasyonuna Etkisi: Okuyorum Tartışıyorum	45
Cornell Not Alma Tekniğinin Lise Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkisi	46
Yapay Zekâ Destekli Dil Farkındalığı: Öğrencilerin Türkçe Bilincinin Geliştirilmesi için Uygulamalı Bir Model	47
Maarif Yüzyılı Eğitim Modeli Kapsamında 5. Sınıf Türkçe Derslerinde Dört Temel Dil Becerisine İlişkin Millî Kültür ve Değerlerin Kazandırılmasına Yönelik Bir Eylem Araştırması	48
Geçici Koruma Altında Olan Öğrencilere Eğitim Veren Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlar Kahramanmaraş Kapıçam Barınma Merkezi Örneği.....	49
Güçlü Özürler Akademisi: Değerler Eğitimi Odaklı Bir Eylem Araştırması.....	50
Dijital Dönüşüm ile Millî Kültür ve Değerlerin Geleceğe Taşınması.....	51
Gastronomi Temel Dil Becerilerinin Gelişiminde Nasıl Kullanılabilir?	52
Kültürel Köklerden Yenilikçi Geleceğe Bir Köprü: Atasözleri	53
Türkçe Öğretmenlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Değer Edinme Sürecine İlişkin Görüşleri ...	54
Duvarsız Sınıflar Projesinin Sözel Dil Gelişimine Katkısı.....	55
Anadolu Efsaneleri Sanal Sergi Oluşturma Etkinliği Üzerine Bir Eylem Araştırması.....	56
İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Anlama Düzeyleri ve Öğretmen Görüşleri: Farklı Okul Türlerinde Bir Karşılaştırma	57
Türkçe Eğitiminde Dijital Eğitici Oyunların Değer Ediniminde Kullanımı: Bir Eylem Araştırması ..	58
Okuma Kültürü ve Yazma Becerileri Üzerine Bir Uygulama Modeli İncelemesi.....	59
Genç Yazarlar ve Şairler Projesi.....	60

İÇİNDEKİLER

Yazma Atölyesi Uygulamaları ile İfade ve Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi	61
Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Millî Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutumları ...	62
Yabancılar Türkçe Öğretiminde Millî Kültür Değerlerinin Yapay Zekâ Temelli Dijital Araçlarla Edinimi	63
5 Kıta 1 Dil Projesi: Eğitimde Kültürel Diploması ve Ortak Dil Olarak Türkçe	64
Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Derslerinde Öğrencilerinin Dinleme ve Konuşma Becerisini Geliştirme Deneyimleri.....	65
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İngilizce Öğretiminde Değerler Eğitimi İklimi ve Millî Kültür Aktarımı	66
Kültürel İçeriklerle İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi	67
Karaman'ın Kültür ve Değer Taşıyıcısı.....	68
Değerler Eğitiminin Farklı Dillerde Oryantiring ile Verilmesi, Bir Eylem Araştırması	69
Animasyonla Küllü Fatma Masalının Tanınırlığının Artırılması	70
Posta Sanatıyla Değerlerimi Yaşıyorum.....	71
Kadim Kültürün Ayak İzleri	72
Geleneksel Ekolojik Bilgi ve Dil Eğitimi: Kültürel Mirasın Bilimsel Bilgiyle Bütünleşmesi.....	73
Drama Temelli Öğrenme Yaklaşımıyla Türk-İslam Bilim İnsanlarını Tanıma ve Anlama.....	74
İngilizce Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Film Diyaloglarının Rolü: 10. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme	75
Yapay Zekâ Destekli Dil Analizi: Türkçe Öğretiminde Fırsatlar ve Zorluklar	76
Örnek Masal Unsurlarının Yapay Zekâ İllüstrasyonu ile Öğrencilerin Hayal Gücü Arasındaki Etkileşimin Karşılaştırmalı Analizi	77
Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Göçmen Öğrencilerin İlkokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Kalıp Söz Etkinlikleri	78
Anadolu Masallarının Türkçe Konuşma Becerisi Gelişimine Etkisi	79
TÜBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması Türk Dili ve Edebiyatı Alanı Final Projelerinin Analizi	80

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Dijital Hikâye Anlatımı Yoluyla Değerler Eğitimi Destekleme: 5. Sınıf Türkçe Kitabı Örneği

Ahmet YERLİKAYA, Tekirdağ/Süleymanpaşa/AR-GE Birimi

Değerler eğitimi, bireylerin topluma uyum sağlaması ve ahlaki gelişimini desteklemesi açısından önemlidir. Millî Eğitim Bakanlığının Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırladığı 5. sınıf Türkçe ders kitabında, öğrencilerin hoşgörü, dürüstlük, sorumluluk gibi evrensel değerleri kazanmaları amaçlanmaktadır. Ancak bu metinlerin çoğu geleneksel anlatım teknikleriyle sunulmakta, bu da öğrencilerin dikkatini çekmekte yetersiz kalmaktadır. Araştırmalar, görsel ve işitsel materyallerin özellikle dikkat süresi kısa olan öğrenciler için daha etkili olduğunu göstermektedir. Bu noktada dijital hikâye anlatımı, değerler eğitimi açısından güçlü bir alternatif sunmaktadır. Metin, ses, görsel ve video unsurlarını bir araya getiren dijital hikâye anlatımı, öğrencilerin kavrama becerilerini geliştirirken öğrenmenin kalıcılığını da artırır. Bu yöntem, öğrencilerin empati kurma, iş birliği yapma, yaratıcı düşünme gibi beceriler edinmelerine katkı sağlar. Örneğin “Dürüstlük” temalı bir metindeki karakterin yaşadığı ikilemler dijital ortamda canlandırıldığında, öğrenciler dürüstlüğün anlamını daha iyi kavrayabilir. Benzer şekilde, “Empati” temasında da dijital anlatım, duyguların daha güçlü hissedilmesini sağlar. Dijital hikâye anlatımının sağladığı görsel ve işitsel destek, düz metinlerde eksik kalan duygusal boyutu tamamlayarak değerlerin daha etkili aktarılmasına imkân tanır. Ayrıca bu yöntem, öğrenci katılımını artırarak öğrenmeye yönelik ilgiyi güçlendirir. Sonuç olarak, değerler eğitiminin dijital hikâye anlatımı ile desteklenmesi, 5. sınıf düzeyindeki öğrenciler için öğrenmeyi daha etkili ve kalıcı hâle getirebilir. Bu doğrultuda öğretim programlarına dijital hikâye anlatımının dâhil edilmesi, öğretmenlerin bu konuda desteklenmesi ve içeriklerin dijital anlatıma uygun şekilde yeniden tasarlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital hikâye anlatımı, değerler eğitimi, Türkçe eğitimi, görsel bellek, öğrenci katılımı.

Dijital Hikâyeleme Yoluyla İlkokul Öğrencilerinde Millî Kültür ve Değerler Farkındalığının Geliştirilmesi

Ali KAPLAN, Gaziantep/Oğuzeli/Doğanpınar Şehit Coşkun Tanrıöver İlkokulu

Millî kültür, bir toplumu bir arada tutan temel değerlerin bütünüdür ve bu değerlerin küçük yaşlardan itibaren kazandırılması bireylerin kimlik gelişimi açısından büyük önem taşır. Dijital hikâyeleme, öğrencilerin soyut kavramları daha somut hâle getirmelerini sağlayarak öğrenmeyi eğlenceli ve anlamlı kılan yaratıcı bir öğretim yöntemidir. Bu araştırma, dijital hikâyeleme yönteminin ilkokul 3. sınıf öğrencilerinde millî kültür ve değerler farkındalığını geliştirmedeki etkisini incelemektedir. Araştırma, Gaziantep ilinde bir devlet okulunda öğrenim gören 18 öğrenciden oluşan bir grupta, sekiz hafta süren bir uygulama süreciyle gerçekleştirilmiştir. Uygulama kapsamında öğrenciler Türkçe dersinde kültürel değerler temalı hikâyeler yazmış, görsel sanatlar dersinde bu hikâyeleri resimlemiş, ardından serbest etkinlikler dersinde dijital araçlarla animasyona dönüştürmüşlerdir. Elde edilen veriler öğrenci ürünleri, gözlem notları ve geri bildirim formları üzerinden içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, öğrencilerin “vatan”, “özgürlük”, “dayanışma”, “saygı” ve “sorumluluk” gibi değerleri hikâyelerine yansıttıklarını ve bu değerleri içselleştirdiklerini göstermektedir. Öğrencilerin teknoloji kullanım becerilerinde, grup çalışmalarında ve sosyal etkileşimlerinde olumlu gelişmeler gözlenmiştir. Ayrıca, dijital hikâye üretimi sürecinde öğrenciler arasında empati kurma, farklı fikirlere saygı gösterme ve birlikte üretme gibi sosyal-duygusal becerilerin geliştiği tespit edilmiştir. Süreç sonunda öğrencilerin derse katılım oranları ve motivasyon düzeylerinde artış gözlemlenmiştir. Araştırma sonuçları dijital hikâyelemenin, değerler eğitimi kapsamında etkili ve sürdürülebilir bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Dijital hikâyeleme yöntemleri müfredata eklenmeli ve öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dijital hikâyeleme, değerler eğitimi, millî kültür, ilkokul, disiplinler arası öğrenme.

Vodcast Üretimine Özel Yetenekli Öğrencilerin İngilizce Konuşma Öz Yeterlilik Algısına Etkisi

Arzu CERECİ, Mersin/Toroslar/Toroslar Bilim ve Sanat Merkezi

Küreselleşmenin hız kazandığı günümüzde, bireylerin dijital okuryazarlık ve yabancı dil becerileri kritik bir öneme sahiptir. İngilizce, uluslararası iletişimde baskın dil konumuna gelmiş olup özellikle özel yetenekli öğrenciler için bu dili etkin biçimde kullanabilmek, entelektüel ve kültürel birikimlerini küresel ölçekte ifade edebilmeleri açısından vazgeçilmezdir. Bu bağlamda öğrencilerin yabancı dilde konuşma becerilerinin gelişimi kadar bu becerilere yönelik öz yeterlilik algıları da önem kazanmaktadır. Öz yeterlilik algısı, bireyin belirli bir görevi organize etme ve yürütme kapasitesine ilişkin inançlarını ifade eder (Bandura, 1997). Konuşma öz yeterliliği ise, bireyin hedef dilde sözlü iletişim kurma sürecinde kendi yeterliliğine dair değerlendirmelerini ve bu değerlendirmelerin motivasyon, ısrar ve akademik performans üzerindeki etkilerini kapsar (Zimmerman & Schunk, 2011). Bu çalışmanın amacı, özel yetenekli ortaokul öğrencilerinin vodcast üretim süreçlerine katılımının İngilizce konuşma öz yeterlilik algılarına etkisini incelemektir. Çalışmada tek grup ön test-son test deseni benimsenmiş, veri toplama aracı olarak Özcanlı ve Kozikoğlu (2024) tarafından geliştirilen İngilizce Konuşma Öz Yeterlilik Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcılar, bilim ve sanat merkezine devam eden ve 5. ile 6. sınıflarda öğrenim gören toplam 32 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrenciler, beş hafta boyunca öğretmen rehberliğinde sınıf ortamında vodcast içeriklerini planlamış, çekim sürecini ise evlerinde tamamlamışlardır. Her hafta farklı temalara odaklanan içerikler aracılığıyla öğrencilerin aktif dil üretiminde bulunmaları sağlanmıştır. Süreç sonunda uygulanan son test verileri ile ön test sonuçları SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiş, istatistiksel anlamlılık değerlendirilmiştir. Bulgular, vodcast üretiminin öğrencilerin İngilizce konuşma öz yeterlilik algısını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Süreç boyunca öğrencilerin dil kullanımında daha öz güvenli davrandıkları, hata yapma kaygılarının azaldığı ve hedef dili aktif biçimde kullanmaya istekli oldukları gözlemlenmiştir. Sonuç olarak teknoloji destekli üretken öğrenme ortamlarının, özellikle özel yetenekli öğrenciler için dil öğrenimini özelleştirilmiş, motive edici ve kalıcı hâle getirdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenekli öğrenciler, İngilizce konuşma öz yeterliliği, vodcast, dijital öğrenme, teknoloji destekli dil öğretimi.

İlkokul 4. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Uygulamalarının Öğrencilerin Yazma Kaygısı ve Yaratıcı Yazma Becerileri Üzerine Etkisi

Aybüke ÇAKIR YILDIZ, Kayseri/Kocasinan/Sancaktepe Şehit Fahrettin Livçalkan İlkokulu

Prof. Dr. Dilek İLHAN BEYAZTAŞ, Erzincan/Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Türkçede dil becerileri; konuşma, dinleme, yazma ve okuma olmak üzere dörde ayrılmaktadır. Dil becerileri arasında yazma becerisinin hem öğrencilik yıllarında hem de yetişkinlikte önemli bir yere sahip olması okullarda yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasına zemin hazırlamıştır. Okullarda yazma becerisinin öğretimine yeterli düzeyde önem verilmemesi hem yazma becerisinin gelişimini olumsuz yönde etkilemekte hem de öğrencilerin mevcut yazma kaygılarının yok olmasına engel olmaktadır. Yazma kaygısının yüksek olması öğrencilerin akademik başarı düzeylerini ve öğrenme motivasyonlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı, ilkokul 4. sınıf Türkçe dersinde gerçekleştirilen yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin yazma kaygısı ve yaratıcı yazma becerileri üzerindeki etkilerini incelemektir. Araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kahramanmaraş ilinin Onikişubat ilçesindeki bir ilkokulda öğrenim gören toplam 48, 4. sınıf öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desende yürütülen araştırma kapsamında, deney grubunda haftada ikişer saat olmak üzere sekiz hafta boyunca toplam 16 saat uygulama çalışması yapılmıştır. Araştırmanın verileri, ilkokul öğrencilerine yönelik Yazma Kaygısı Ölçeği (YKÖ) ve Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF) kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler nicel analiz yöntemleri ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, ilkokul 4. sınıf Türkçe dersinde uygulanan yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma kaygısını anlamlı ölçüde azalttığı ve yaratıcı yazma becerilerini anlamlı derecede artırdığı tespit edilmiştir. Yaratıcı yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazma sürecindeki kaygılarının azaltılmasına ve yaratıcı düşünce ve ifade becerilerinin geliştirilmesine olanak tanımıştır. Ayrıca yapılan uygulamalar cinsiyet fark etmeksizin tüm öğrencilerde benzer başarıyı göstermiş olup yaratıcı yazma uygulamalarının yaratıcı yazma becerisine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin derslerinde yaratıcı yazma uygulamalarına yer vermelerinin öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini geliştireceği düşünülmektedir. Uygulama sürecinde kullanılan yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma çalışmalarına yönelik kaygılarını azalttığı tespit edilmiştir. Kontrol grubunda herhangi bir değişiklik olmadığı için ders öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına verilecek olan hizmet içi eğitimler ile sınıf içinde etkili ve verimli bir eğitim sürecinin yaşanmasına katkı sağlanabilir. Bu çalışmada yapılan yaratıcı yazma uygulamalarına Türkçe ders kitaplarında yer verilmesinin öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini geliştireceği ve yazma kaygısını azaltacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazma, yazma kaygısı, ilkokul, Türkçe dersi.

Türkçe Dil Öğretiminde Yaratıcı Yazma Süreci: Haftalık Kültürel Değerler Tabanlı Hikâye Yazma Uygulaması

Aygül ALTUĞ, Bursa/Osmangazi/Gazi İlkokulu
Dilek ALTUNSÖZ, İstanbul/Tuzla/Gazi Mustafa Paşa İlkokulu
Fatma GÜNGÖRDÜ, Bursa/Osmangazi/Gazi İlkokulu

Bu araştırma, Türkçe dil öğretiminde yaratıcı yazma yönteminin öğrencilere kültürel değerleri kazandırma ve yazılı anlatım becerilerini geliştirme üzerindeki etkisini incelemektedir. Gazi İlkokulu 2. sınıf düzeyinde yürütülen çalışmada, her hafta öğrencilere kültürel bir değerle ilişkilendirilmiş bir kelime verilmiş ve bu kelime etrafında hikâye yazmaları istenmiştir. Proje süresince öğrenciler hem yazma becerilerini hem de kültürel farkındalıklarını geliştirirken görsel sanatlar dersiyle disiplinler arası bir bağ kurularak kendi hikâye kitaplarını tasarlamaları sağlanmıştır. Yazma süreci boyunca öğrencilere teorik bilgiler, yaratıcı yazma teknikleri ve bireysel geri bildirimler sunulmuş; yazılı anlatım süreci desteklenmiştir. Yıl sonunda her öğrencinin bir hikâyesine seçilerek ISBN alınmış ve kitap hâline getirilmiştir. Araştırma, nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yöntem desenine dayanmaktadır. Veri toplama sürecinde “Yaratıcı Yazma ve Kültürel Değerler Ölçeği (YYKDÖ)” kullanılmış; hikâyeler dil bilgisi, kelime kullanımı, yaratıcılık ve kültürel öğe entegrasyonu açısından değerlendirilmiştir. Sonuçlar, öğrencilerin yazılı anlatımlarında anlamlı bir gelişim sağladıklarını, yaratıcı düşünme becerilerinde artış gözlemlendiğini ve kültürel değerleri hikâyelerine etkili biçimde entegre ettiklerini göstermiştir. Bu çalışma, yaratıcı yazmanın sadece bir yazma tekniği değil aynı zamanda kültürel kimliğin gelişimini destekleyen pedagojik bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazma, kültürel değerler, Türkçe öğretimi, ilkokul, yazılı anlatım.

Kültürel Miras Aracı Olarak Yazarlık Atölyesi

Ayşe Gül PALA, Bartın/Merkez İmam Hatip Ortaokulu

Dil, millî kültür ve değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan en güçlü araçlardan biridir. Türkçe dersi bu açıdan ayrı bir öneme sahiptir. Ancak günümüzde dijitalleşme, küreselleşme ve Türkçe dersinin öğretiminde kullanılan çoktan seçmeli testlerin tercih edilmesi, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini ve kültürel mirasa duyarlılıklarını zayıflatabilmektedir. Bunun yanında Türkçe dersinin dört temel dil becerilerinden yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerin yetersizliği de dikkat çekmektedir. Buradan yola çıkılarak bu çalışmada bir yazarlık atölyesi planlanmış, öğrencilerin hem yazarlık becerilerinin geliştirilmesi hem de millî kültür ve değerlerinin edindirmeye birlikte kültürel miras bilincinin desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma 2024-2025 eğitim öğretim yılında ortaokul 6. sınıf (beş kişi) ve 7. sınıf (yedi kişi) kademesinden sekiz kız, dört erkek olmak üzere toplamda 12 öğrenci ile yapılmıştır. Öncelikle çocuk edebiyatından kültürel miras konulu dört eser, yazarlık atölyesinde anlatılan tekniklere örnek olabilecek üç eser belirlenmiştir. Bu kitaplar öğrencilere eş zamanlı okutulmuş, okuma sonrası kitaplara dair düşünsel etkinlikler yapılmıştır. Okunan kitaplar ve kültürel miras doğrultusunda dört farklı mekâna (üç müze, bir arkeolojik kazı alanı) gezi düzenlenmiştir. Yazma süreçlerini desteklemesi bakımından iki farklı akademisyenle üç atölye çalışması (şehrin arkeolojik geçmişine dair iki atölye ve yazma sürecini destekleyici heykel atölyesi) yapılmıştır. Bu süreçte okulda yapılan yaratıcı yazarlık çalışmalarının sonunda somut kültürel miras öğelerini merkeze alan hikâyeler öğrencilere yazdırılmıştır. Ortaya çıkan 12 eser, bir kitapta toplanmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşme kayıtları sonucunda yaratıcı etkinliklerin okuduğunu anlama ve yazma sürecini kolaylaştırdığı, yapılan gezi ve atölye çalışmalarının kurguyu oluşturmak için zemin hazırladığı, öğrencilerin yaşadıkları bölgeyi daha iyi tanımasını ve kültürel miras farkındalıklarının güçlenmesini sağladığı belirlenmiştir. Bu uygulama farklı yaş gruplarına genişletilebilir ve daha kapsamlı bir kültürel miras yazarlık projesi olarak yaygınlaştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazarlık, kültürel miras, millî kültür, değerler eğitimi.

Millî Kültür Unsuru Geleneksel Çocuk Oyunlarında Değerler ve Tasarım Geliştirme Örneği

Ayşe KAYAALP, Nevşehir/Nevşehir Halil İncekara Bilim ve Sanat Merkezi

Geleneksel oyunlar, toplumların tarih ve kültürel kimliklerinin bir parçasıdır. Oyunların içeriğinde yer alan mâni, tekerleme ve bilmecelerle de sözlü edebiyat unsurları kuşaktan kuşağa aktarılmasını ve çocuklarda kelime dağarcığının gelişmesini sağlar. Çocukların, geleneksel oyunlar içinde yer alan yardımlaşma, saygı, kurallara uyma, dürüstlük ve doğruluk, sabır gibi değerleri oyun yoluyla kazanabildikleri gözlemlenmiştir. Öğrencinin, yakın çevresini daha iyi anlamlandırması ile öğrenme düzeyi daha yüksek olmaktadır. Öğretilecek bilgilerin düzenlenmesinde doğal ve sosyal olarak öğrencinin yakın çevresinden işe başlanılmalıdır. Geleneksel oyunların öğretilmesi, öğrencilerin kültürlerini tanımlarının yanı sıra yerel kimliğin korunması ve sürdürülebilir kılınması açısından da önem taşır. Nevşehir'in geleneksel oyunları öğrencilere tanıtılarak kültürel mirasın modern eğitim yoluyla aktarılmasını sağlamak ve öğrencilerin yerel kültüre ait miras bilgilerini bu oyunlar aracılığıyla artırmak amaçlanmıştır. Ayrıca geliştirilen eğitim materyallerinin tasarım tescili alınarak bu materyallerin korunması ve gelecekte de kullanılabilirliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Araştırma, karma yöntem (mixed methods) modeline dayanmaktadır. Nicel ve nitel yöntemler birlikte kullanılarak öğrencilerin geleneksel oyunlara dair bilgi düzeyi ve kültürel farkındalık düzeyi hem çalışma öncesinde hem de sonrasında değerlendirilmiştir. Araştırmanın evreni Nevşehir ilinde öğrenim gören ortaokul öğrencileridir. Örneklemi ise merkezimizde öğrenim gören 40 kişilik 5-7. sınıf öğrencileridir. Bu yaş grubu, Nevşehir'in geleneksel oyunlarına yönelik öğrenme süreçlerine uygun bir gelişim döneminde bulunmaktadır ve oyun temelli öğrenme yöntemlerine açık olmasıyla seçilmiştir. Merkezimizde öğrenim görmekte olan öğrenciler ilimizin merkez ve ilçelerinin farklı okullarında örgün eğitimlerine devam ettiği için proje yaygınlaştırma çalışması açısından da etkisi düşünülmüştür. Bu çalışmada materyal, geleneksel oyunların kültürel miras öğeleriyle zenginleştirilmesiyle hazırlanmıştır. 2024/010019 başvuru ve 2024-GE-816266 evrak numarası ile tasarım tescil başvurusu gerçekleştirilmiştir. Tasarım tescili prototipi üzerinde katılımcıların oyunları oynamaları çalışmaya değer kazandırmıştır. Çalışmada katılımcıların oyunlarda yer alan tespit edebildiği değerlerden ait olma % 82,5; dürüstlük ve doğruluk % 92,5; sabır % 77,5; başkalarına saygı % 80 olmuştur. Bu sonuç geleneksel oyunlar yardımıyla değerlerin de kazandırılabilceğini göstermiştir. Geleneksel oyunları öğrencilerine tanıtarak kültürel mirası ve değerlerin modern eğitim yoluyla aktarılmasını sağlamak amacıyla etkileşimli içerik ve dijital oyunlar ile öğretim programlarına göre yapılandırılıp EBA gibi ulusal dijital platformlara eklenebilir. Geleneksel oyunlara tasarım tescili yoluyla materyal kazanımı sağlanabilir. Bu materyaller ayrıca okullarda eğitim materyali olarak da kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Milli kültür, geleneksel çocuk oyunları, tasarım, değerler.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Yabancı Dil Eğitimine Yansıması: Kültürel Değerler ve Beceri Temelli Yaklaşımlar

Dr. Ayşe ZAMBAK, Adana/Sarıçam/Cemil Meriç Anadolu Lisesi

Bu çalışma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM)'nin yabancı dil eğitimine etkilerini inceleyerek öğrencilerin beceri temelli İngilizce öz yeterlik algıları ile İngilizce dersine yönelik tutumlarındaki değişimi değerlendirmeyi amaçlamaktadır. 2024-2025 eğitim öğretim yılı içerisinde Adana ili Sarıçam ilçesindeki bir devlet lisesinde yürütülen araştırma, 18 dil sınıfı öğrencisiyle gerçekleştirilmiş ve keşifsel amaç taşıyan karma desenli bir durum çalışması olarak tasarlanmıştır. TYMM öğrenci profiline dayalı olarak geliştirilen altı haftalık etkinlik programı, kolayda örneklem yöntemiyle belirlenen katılımcılarla uygulanmıştır. Veri toplama sürecinde öğrencilerin İngilizceye yönelik öz yeterlik inançlarını ölçmek amacıyla Yanar ve Bümen (2012) tarafından geliştirilen ölçek, İngilizce dersine yönelik tutumlarını değerlendirmek için ise Tulgar'ın (2018) ölçeği kullanılmış, her iki ölçek de ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Nicel veriler bağımlı örneklem t-testiyle analiz edilmiş, nitel veriler ise yazılı görüşme formları ve Padlet platformu üzerinden toplanan yansıtıcı ifadeler aracılığıyla elde edilerek içerik analizine tabi tutulmuştur. Bulgular, uygulama sürecinin öğrencilerin dört temel dil becerisinde öz yeterlik algılarını anlamlı düzeyde artırdığını göstermiştir. Okuma becerisi ortalaması 3,42'den 3,93'e ($p = .001$), yazma 2,70'ten 3,43'e ($p < .001$), dinleme 3,35'ten 3,83'e ($p = .027$) ve konuşma becerisi 2,63'ten 3,49'a ($p < .001$) yükselmiştir. Ayrıca İngilizce dersine yönelik tutum ortalaması 3,78'den 4,21'e çıkarak istatistiksel olarak anlamlı bir gelişme göstermiştir ($p = .044$). Nitel bulgular, öğrencilerin TYMM odaklı etkinlikler sayesinde öğrenme süreçlerini daha anlamlı, motive edici ve değer odaklı bulduklarını ortaya koymuştur. Süreç boyunca öğrencilerde öz güven, empati, kültürel farkındalık gibi sosyal-duygusal kazanımların geliştiği belirlenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda TYMM pedagojisine dayalı dil öğretim uygulamalarının yalnızca dil becerilerini değil, aynı zamanda öğrencilerin toplumsal sorumluluk bilincini destekleyen çok boyutlu katkılar sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, yabancı dil eğitimi, öz yeterlik algısı, tutum.

Aşıklık Geleneğinin Kuvayımiliye Kahramanlarının Tanıtımındaki Etkin Rolü: Usturumcalı Halil Efe Örnekleme

Bariş KÖSE, Manisa/Selendi/Selendi Anadolu Lisesi

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK Kuvayımiliye'nin kuruluşunu şöyle açıklar: "Hükümet merkezi, düşmanların şiddetli çemberi içindeydi. Siyasal ve askerî bir çember vardı. İşte böyle bir çember içinde yurdu savunacak, ulusun ve devletin bağımsızlığını koruyacak kuvvetlere emrediyorlardı. Bu biçimde yapılan emirlerle, devlet ve ulusun araçları temel görevlerini yapamıyorlardı. Yapamazlardı da. Bu araçları savunmanın birincisi olan ordu da, 'ordu' adını korumakla birlikte, elbette temel görevini yerine getirmekten yoksundu. İşte bunun içindir ki yurdu savunmak ve korumak olan temel görevi yerine getirmek, doğrudan doğruya, ulusun kendisine kalıyor. Buna Kuvayımiliye diyoruz..." Bu bağlamda bağımsızlık uğruna Şahin Bey, Sütçü İmam, Gördesli Makbule, Kara Fatma ve Yörük Ali gibi birçok millî kahramanımızın destansı mücadeleleri elbette bilinmektedir. Bu kahramanlarımızdan biri de adı toplum arasında ve tarihî belgelerde çok bahsedilmeyen Usturumcalı Halil Efe'dir. İlçemizde yer alan Anadolu liselerinde öğrenim gören 298 öğrenciye anket uygulanmış, elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiş, Makedonya'nın Usturumca kasabasından Balkan Savaşları ile gelerek, Millî Mücadele süresince önemli savaşlar içerisinde yer almış olan ve Manisa'nın Selendi ilçesi Kınık Muharebesi'nde 17 Mayıs 1922'de şehit düşmüş millî kahramanımızın bilinirliğinin çok az olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmayla Usturumcalı Halil Efe araştırılmış, hakkında yazılanlar ve anlatılanlar derlenmiştir. Usturumcalı Halil Efe adına ilk defa, somut olmayan kültürel miras taşıyıcımız halk ozanımız/aşığımız ile birlikte şehadetinin 100. yılı anısına söz ve bestesi orijinal olan "Usturumcalı Halil Efe Destanı" isimli türkü bestelenmiştir. Ayrıca "Poster Çalışması" yapılmıştır. Böylece gelecek kuşaklara aktararak toplumsal kimliğimizin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve elde edilen bulguların tarihî kayıtlarla doğruluğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aşıklık geleneği, Kuvayımiliye, Usturumcalı Halil Efe.

Sanatın İzinde: Yazmaya Yönelik Olumlu Tutum Geliştirme ve Değerler Eğitimi

Barış SULUK, Tokat/Niksar/Niksar Bilim ve Sanat Merkezi

Bu araştırmanın amacı, sanat destekli yaratıcı yazma çalışmaları yoluyla özel yetenekli öğrencilerin yazma tutumlarını geliştirmek ve kültürel değerleri içselleştirmelerini sağlamaktır. Bu araştırma, karma yöntem modelinin yakınsayan paralel deseni temel alınarak kurgulanmıştır. Araştırmanın nicel boyutu ön test-son test kontrol gruplu seçkisiz deneysel desen ve nitel boyutu eylem araştırması üzerinden yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcı grubunu bilim ve sanat merkezinde öğrenim gören 11 deney ve 11 kontrol grubu olmak üzere toplam 22 özel yetenekli öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama süreci 2024-2025 eğitim öğretim yılının ilk döneminde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak 2019 yılında geliştirilen “Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Sanat destekli yaratıcı yazarlık çalışması toplam altı hafta sürecek şekilde planlanarak uygulanmıştır. Uygulamanın ilk dört haftasında öğrencilere ünlü resamlara ait resimler gösterilerek yaratıcı hikâyeler yazmaları istenmiştir. Uygulamanın beşinci haftasında ünlü müzisyenlere ait piyano parçaları dinletilerek öğrencilere yazma çalışması yaptırılmıştır. Uygulama sürecinde kullanılan resimlere ilişkin bir görsel sanatlar uzmanından, müziklere ilişkin bir müzik uzmanından yardım alınmıştır. Uygulamanın son haftasında öğrenciler ile birlikte bir Türkçe uzmanından yardım alınarak “Sanatın İzinde” dergisi hazırlanarak çoğaltılmıştır. Sanat destekli yaratıcı yazarlık çalışması sonrası deney ve kontrol grubundan son testler alınmıştır. Elde edilen nicel veriler SPSS 26.0 paket programı üzerinden test edilmiştir. Analiz sürecinde “Mann-Whitney U” ve “Wilcoxon Sıralar Testi” testleri kullanılarak iki grubun ön test ve son test verileri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı test edilmiştir. Nitel boyutundan elde edilen öğrenci hikâyeleri ise MAXQDA 2020 paket programı üzerinden Erdem-Değer-Eylem Çerçeve’ si esas alınarak analiz edilmiştir. Araştırmada sanat destekli yaratıcı yazma çalışmalarının özel yetenekli ilkokul öğrencilerinin yazma tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği ve kültürel değerleri içselleştirmeye katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazarlık, yazma tutumu, değerler eğitimi.

Düşünce Duvarının Değerler Eğitime Katkısı

Belkız AYLAK, Ordu/Ünye/Ünye Bilim ve Sanat Merkezi

Öğrencilerin hem yazma becerilerini hem de değerler dünyasını geliştirmeye yönelik yöntemler, etkili bir eğitim süreci için büyük önem taşımaktadır. Bu çalışma, yazma becerilerini desteklemenin yanı sıra öğrencilerin değerler eğitimi sürecine katkı sunmayı amaçlayan “Düşünce Duvarı” uygulamasının etkilerini ortaya koymayı hedeflemektedir. 2024–2025 eğitim öğretim yılında bilim ve sanat merkezinde öğrenim gören 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden oluşan 21 kişilik bir grupla yürütülen araştırma, nitel araştırma desenine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde yarı-yapılandırılmış görüşmeler ve yazma tutum ölçeği kullanılmış; öğrencilerin yazılı paylaşımları da içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları, “Düşünce Duvarı” uygulamasının öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiğini ve yazmaya yönelik olumlu tutumlarını artırdığını göstermektedir. Ayrıca uygulama empati kurma, farklı düşüncelere saygı gösterme, sorumluluk alma ve iş birliği yapma gibi değerlerin öğrenciler tarafından deneyimlenmesini sağlamıştır. Öğrenciler, bu süreçte kendilerini daha özgürce ifade edebilmiş, toplumsal değerlere karşı farkındalık geliştirmiştir. Elde edilen veriler ışığında, yaratıcı yazma temelli uygulamaların yalnızca akademik başarıya değil, aynı zamanda bireyin değer gelişimine de katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim ortamlarında “Düşünce Duvarı” benzeri uygulamalara daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Düşünce duvarı, değerler eğitimi, yazma becerisi, yaratıcı yazma, eğitsel uygulamalar.

Kültür Elçileri Çocuklar

Bengü SARIKAYA TAŞTAN, Çankırı/Ahmet Mecbur Efendi Bilim ve Sanat Merkezi

Bu proje, farklı milletlerden gelen çocukların kültürel miraslarını paylaşarak birbirlerini tanımalarını, sosyal uyumlarını artırmalarını ve kültürel farkındalıklarını geliştirmelerini hedeflemektedir. Proje kapsamında öğrencilerle kendi kültürlerini temsil eden şarkılar, oyunlar, yemek tarifleri ve yöresel kıyafetlerle çeşitli etkinlikler gerçekleştirmiştir. Bu süreçte kültürel farklılıklar birer engel olmaktan çıkmış, öğrenciler arasında güçlü bir bağ kurulmuştur. Öğrencilerin aktif katılımı ve iş birliği ile oluşturulan etkinlikler, yalnızca onların değil öğretmenlerin ve velilerin de kültürel bilincini artırmış, kapsayıcı bir öğrenme ortamının oluşmasına katkı sağlamıştır. Araştırma toplam nüfusunun %38'i yabancı öğrencilerden oluşan bir ilkokulda yapılmıştır. Projede yer alan e-kitap hazırlama, sahne performansları ve okul dışı geziler gibi etkinlikler; öğrencilerin yaratıcı düşünme, öz güven geliştirme ve sosyal iletişim becerilerini pekiştirmiştir. Ayrıca yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe dil becerileri gelişmiş ve okula uyum süreçleri hızlanmıştır. Bu proje, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması şeklinde tasarlanmıştır. Projede, farklı kültürlerden gelen (Irak, Suriye, Afganistan, İran) ve Türkçe öğrenme sürecinde olan 20 yabancı öğrenci ile 10 Türk öğrenci katılımcı olarak yer almıştır. Proje öğrencilere altı ay süresince uygulanmıştır. Veliler, öğretmenler ve alanında uzman bir öğretim görevlisi de sürece destek vermiştir. Öğrenciler ve öğretmenlerle yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Toplanan nitel veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Proje sürecinde elde edilen bulgular, farklı kültürlerden bireylerin bir arada yaşayabilme ve iş birliği yapabilme becerilerinin oyunlar, sanat ve kültür yoluyla güçlendirilebileceğini göstermektedir. Çocuklar arasındaki uyum problemlerinin azalması, devamsızlık oranlarının düşmesi ve velilerin projeye dâhil edilmesi gibi olumlu sonuçlar, projenin başarısını gözler önüne sermektedir. Bu proje, sadece öğrencilerin değil, öğretmenlerin ve velilerin de dâhil olduğu geniş çaplı bir kültür paylaşım ve kapsayıcı eğitim çalışması olarak hem okula hem de çevresine önemli bir katkı sağlamış, kültürlerarası uyumu teşvik eden bir örnek model oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Kültür, elçi, çocuk, uyum, kapsayıcılık.*

Dijital Hikâyelerin Türkçe Dersinde İlkokul 3. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama ve Prozodik Okuma Becerilerine Etkisi

Dr. Burcu ŞENTÜRK LEYLEK, Bursa/Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Dijital ortamdaki eğitim materyallerinin, dijital ortama doğmuş z kuşağında yetişen öğrencilere daha fazla hitap ettiği bilinmektedir. Bu teknolojik gelişmelerin içinde yetişen yeniçağın öğrencileri, dijital hikâyeler sayesinde eğitim öğretim etkinliklerine birebir katılma olanağı ile okuma becerilerini geliştirebilirler. Gelişen teknoloji ile birlikte dijitalleşen hikâyeler de öğrencilerin dikkatini daha fazla çekmeye başlamıştır. Çağımızın en önemli problemlerinden biri öğrencilerin televizyon ve tablet karşısında pasif bir şekilde saatlerini harcamalarıdır. Öğrenciler, dijital hikâyeler sayesinde Türkçe derslerine birebir katılma olanağı ile okuma ve anlama becerilerini ilerletebilirler. Ülkemizde yaşanan gelişmeler ışığında öğrenme ortamlarını çağın gereklerine uygun bir şekilde düzenlemeyi hedefleyen Millî Eğitim Bakanlığı, Maarif Modeli ile eğitim öğretimde fırsat eşitliği sağlamak ve eğitim öğretimdeki teknolojik alt yapıyı geliştirmek istemektedir. Araştırmanın amacı, dijital hikâyeler ile desteklenerek işlenen Türkçe derslerinin ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama ve prozodik okuma becerileri üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Çalışma, yarı deneysel desendir. Araştırmanın örneklemini Bursa ili Yıldırım ilçe merkezinde bulunan bir ilkokuldan uygun örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 44 (22 deney 22 kontrol grubu) 3. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Okuma becerilerinin tespitine yönelik çalışmaların yapılması için Akyol (2014) tarafından geliştirilen “3. Sınıf Düzeyi Öğrencilerinin Okumayı Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Öğrencilerin okuma becerileri ön test-son test aracılığı ile yapılan ölçümlerle betimlenmiştir. Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında 24 ders saati sürmüştür. Araştırmada öğrencilere iki tane dijital hikâye hazırlanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile incelenmiştir. Normal dağılım gösteren veriler için iki grup karşılaştırmalarında t-testi, normal dağılmayan veriler için Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren bağımlı iki örneklem için eşleştirilmiş t-testi ve normal dağılım göstermeyen bağımlı iki örneklem için Wilcoxon işaret sıra testi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, dijital hikâye hazırlatma uygulaması ile öğrencilerin prozodik okuma ve okuduğunu anlama puanlarının önemli derecede yükseldiği görülmüştür. Dijital hikâyelerin öğrencilerin okuduğunu anlamasını ve prozodik okuma becerilerini olumlu yönde etkilediği düşünülürse Türkçe ders materyalleri dijital hikâyeler ile desteklenebilir. Öğrencilerin derslere daha etkin katılımını sağlayacak dijital hikâye oluşturma etkinliklerine yer verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital hikâye, prozodi, okuduğunu anlama, 3. sınıf öğrencileri.

Okul Öncesi Eğitimde Kültürel Gelişim ve Değerler Edinimi Amacıyla Gerçekleştirilen Yerel Projeler: Diyarbakır-Koza Projesi Örneği

Büşra RONAHI İLKE, Diyarbakır/Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Merve CEYLAN, Diyarbakır/Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü

“Koza Projesi”, Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından okul öncesi öğrencilerde kültürel değerler ve dil gelişimini desteklemek amacıyla başlatılan yerel bir projedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde yer alan Erdem-Değer-Eylem (EDE) Çerçevesi doğrultusunda hazırlanan projede, öğretmenlere her ay üç ortak değer sunulmuş ve bu değerler sınıf içi etkinliklerle bütünleştirilmiştir. Proje kapsamında yıl boyunca belli bir plan dâhilinde; kültürel motiflerin aktarımı, dil gelişimini destekleyen özgün çalışmalar ve geleneksel oyunlar içeren çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın amacı Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğünde yerel proje şeklinde yürütülen “Koza Projesi”nin saha çıktılarını ortaya koymaktır. Bu bağlamda öğrencilerin değer edinim süreçleri, millî ve kültürel motifler hakkındaki kazanımları; uygulanan etkinliklerin dil gelişimlerini nasıl etkilediği ve öğretmenlerin bu gibi projelere bakış açısını ortaya koymak da amaçlanmıştır. Projenin çalışma grubunu 2024-2025 eğitim öğretim yılında Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi bünyesinde “Okul Öncesi Her Şeyin Öncesi” temasıyla yürütülen “Koza Projesi”ne katılan bağımsız anaokullarında görev yapan 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma nitel desenedir. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler projenin yeni okul öncesi programını destekleyici ve değerler eğitiminde sistematik bir yapı oluşturmada kolaylaştırıcı olduğunu belirtmiştir. Projenin çocuklara aile kültürü, millî bayramlar, geleneksel oyunlar ve vatanseverlik gibi konularda millî ve kültürel değerler kazandırmada etkili olduğu görülmüştür. Masal ve hikâye anlatımı, geleneksel oyunlar gibi etkinliklerle çocukların hem kimlik bilinci hem sosyal becerileri gelişmiştir. Ayrıca, dil gelişimi açısından sınıf içi iletişimde nezaket ifadelerinin kullanımının arttığı, çocukların kelime dağarcıklarının genişlediği ve daha öz güvenli iletişim kurdukları gözlemlenmiştir. Öğretmenler, velilerden gelen geri bildirimlerin de çocukların evde daha sorumlu ve saygılı davrandığı yönünde olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte bazı öğretmenler bu gibi projelerin ek iş yükü oluşturduğunu da dile getirmiştir. Genel olarak “Koza Projesi” katılımcılar açısından; yerel ihtiyaçlara uygunluğu, öğretmenleri ortak hedefte buluşturması ve iyi uygulamaların yaygınlaştırılması yönüyle olumlu değerlendirilmiştir. Bu tür projelerin gönüllülük esasına dayalı olarak yaygınlaştırılması ve öğretmenlerin süreçte olumlu pekiştireçlerle desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erdem-değer-eylem, kültür, okul öncesi, proje.

Millî Kültür ve Değerlerin Diyalojik Öğrenme Yoluyla Edinimi: Bir Eylem Araştırması

Demet ÇETE, Gaziantep/Gaziantep İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Bu araştırma, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin millî kültür ve değerleri edinmesinde diyalojik öğretim yaklaşımının etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, 2024-2025 eğitim öğretim yılında bir devlet ilkokulunda öğrenim gören 16 öğrenci ile yürütülmüş ve nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması modeli kullanılmıştır. Beş haftalık uygulama sürecinde, öğrencilerle belirlenen kültürel temalar çerçevesinde çeşitli metinler (şiir, hikâye, bilgi yazıları) okunmuş ve bu metinler üzerine yapılandırılmış tartışma oturumları gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden, metinlerle ilgili dikkatlerini çeken unsurları paylaşımları istenmiş ve tartışmalar sırasında uygulayıcı öğretmen yönlendirici bir rol üstlenmiştir. Veri toplama aracı olarak, millî kültür ve değerlerin edinimine yönelik beş kriteri (tanıma, içselleştirme, diyalog becerisi, günlük yaşama aktarma, ilgi düzeyi) kapsayan analitik bir rubrik kullanılmıştır. Bulgulara göre öğrenciler, millî kültür unsurlarını tanıma ve diyalog becerileri açısından yüksek performans göstermiştir ancak öğrencilerin değerleri içselleştirme ve günlük yaşama aktarma konularında geliştirilmeleri gerekmektedir. Sonuç olarak diyalojik öğrenme yaklaşımı öğrencilerin kültürel unsurları anlamlandırmalarında etkili olmuş ancak soyut değerlerin davranışa dönüştürülmesinde daha fazla destekleyici etkinliğe ihtiyaç duyulduğu görülmüştür. Bu doğrultuda, değerler eğitimi süreçlerine öğrenci merkezli, çok sesli ve tartışma temelli uygulamaların dâhil edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diyalojik öğretim, değerler eğitimi, millî kültür, eylem araştırması.

Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğreniminde Aile Katılımının Rolü: Bir Eylem Araştırması (Senegal Maarif Okulları Örneği)

Deniz ÇİFTÇİ, Senegal/ Thies Maarif Okulları

Günümüzde küreselleşmeyle birlikte farklı dilleri öğrenmek bireyleri için giderek daha büyük bir önem taşımaktadır. Göç hareketleri ve kültürel etkileşim, dil öğrenimini adeta bir gereklilik hâline getirirken Türkiye'nin coğrafi konumu ve kültürel zenginlikleri Türkçeye olan ilgiyi sürekli artırmaktadır. Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin istekli olması ve kullanılan öğretim metotları önemli olmakla birlikte son yapılan çalışmalar ailelerin sürece dâhil olmasının da kritik bir öneme sahip olduğunu göstermektedir. Ailelerin aktif olarak öğrenme sürecine katılması öğrencilerin motivasyonunu yükseltmekte, öğrenme ortamını zenginleştirmekte ve farklı kültürlerle etkileşimi olumlu yönde etkilemektedir. Aile odaklı dil öğretimi, okulda öğrenilen bilgilerin ev ortamında tekrar edilmesiyle dil öğrenimini daha doğal ve etkili bir hâle getirmektedir. Ailelerin verdiği destek, yabancı uyruklu çocukların topluma uyum sağlamalarını ve dil öğrenme süreçlerini kolaylaştırmaktadır. Bu eylem araştırmasında, Senegal Thies Maarif Okullarında 7-12 yaş grubundaki 10 yabancı uyruklu ilkökul öğrencisinin Türkçe öğreniminde aile katılımının etkisi incelenmiştir. Proje, 12 haftalık bir süreç içerisinde öğrencilerin okulda öğrendikleri Türkçe bilgilerini evde aileleriyle paylaşarak pekiştirmelerini ve ailelerinin de Türkçe öğrenimine katkıda bulunmalarını amaçlamıştır. Öğrencilere öğrendiklerini ailelerine nasıl aktarabilecekleri konusunda rehberlik edilmiş, evde kullanabilecekleri materyaller sağlanmış ve düzenli geri bildirimlerle süreç takip edilmiştir. Araştırma sonuçları, öğrencilerin Türkçe dil becerilerinde ve motivasyonlarında belirgin bir artış olduğunu göstermiştir. Aileler de Türkçe öğrenmeye istekli hâle gelmiş ve evde Türkçe konuşma oranının arttığı gözlemlenmiştir. Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmış; veriler görüşmeler, gözlemler, öğrenci ürünleri ve video kayıtları aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Sonuç olarak aile temelli Türkçe öğretiminin yabancı uyruklu öğrencilerin ve ailelerinin dil öğrenme süreçleri üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Aile katılımının, öğrencilerin öğrenme düzeylerini ve motivasyonlarını artırdığı, ailelerin de temel Türkçe iletişim becerileri kazanmalarını sağladığı tespit edilmiştir. Araştırma, yabancı dil öğretimi programlarında aile katılımına daha fazla önem verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğrenimi, aile katılımı, Türkçe öğrenimi, eylem araştırması, Senegal Maarif Okulları.

Yenilikçi Etkinliklerle Gerçekleştirilen Değerler Eğitime Yönelik Bir Eylem Araştırması

Dr. Devrim Murat GÜZELKÜÇÜK, Kırşehir/Kırşehir Ölçme Değerlendirme Merkezi

Geçmişten günümüze değerler eğitimi, toplumların eğitim sistemlerinde önemli bir yer tutmaktadır. 21. yüzyılda ise dijitalleşme, küreselleşme ve toplumsal değişim gibi dinamikler, değerler eğitime olan ihtiyacı artırmıştır. Türkiye’de değerler eğitimi, 2005 müfredat değişikliğiyle resmî öğretim programı kapsamında açık bir şekilde ele alınmış ancak bu değerler bütüncül olarak sunulamamıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ise bu eksikliği gidererek değerleri yapılandırılmış bir çerçevede bütüncül biçimde sunmuştur. TYMM’de yer alan 20 değer, dil becerilerini destekleyen etkinliklerle birleştirilmiştir. Alan yazını incelendiğinde yaratıcı drama, web 2.0 araçları, eğitsel oyunlar ve dijital hikâye anlatımı gibi yöntemlerin değer kazandırmada etkili olduğu görülmektedir. Ancak öğrencilerin yönlendirilmeden seçim yapabildikleri ve iş birlikli çalıştıkları etkinlik temelli araştırmaların sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda “Yenilikçi etkinliklerle gerçekleştirilen değerler eğitimi, öğrencilerin değer edinimini nasıl etkilemektedir?” sorusundan hareketle bu eylem araştırması gerçekleştirilmiştir. Çalışma, 2024-2025 eğitim öğretim yılı 2. döneminde Kırşehir’deki bir devlet okulunda öğrenim gören 36 yedinci sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Beldağ (2012) tarafından geliştirilen değerler eğitimi ölçeği, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ve grup değerlendirme formu kullanılmıştır. Dört haftalık sürecin ilk haftasında çeşitli web 2.0 araçlarına, podcastlere ve drama temelli uygulamalara yer verilmiş; bu uygulamaların örnekleri sınıf ortamında gösterilmiştir. Daha sonra öğrenciler üçer kişilik gruplara ayrılarak Wheel of Names aracıyla üç değer seçmiş ve seçtikleri yenilikçi etkinliklerle ürün oluşturmuşlardır. Süreç sonunda sınıf içi sunumlar yapılmış, değerler eğitimi ölçeği tekrar uygulanmış ve gönüllü 16 öğrenciyle iki odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Veriler, SPSS ve MAXQDA programları aracılığıyla analiz edilmiştir. Nicel verilerin analizinde parametrik testlerden, nitel verilerin analizinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulguları incelendiğinde öğrencilerin değerler eğitimi ölçeğinden elde ettikleri puanların son test lehine anlamlı biçimde arttığı, sürece ilişkin görüşlerinin ise “eğlenceli” ve “özgürleştirici” kodlarında yoğunlaştığı belirlenmiştir. En çok tercih edilen etkinliklerin web 2.0 araçlarıyla ürün oluşturma olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda değerler eğitiminde seçim özgürlüğü tanıyan yenilikçi etkinliklerin tercih edilmesinin uygun olacağı ve öğretmenlerin web tabanlı uygulamalardan daha sık yararlanmalarının süreci daha etkili hâle getireceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, yenilikçi etkinlikler, web 2.0 araçları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli.

Sözden Söyleme, Gelenekten Geleceğe: Masal Evinin Dil, Kültür ve Değer Edinimi Üzerindeki Etkisi

Duygu CEYLAN, Mersin/İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ayşe Ecevit Masal Evi
Bilal CEYLAN, Mersin/İl Millî Eğitim Müdürlüğü Veri Madenciliği ve Öğrenme Analitiği Merkezi

Sokrates, eğitimi “çocuklara erdem ve bilgi kazandırma” olarak tanımlamıştır. Günümüzde ise eğitim anlayışı, yalnızca akademik başarıya odaklı bireyler yetiştirmenin ötesine geçerek erdemli ve millî kültür bilinci gelişmiş bireyler kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu yaklaşım, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin temel felsefesini oluşturmaktadır. Modelin merkezindeki “Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi”, öğrencilerin bilgiyi değer temelli bir yaşam biçimine dönüştürmelerini ve eyleme geçmelerini hedeflemektedir. Okullar bu sürecin temel aktörleri olsa da tek başına yeterli değildir. Ekşi’ye (2003) göre “İyi karakter otomatik olarak oluşmaz; öğretme, model olma, öğrenme ve uygulama içeren süreçlerle gelişir.” Bu bağlamda masal evi uygulaması, çocukların millî kültür ve değerler edinimini masallar ve atölyeler yoluyla destekleyen özgün bir okul dışı öğrenme ortamı olarak öne çıkmaktadır. Araştırmanın amacı, masal evinde gerçekleştirilen masal anlatımı, sanat, drama ve oyun atölyelerinin öğrencilerin millî kültür ve değerler edinimi ile dil gelişimine etkilerini incelemektir. Bu sebeple söz konusu çalışma, Türkçe ve Dil Eğitiminde İyi Uygulamalar Konferansı’nın “Millî Kültür ve Değer Edinimi Eylem Araştırması” teması doğrultusunda yürütülmüş ve Mersin Ayşe Ecevit Masal Evine katılan öğrencilerin öğretmenlerinden elde edilen verilerle yapılandırılmıştır. Masal Evinde uygulanan etkinlikler, çocuklara yalnızca sözlü kültür mirasını tanıtmakla kalmayıp aynı zamanda bu miras içinde yer alan etik, psikolojik ve sosyolojik değerleri drama, oyun ve sanat aracılığıyla deneyimleme fırsatı sunmaktadır. Masallar, öğrencilerin dürüstlük, yardımlaşma, sabır gibi değerleri içselleştirmelerini desteklemekte; drama ile öğrenilen bu değerler eyleme dönüşmekte; geleneksel çocuk oyunları ile pekiştirilmekte ve sanat atölyeleri ile estetik düzlemde ifadesini bulmaktadır. Araştırma, masal evine öğrencileriyle katılan 151 öğretmenin görüşlerine dayanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler, Google Form aracılığıyla hazırlanan 10 soruluk anketle toplanmış, betimsel analiz yöntemiyle frekans ve yüzde dağılımları şeklinde değerlendirilmiştir. Bulgular; masal evi etkinliklerinin öğrencilerin dil gelişimi, kelime dağarcığı, anlatım gücü, sosyal-duygusal gelişimi ve özellikle de millî kimlik ve kültürel miras bilinci üzerinde güçlü etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Araştırma sonucunda, masal evinin değerler eğitimi ile dil gelişimini bütünleştiren etkili ve sürdürülebilir bir öğrenme ortamı sunduğu ve çağdaş eğitim anlayışı içinde iyi bir uygulama modeli olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Masal, dil, millî kültür, değer edinimi.

Geçmişin Melodileri, Geleceğin Kelimeleri: Kültürel Miras Aracılığıyla Yabancı Dil Öğrenimi

Ebru ALTUNDIŞ, Kayseri/Melikgazi/Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezi

Dil, yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda toplumların kültürel ve ahlaki değerlerini gelecek nesillere aktaran temel bir yapıdır. Bu yönüyle dil eğitimi, bireylerin sadece bir dili öğrenmeleri değil; aynı zamanda o dile ait düşünce yapısı, yaşam tarzı ve kültürel değerlerle tanışmaları sürecidir. Yabancı bir dil öğrenmek, beraberinde yeni bir bakış açısını ve farklı bir kültürü tanımayı da getirir. Ancak bu süreçte sadece hedef dilin kültürel unsurlarına yer vermek yeterli değildir; öğrencilerin kendi kültürel değerlerini de öğrenme sürecine dâhil etmek, hem dilin daha derinlemesine içselleştirilmesini hem de öğrenme motivasyonunun artmasını sağlar. Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde kültürel mirasın aktif şekilde kullanılması, öğrencilerin hedef dile maruz kalırken kendi millî kimlikleriyle de bütünleşmelerine olanak tanır. Dil öğretiminde tarihî yapılar, müzeler, masallar, deyimler, türküler gibi unsurlardan yararlanmak; öğrencilerin hem hedef dile hem de kendi kültürel miraslarına daha güçlü bir bağ ile yaklaşmasını sağlayarak öğrenme sürecini daha anlamlı ve kalıcı hâle getirmektedir. Bu çalışmada, Kayseri’de bulunan ve tıp tarihi açısından önemli bir yapı olan Gevher Nesibe Şifahanesi bağlamında kültürel miras temelli bir yabancı dil öğretim modeli geliştirilmiş; bu modelin öğrencilerin dil becerileri ve kültürel farkındalıkları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma, Kayseri BİLSEM’de öğrenim gören 20, 7. sınıf öğrencisiyle yürütülen bir eylem araştırmasına dayanmaktadır. İngilizce Dersi Öğretim Programı’nda yer alan “sağlık” teması, Kayseri’deki tarihî Gevher Nesibe Şifahanesi ile ilişkilendirilmiş ve dört temel dil becerisi (dinleme, okuma, konuşma, yazma) merkeze alınarak etkinlikler tasarlanmıştır. Bu süreçte öğrenciler; İngilizce rehberli bir geziyle şifahaneyi gezmiş, okuma metinleriyle bilgi edinmiş, sağlık temalı canlandırmalarla konuşma becerilerini geliştirmiş ve tıp tarihine dair araştırmalarını dijital sunumlara dönüştürerek yazılı anlatım becerilerini pekiştirmiştir. Uygulama sürecine ilişkin veriler, ders içi gözlemler yoluyla toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma, öğrencilerin dil becerilerinde ilerleme sağladıklarını ve kültürel kimlikleriyle yabancı dili ilişkilendirdiklerinde daha anlamlı ve kalıcı öğrenme gerçekleştirdiklerini ortaya koymuştur. Ayrıca sınıf dışı öğrenme ortamı, öğrencilerin dili sosyal aktörler olarak eylem odaklı kullanmalarına katkı sağlamıştır. Sonuç olarak kültürel miras odaklı yabancı dil öğretiminin, hem dil gelişimi hem de millî değer bilincinin artırılması açısından çift yönlü katkı sunduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda, dil öğretim stratejilerinde kültürel unsurların aktif kullanımı ve okul dışı öğrenme ortamlarının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil eğitimi, kültürel miras, millî değerler, dil kültür ilişkisi.

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Bağlamında Mesnevi'den Seçme Öykülerle Değerler Eğitimi

Dr. Ebru DUNDAR, Almanya/Frankfurt Eğitim Ataşeliği

Eğitim öğretim programlarında bilişsel öğelerin yanı sıra bireylerin duyuşsal alanlarını destekleyebilmek amacıyla onlara kazandırılması hedeflenen bazı değerler vardır. Bu değerlerin eğitimi, eğitim öğretim sürecinin en hayati unsurlarından biridir. Söz konusu vatanından, dilinden, kültüründen uzakta yetişen yurt dışındaki Türk çocukları olunca değerler eğitiminin kazandırılma süreci daha fazla önem kazanmaktadır. Türkçe dersi değerler eğitiminin en etkili biçimde kazandırılabilceği derslerdendir. Yurt dışındaki Türk çocukları Türkçe ve Türk kültürü olarak adlandırılan dersler ile hem ana dili eğitimi almakta hem de kendi kültürünü daha etkili bir biçimde tanıma olanağına kavuşmaktadır. Türkçe derslerinde değerler eğitimi kazandırılmasında edebî eserler, öğretmenlerin en etkili yardımcıları arasında sayılabilir. Bu varsayımdan hareketle bu çalışmada Mevlana'nın dünyaca kabul görmüş Mesnevi adlı eserinden seçilen öykülerinden yararlanılmıştır. Çalışmada ilkokulda öğrenim gören iki dilli Türk çocuklarına, Türkçe ve Türk kültürü derslerinde Mesnevi'den seçilen öykülerle değerler eğitimi kazandırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla öncelikle Mesnevi'den öyküler incelenmiş ve öykülerde her bir değer nasıl ele alındığı araştırılmıştır. Mesnevi'den öğrencilere kazandırılması hedeflenen her bir değere uygun öyküler seçilmiştir. Seçilen öykülerin belirlenen değerlerin kazandırılmasında kullanılmasına yönelik ders planları hazırlanmıştır. Bu ders planları, çalışma grubunun ilgi ve ihtiyaçları gözetilerek çoklu zekâ kuramına uygun çeşitli yöntem ve teknikler ile zenginleştirilmiştir. Araştırma için uzman görüşleri alınarak öğrencilere kazandırılmak üzere dört değer (saygı, aile, vatanseverlik, tevazu) seçilmiştir. Değerlerin seçiminde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları gözetilmiştir. Belirlenen değerlerle yapılan çalışma, Mesnevi'den seçme öyküler aracılığıyla (Tacir ile Papağan, Fare ile Devenin Hikâyesi, Baba ile Oğul Hikâyesi, Nahirci ile Gemicinin Hikâyesi) on hafta boyunca çoklu zekâ kuramı doğrultusunda hazırlanan etkinlikler ve eğitsel oyun destekli ders planlarıyla araştırmacı tarafından yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan dört soruluk görüşme formu ile (ön test-son test olarak) toplanmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular on haftalık sürecin katılımcılar üzerinde anlamlı bir fark oluşturduğunu göstermiştir. Araştırma sürecinin başında öğrencilerin söz konusu değerlere ilişkin bilgi ve becerileri oldukça sınırlıyken (yalnızca kavram olarak bilme veya hiç bilmeme düzeyinde iken) sürecin sonunda katılımcıların büyük oranının (f:21 %84) bu değerleri kavram olarak bilmenin ötesinde örneklendirebildiği saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Mesnevi'den seçilen öykülerin zengin öğrenme ortamları aracılığıyla değerler eğitiminde kullanılması, değerlerin somutlaşmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda öğrencilere değerlerin kazandırılmasında, Türkçe derslerinde Mesnevi'den öykülere yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Mesnevi, değer eğitimi, kültür.

Yerel Kültürün Sesi: Giresun Ağzı Sözlüğü

Elif YILMAZ, Giresun/Giresun Bilim Sanat Merkezi
Burçin YILMAZ, Giresun/Güre Ortaokulu

Türkçe tarih boyunca geniş coğrafyalara yayılmış, farklı kültürlerle etkileşime girmiş ve bu sayede zenginleşmiş bir dildir. Bu geniş yayılımın en önemli göstergelerinden biri ağızlardır. Ağızlar, bir dilin farklı bölgelerde nasıl şekillendiğini, insanların gündelik yaşamlarında dili nasıl kullandıklarını gösteren en önemli unsurlardan biridir. Türkçenin Anadolu'daki varlığı binlerce yıl öncesine dayanırken bu süreçte farklı insan toplulukları kendi yerel ağızlarını geliştirmiş ve günlük iletişimlerinde bu kelimeleri kullanarak kültürel miraslarını nesilden nesle aktarmışlardır. Ağızlar yalnızca bir konuşma biçimi değil, aynı zamanda toplumun kimliğini ve kültürel zenginliğini yansıtan dilsel yapılardır. Ancak günümüzde, yayımlanan eserlere ve yapılan çalışmalara rağmen ağızlara gereken önem verilmemektedir. Türkiye Türkçesinin kapsamlı bir ağız atlasının eksikliği, bu değerli mirasın kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle ağız araştırmalarına daha fazla önem verilerek Türkçenin sözlü mirası kayıt altına alınmalı ve gelecek nesillere aktarılmalıdır. Buradan yola çıkarak araştırmada Giresun iline ait yerel ağız kelimeleri derleyip bir e-sözlük hâline getirerek millî kültürümüzün önemli bir parçası olan dil zenginliğini korumak ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak amaçlanmıştır. Giresun ilindeki bir ortaokul çalışma sahası olarak belirlenmiş ve bu ortaokulda öğrenim gören 100 öğrenci araştırmada yer almıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmada literatür tarama, görüşme, kaynak kişiye yer verme, tasarım yöntemleri kullanılmıştır. Kaynak kişilerle ve öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen veriler kayıt altına alınarak araştırma soruları doğrultusunda değerlendirilmiştir. Yine öğrencilerle uygulama öncesi ve sonrası yapılan görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde yüzde ve frekans değerlerine yer verilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan literatür taraması ve kaynak kişilerle gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda Giresun'da kullanılan 620 yerel ağız kelimesi tespit edilmiştir. Öğrencilerle yapılan ön görüşmelerde, yerel ağız kelimelerine yönelik farkındalıklarının düşük olduğu belirlenmiştir. Ancak derlenen kelimelerle hazırlanan ve dijital ortamda erişime açılan e-sözlük sayesinde öğrencilerin farkındalığında olumlu bir gelişme gözlemlenmiştir. Öğrencilerle yapılan son görüşmelerde, e-sözlüğün kültürel mirasın korunması ve yerel ağızların gelecek kuşaklara aktarılması açısından faydalı olduğu yönünde olumlu geri bildirimler alınmıştır. Yerel ağızların yalnızca dilsel bir olgu olarak değil, kültürel mirasın önemli bir parçası olarak kabul edilmesi ve bu doğrultuda destekleyici projelerin teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yerel ağız, kültürel miras, farkındalık.

Kültür Aktarımı Kapsamında Ortaokul Öğrencilerinin Ahi Kültürüne Yönelik Bilinçlerinin Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması

Emine YALMAN, Kırşehir/Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Mehmet Gürhan LADİKLİ, Kırşehir/Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Ali DİRİCAN, Kırşehir/Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Ahilik kültürünün yaşatılması ve nesle nesille aktarılması, toplumsal bir ahlakın oluşmasını ve sağlıklı toplum yapısının gelişmesini sağlayacaktır. Toplumsal değerler ve kabullerin geçmişten gelen bir silsileyle öğretilmesi, benimsenmesini de kolaylaştıracaktır. Buradan hareketle araştırmada Ahilik kültürünün aktarımı için “Ahi Eğitimi Çerçeve Programı” hazırlanmıştır. Ahi Eğitimi Çerçeve Programı’yla öğrencilerde ahilik kültürüne yönelik bilincin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Alan yazını incelendiğinde ahilik kültürüne yönelik çalışmaların ahilik kültürünün içeriği ve gelişimine yönelik olduğu görülmektedir. Bu araştırmada ise ahilik ilkeleri günümüz etkin vatandaş profilinde aranan özelliklerle ilişkilendirilerek sunulmuş ve bu kapsamda bir eğitim programı tasarlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma bu yönüyle özgündür ve alan yazınına katkı sunmaktadır. Ahi Eğitimi Çerçeve Programı 2024-2025 eğitim öğretim yılı ile başlayarak sekiz ay boyunca her ay bir temaya yönelik etkinliklerin uygulanması şeklinde yürütülmüştür. Araştırmanın yürütülmesi için Kırşehir il merkezinde 3 ortaokul belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu bu okullardaki 5, 6. ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Bu kapsamda araştırmanın çalışma grubu 5. sınıftan 182, 6. sınıftan 235 ve 7. sınıftan 205 olmak üzere toplam 622 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların 314’ü kız 308’i erkek öğrencidir. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formları ve ahilik bilinci anketi uygulanmıştır. Araştırmada nitel ve nicel veriler toplanmıştır. Elde edilen nitel verilere içerik analizi yapılmış, nicel veriler ise ilgili analiz programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonunda katılımcılarda ahilik kültürüne ve ahilik değerlerine yönelik bilincin geliştiği görülmüştür. Araştırma bulgularına göre ahilik kültüründe benimsenen meslek ahlakı, mesleki etik, mesleki yetkinlik, mesleki gelişim liyakat ve değerlerin kazandırılması için ahilik kültürüne yönelik eğitimlerin arttırılması ve yaygınlaştırılması, ahilik kültürünün ve değerlerinin Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda seçmeli ders olarak verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, kültür aktarımı, eylem araştırması, bilinç gelişimi, ortaokul öğrencileri.

Dilimizin Zenginlikleri Projesiyle Millî Kültür ve Değer Edinimine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Emre UĞUR, Afyonkarahisar/İhsaniye/Gazlıgöl İmam Hatip Ortaokulu

Dil, bir milletin kimliğini oluşturan ve kültürel mirasını kuşaktan kuşağa aktaran temel unsurdur. Bu bağlamda Türkiye’de 2023-2024 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlayan Dilimizin Zenginlikleri Projesi, öğrencilerin Türkçeyi doğru, etkili kullanmalarını sağlamak, sözcük dağarcıklarını geliştirmek ve millî kültürle bağ kurmalarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Dili, düşünceyi oluşturma ve değer üretmenin temel aracı olarak ele alan bu proje, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile bütünleşmiştir. Proje, Afyonkarahisar’ın İhsaniye ilçesindeki Gazlıgöl İmam Hatip Ortaokulunda da uygulanmış; öğrencilerle birlikte anlat bakalım, kelime türetme, deyim-atasözü etkinlikleri, kitap okuma faaliyetleri gibi uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca altı kategoride sözlük önerileri sunulmuş ve klasik Türk edebiyatı ile halk kültürüne ait eserler okutulmuştur. 2024-2025 döneminde ise “Sözlük Özgürlüktür” temasıyla devam edilmiş; Yunus Emre, Mevlâna, Mehmet Akif gibi önemli isimlerin eserleriyle zenginleştirilmiş etkinlikler düzenlenmiştir. Araştırma, bu projenin öğrencilerin millî kültür ve değer kazanımlarına katkısını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Nicel yöntemle yürütülen çalışmada 80 öğrenciye anket uygulanmıştır. Anketler; etkinlikler, kitaplar ve beklentilerle ilgili üç ana başlıkta düzenlenmiş, veriler SPSS programıyla analiz edilmiştir. Sonuçlara göre öğrenciler proje sayesinde millî birlik, dayanışma, tarih ve kültür bilinci kazandıklarını ifade etmiştir. Okuma etkinlikleri, öğrencilere Mevlana ve Yunus Emre gibi şahsiyetleri tanıtmakla kalmamış, aynı zamanda öğrencilerin manevi dünyalarını da zenginleştirmiştir. Dede Korkut Hikâyeleri ve Türk masallarının geçmişle bağ kurmalarına yardımcı olduğu; atasözü ve deyim çalışmalarının ise dil ve düşünce becerilerini geliştirdiği görülmüştür. Öğrenciler, projenin daha da etkili olabilmesi için teknolojik araçlarla desteklenmesini, etkinlik çeşitliliğinin artırılmasını ve kapsamlı bir sözlük derlemesi yapılmasını önermiştir. Araştırma, projenin millî kültür ve değer aktarımında etkili olduğunu ancak sürdürülebilirlik ve gelişim açısından bazı iyileştirmelere ihtiyaç duyduğunu ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, sınıf seviyelerine özel etkinlikler, millî şahsiyetlere yönelik atölye çalışmaları ve teknolojik içeriklerle projenin daha etkili hâle getirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dilimizin zenginlikleri, millî kültür, değerler eğitimi.

Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Tercihlerinde Millî Kültüre Yönelik Yaklaşımları

Ercüment İŞLEYEN, Trabzon/Ortahisar/88.Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi

Okuma kültürü, bireylerin okumaya yönelik yaklaşımlarının olumlu yönde gelişimi ile ilgili bir kavramdır. Okuma kültürü, birbiriyle bağlantılı ve birbirini destekleyen pek çok ögeyi barındıran bir gelişim sürecidir (Sever, 2011). Bir milletin ileri seviyeye ulaşması için çocukların küçük yaşlarından itibaren okuma kültürüne sahip bireyler olarak yetiştirilmesi gerekir. Bu bakımdan eğitim sistemlerinin okuma kültürünü teşvik eden bir yapıya sahip olması önemlidir. Çocuğun okuma alışkanlığı; aile ortamında başlayıp eğitim hayatının başlamasıyla birlikte öğretmenler, okullar ve eğitim programlarıyla devam eden bir süreçtir (Özdemir, 1999). Öğrencilerin özellikle zihinsel ve ruhsal gelişimlerinde önemli bir yeri olan ortaöğretim döneminde, okuma becerilerinin artmasını sağlayacak metinlerin seçimi onların kültürel anlamda istenilen seviyeye ulaşmalarını ve millî değerlerinin oluşumunda da olumlu veya olumsuz yönde bir etki sağlamaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalarda okuma kültürünü etkileyen cinsiyet, eğitim seviyesi, ekonomik durum, ailenin eğitim seviyesi gibi etkenler incelenmiş, öğrencilerin okudukları kitaplar ve bu kitaplara yönelik görüşleri üzerine bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin daha çok hangi kültüre yönelik kitapları okudukları ve okuma kültürü ile ilgili görüşleri üzerinde durulmuştur. Araştırmada veriler, araştırmacı ve alan uzmanları ile geliştirilen “Ortaöğretim Öğrencilerinin Kitap Tercihleri Hakkında Görüş Belirleme Anketi” ile toplanmıştır. Trabzon Ortahisar 88. Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi 9. sınıf öğrencileri örneklem sayılmış, ortaöğretim 9. sınıf öğrencileri evren olarak kabul edilmiştir. Türk dili ve edebiyatı dersi Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programına göre eğitim alan 9. sınıftaki 223 öğrenciye yüz yüze bu anket uygulanmıştır. Araştırmamızın sonuçlarına göre ortaöğretim öğrencileri Batı edebiyatının eserlerini ve sanatçılarını Türk edebiyatına göre daha fazla tanımaktadırlar. Öğrencilerin edebî dil ve zevklerinin gelişiminde Batı edebiyatına önem vermeleri ana dilinin önemini kavrayamamış olduklarının ve okuma kültürlerinde dilin değil anlatılan konunun önemi üzerinde durduklarını düşündürmektedir. Öğrencilerin Batı edebiyatı eserleri ve yazarlarının dil ve edebî zevklerinin gelişiminde daha etkili olduğunu belirtmeleri, kültürlerine bu anlamda çok fazla değer vermediklerinin, reklamı yapılan ve herkes tarafından okunan eserlerin iyi eser olacağını düşündüklerini göstermektedir. Sonuç olarak ortaöğretim öğrencilerinin Batı edebiyatı eserleri ve yazarlarına öncelik vermesinin sebepleri üzerine çalışmaların yapılması bu eserlerin onların kültürel gelişimindeki etkilerinin neler olduğunu öğrenmemizi sağlayacaktır. Böylece millî ve manevi değerlerini koruyarak yetişen ve bu alanda gelişim gösteren bir neslin yetiştirilmesine yol gösteren verilere ulaşılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Batı kültürü, millî kültür.

Millî Kültür ve Değerler Edinimi Kapsamında Uygulanan Tarih Yazan Çocuklar Projesinin Öğretmenler Gözüyle İncelenmesi

Eser TEMİZ, Kahramanmaraş/ Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Fatih KAYNAR, Kahramanmaraş/Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Turgay DUZ, Kahramanmaraş/Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Milletimizin tarihi, kültürel özellikleri ve değerleri esas alınarak Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) uygulamaya konulmuştur. Modelde Türkçe ve dil eğitiminin önemi ve geliştirilmesi temel eğitim politikası olup Türkçenin doğru ve etkili kullanımına yönelik becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerle bilimsel temelli, etkisi izlenebilir ve katılımcılığı önemseyen yenilikçi uygulamalar öne çıkarılmalıdır. Bu doğrultuda Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE birimi tarafından yürütülen Tarih Yazan Çocuklar Projesi bu uygulamalardan birisidir. Proje öğrencilerimizin tarihimizi tarihi kahramanlarımızın, yazar ve şairlerimizin hayat hikâyelerini okuyarak, yazarak, izleyerek, canlandırarak öğrenip kendilerine gerçek kahramanları rol model almaları esasına dayanmaktadır. Bu çalışmada projeyi Kahramanmaraş ilinde 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulayan öğretmenlerin görüşleri alınarak Tarih Yazan Çocuklar Projesi'nin sahada nasıl karşılık bulduğu, projenin amaçlarına ne derecede ulaştığı belirlenerek projenin etkililiği değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline dayalı betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise Kahramanmaraş ilinde projeyi uygulayan ortaokullarda görev yapan ve seçkisiz örneklem yöntemiyle belirlenen 218 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak katılımcıların proje hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan "Tarih Yazan Çocuklar Projesi Öğretmen Değerlendirme Anketi" kullanılmıştır. Gönüllülük esasına göre yapılan anketler SPSS-24 istatistik programına aktararak analiz edilmiştir. Projeyi değerlendirmek üzere hazırlanan anketin güvenilirliği için yapılan Cronbach's Alpha katsayı değeri 0.860 olarak belirlenmiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde Tarih Yazan Çocuklar Projesi'nin hedeflerine ulaştığı ve sahada aktif bir şekilde uygulanarak karşılık bulduğu ortaya çıkmıştır. Yapılan faaliyetlerin TYMM'de belirtilen Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi'nde belirtilen değerleri ve Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen kök değerleri desteklediği ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini kazanmalarına, sosyal fobileri olan öğrencilerin korkularını yenmelerine, kişisel ve sosyal gelişmelerine, kelimeleri doğru telaffuz etmelerine, millî kültür ve değer edinimlerine, düzenli kitap okuma alışkanlığı kazanmalarına, okuma hızlarının artmasına, millî ve manevi değerleri içselleştirmelerine, akademik başarılarının artmasına, estetik duygularının gelişmesine ve tarih bilinci oluşmasına katkı sağladığı belirlenmiştir. Proje kapsamında öğretmenler ve öğrenciler için nitelikli fiziksel şartlar oluşturularak projenin desteklenmesi önerilmektedir. Ayrıca proje kapsamında farklı kurumlarla iş birliği yapılması ve başka illerde de uygulanarak ülkemiz genelinde yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Millî kültür, değer edinimi, tarih yazan çocuklar, okuma alışkanlığı, dil ve kültür.

Çevrim İçi Ortamların İngilizce Dil Becerilerinin Geliştirilmesine Katkısı

Esma GÜN, Nevşehir/Nevşehir Halil İncekara Bilim ve Sanat Merkezi

İngilizce bilmek günümüz insanları için oldukça önemli bir beceridir. Eğitimden iş hayatına, seyahatten gündelik hayata kadar pek çok alanda İngilizce, uluslararası iletişimin ortak dili olarak kullanılmaktadır. İngilizceyi öğrenirken geliştirilmesi gereken dört beceri vardır ve bu beceriler okuma (reading), yazma (writing), dinleme (listening) ve konuşma (speaking) olarak adlandırılır. Bu dört becerinin yanı sıra, kelime bilgisi (vocabulary) ve dil bilgisi (grammar) de İngilizce öğrenimi sürecinin vazgeçilmez parçalarıdır. Bu becerileri geliştirirken klasik yöntemler (kitaplar, defterler, öğretmen anlatımı vb.) kullanılabileceği gibi teknolojinin imkânlarından yararlanılarak internet siteleri ve uygulamalar da kullanılabilir. Günümüzde İngilizce öğrenimi için kullanılan uygulamaların ve web araçlarının sayısı oldukça fazladır. Bu uygulamalar öğrenmeyi daha eğlenceli, ilgi çekici ve ulaşılabilir hâle getirmektedir. Öne çıkan uygulamalardan biri olan, Voscreen uygulaması da tamamen Türk yazılımcılar tarafından geliştirilmiş ücretsiz ve kullanıcı dostu bir İngilizce öğrenme platformudur. Bu uygulama, yabancı dil öğrenimini ilgi çekici hâle getirmek için yabancı dil öğretiminde yeni bir yaklaşım sunmakta ve İngilizce öğrenenlere çok farklı bir platformda dil becerilerini geliştirme imkânı sunmaktadır. Uygulama, kısa film sahneleri, diziler ve belgesellerden alınmış kesitler kullanarak öğrencilerin dört temel dil becerileri yanı sıra dil bilgisi ve kelime bilgilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu çalışmada uygulamanın öğrencilere tanıtılarak bu uygulamanın İngilizce öğrenme sürecine katkısını araştırmak amaçlanmıştır. Araştırma sürecinde Nevşehir Halil İncekara Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 32 ortaokul öğrencisiyle Voscreen üzerinden hem okulda hem de bireysel çalışmalar yapılmıştır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinden bu alanda uzmanlaşmış bir akademisyen davet edilip konu ile ilgili seminer yapılarak ön test ve son test uygulamaları ile elde edilen sonuçlar analiz edilmiştir. Yapılan bu çalışma sonucunda Voscreen uygulamasının yabancı dil öğrenimine göz ardı edilemeyecek bir katkısının olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil, dil becerisi, dil öğrenme uygulaması.

Millî Kültür ve Değer Aktarımında Ters Yüz Edilmiş Sınıf (Flipped Classroom) Yöntemi ile Dijital Yazarlık

Fatma BAŞDAĞ, Ordu/Fatsa/Fatsa Bilim ve Sanat Merkezi

Harmanlanmış öğrenme tasarımı yaklaşımının sık kullanılan modellerinden ters yüz edilmiş sınıf modeli, zaman ve mekândan bağımsız ön öğrenmelere fırsat vermekte öğretmenle sınıftaki uygulamalara zaman oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin kültür ve değer aktarımında ters yüz edilmiş sınıf modeli ile kendilerini kahramanın yerine koyarak hikâye yazmaları; yazdıkları öyküleyici metinleri dijital ortamda ortak ürüne dönüştürmeleri hedeflenmiştir. Yöntem olarak eylem araştırmasından yararlanılmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında Fatsa BİLSEM’de Destek II Programı seviyesinde beşi erkek, sekizi kız, 13 öğrenci çalışmada yer almıştır. Eğitim materyali EBA’dan “Türkiye Uzay Ajansı-Ay Yıldızımız Çok Yakında Uzayda!” ve “Dil Becerileri-Yazma” videolarından yararlanılmıştır. Dört haftalık zamanı kapsayan çalışmada ilk olarak gönüllülük esasına göre seçilen öğrencilere ön test uygulanmış, yazma beceri seviyeleri ölçülmüş, yeterlilikleri dikkate alınarak iş-zaman planı yapılmıştır: İlk hafta çalışmayla ilgili bilgi verilmiş “Ay Yıldızımız Çok Yakında Uzayda!” video linki paylaşılmıştır. İkinci hafta videoyu özetlemeleri, konusunu, içeriğindeki kültürel unsur ve değerleri anlatmaları sağlanarak öyküleyici metin ve dijital yazarlık hakkında bilgilendirilmişlerdir. Ardından “Dil Becerileri-Yazma” video linki paylaşılmıştır. Sonraki iki haftada öğrencilerin web 2.0 aracıyla dijital metinlerini oluşturmaları, düzenlemeleri sağlanmıştır. Son hafta öğrencilerin tamamının katılımıyla, metinlerin değerlendirilmesi ve geliştirilmesiyle e-kitap ortak ürünü oluşturulmuştur. Katılımlı görüşme yoluyla öğrencilerin ters yüz edilmiş sınıf modeli, dijital yazarlık, web 2.0 araçlarının kullanımı, öyküleyici metin yazarlığı görüşleri ele alınmıştır. Ön testle öğrencilerin yazma becerilerinin ve alışkanlıklarının yeterli olmadığı, biri dışında dijital yazma programlarını kullanmadıkları görülmüştür. Ters yüz edilmiş sınıf modelinin öğrencilerin dijital içeriklere ilgilerinden ve yöntemin uygulamaya yönelik çalışmalara daha fazla zaman sağlamasından yazma etkinliğine ilgiyi artırdığı görülmüştür. Öğrencilerin “Ay Yıldızımız Çok Yakında Uzayda!” dijital içeriğinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi kök değerlerinden vatanseverlik, öz denetim, sevgi, saygı, sorumluluk, sabır değerlerine ilişkin çıkarımlar yaptıkları ve yazdıkları öykülerde yer verdikleri görülmüştür. Bu durum kültür ve değer aktarımında ters yüz edilmiş sınıf modeliyle dijital yazarlık çalışmalarının etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Oluşturulan e-kitapla öğrencilerin öyküleyici metin yazma ve dijital yazarlık becerilerinin geliştiği, yazdıklarında kök değerlere yer verdikleri, ters yüz öğrenme modeliyle dijital ortamlarda üretilen metinlerin Türkçe dersi 3 ve 4. sınıf yazma becerilerinin kazandırılmasında etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Kültür ve değerlerin aktarımında, ters yüz edilmiş sınıf modelinin dijital içeriklerin kullanımını kolaylaştırmasından dolayı okuma, anlama, anlatım ve yazma alanlarındaki etkisine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eylem araştırması, ters yüz edilmiş sınıf modeli, değer aktarımı, dijital yazarlık, öyküleyici metin.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Eğitim Politikaları Doğrultusunda Ortaöğretimde Göktürkçenin Seçmeli Ders Olarak Öğretimi

Fatma DAĞ, Kayseri/Tomarza/Tomarza Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Dil, felsefede bir düşünme aracı olarak görülmektedir ve dilden bağımsız bir düşünce mümkün görülmemektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin eğitim politikaları da incelendiğinde altında yatan derin bir felsefi yaklaşım olduğu görülmektedir. Göktürkçenin öğretimi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi kapsamında "Millî Kimliği Tanımak" maddesinin, "Atalarının başarılarını takdir eder." kazanımına oldukça uygundur. Öğrencilerimiz, "Millî bilinç sahibi olmak/Türk kültürünün devamlılığı için çaba gösterir." ve "Ülke varlıklarına sahip çıkmak" maddesinin kazanımlarını da Göktürklerin tarihini ve alfabesini öğrenerek yerine getirmiş olacaklardır. Somut bir miras olan Orhun Abideleri'ne ve yazıtların içerisinde Türk kültürüne ait sözlü/somut olmayan mirasa da sahip çıkacaklardır. Aynı zamanda "Toplumun millî manevi değerlerini yaşatmaya karşı istekli olur." kazanımına Göktürkçenin katkısı, öğrencilerin Göktürk Yazıtları'nı öğrenerek kültürel mirasın korunmasına dair bir sorumluluk hissedecek olmalarıdır. Göktürkçenin ilk defa ders olarak öğretilmesi öğrenciler üzerinde bir heyecan ve merak uyandıracaktır. Bu yepyeni ders, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde, öğrenme çıktısı çerçevesinin "Eğilimler/Benlik Eğilimleri" alt başlığında yer alan "Merak; yeni ve ilginç bir bilgi veya nesneyle karşılaşıldığında duyulan gözlemlene, araştırma, keşfetme ve anlama arzusuna ilişkin zihinsel örüntüleri ifade eder." kazanımına hizmet edecektir. Gençlerin göstermiş olduğu bu ilgi ve merakın profesyonel bir biçimde MEB çatısı altında öğretilmesi ile öğrencilerimizde "Kendine İnanma" ve "Kendine güvenme" eğilimleri de gerçekleşmiş olacaktır. Bu çalışmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi modelidir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ve Göktürkçenin öğretilmesi için bir örnek teşkil etmesi açısından Gökbeğ Uluç'un "Göktürkçe Öğreniyorum" adlı kitabı içerik analizi yöntemine göre incelenmiştir. Göktürkçe, Eski Türk diline ait dil bilimi ve etimoloji çalışmaları ile kültürel çalışmalar yapmak için zengin bir alan yaratır. Eski metinleri çözümleyerek onları anlamlandırma, dil yapılarını çözümleme, analitik düşünme ve eleştirel düşünme becerileri kazandırır. Öğrenciler, metinlere dair kendi yorumlarını oluşturabilir. Bu açıdan bakıldığında disiplinler arası yaklaşım ve çok yönlülük becerilerini artırır. Öğrencilerin analiz yapma ve bilimsel araştırma becerilerini geliştirir. Millî bilince sahip şahsiyetlerden oluşan bir toplum oluşturabilmek adına ahlaklı,erdemli bilgener nesilleryetiştirmek için Türklerin en eski yazılı kaynakları Göktürk Yazıtları ve millî alfabeleri olan Göktürk Alfabesi'nin öğretimi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göktürkçe, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, erdemli bireyler.

Türkçe Dersinde Millî Kültür ve Değerler Eğitimi Eylem Araştırması

Fatma GÖRPÜZ TOKOĞLU, Düzce/Akşemsettin Ortaokulu

Dil, kültürün aktarımında en büyük araçtır. Bir milletin karakterinin oluşmasında önemli bir rol sahip olan dil aracılığı ile değerlerin öğretimi büyük önem taşımaktadır. Değerler soyut yapıdadır ve bu özelliği nedeniyle anlaşılmakta ve içselleştirmede öğrenciler tarafından zorluk yaşanmaktadır. Bu durum göz önünde bulundurularak araştırmanın başında durum betimlemesi yapabilmek için öğrencilere görüşme formu uygulanmıştır. 2024-2025 eğitim öğretim yılı Düzce/Merkez Akşemsettin Ortaokulu 5 ve 6. sınıf öğrencileriyle yürütülen bu çalışmada öğrencilerin değer kavramını bilmediği fark edilmiştir. Öğrencilerin soyut işlemler dönemine henüz girmedikleri de göz önünde bulundurulduğunda değer kavramını somutlaştırmak adına onu bir şeye benzetmeleri istenmiş ve sonuçta değeri altın, elmas, para, telefon gibi maddi değer taşıyan nesnelere benzettikleri görülmüştür. Etkinliklerin planlanmasında bu durum göz önünde bulundurulmuştur. Etkinlikler dört hafta sürecek şekilde planlanmış; birinci hafta değerlerle ilişkilendirilmiş dramatik durumların olduğu bir drama atölyesi yürütülmüş, ikinci hafta atasözlerindeki değerleri bulmak için sürecin oyunlaştırıldığı bir çalışma yürütülmüş, üçüncü hafta öğrencilerle birlikte önceden belirlenmiş çeşitli değerlerin hafta boyunca uygulanması sağlanmış, dördüncü hafta ise değerlerle ilgili bir gazete hazırlamaları istenmiştir. Araştırmanın başında öğrencilerin çoğu günlük hayatında değerlere “bazen” uyduklarını düşünürlerken araştırma sonunda “bazen” yanıtını veren öğrenci sayısında artış olduğu gözlenmiştir. Yine araştırmanın başında öğrencilerin büyük bir kısmı çevresindeki insanların değerlere “sıklıkla” uygun davrandıkları görüşünü taşıırken araştırma sonunda görüşleri “bazen” olarak değişmiştir. Bunun nedeni olarak da çevrelerindeki insanların değerlerin ne olduğunu bilmedikleri görüşünün ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin çoğu okullarda değer öğretimine zaman ayrılması gerektiğini düşünmektedir. Toplumdaki herkesin değerleri benimseyerek yaşaması durumunda dünyanın daha güzel bir yer olacağı görüşü hakimdir. Atasözleriyle değerlerin ilişkilendirildiği çalışmada öğrencilerin atasözlerinin taşıdığı değerleri ne derecede bildiklerini görebilmek için etkinlik öncesinde ve sonrasında başarı testi uygulanmış, sonrasında yapılan başarı testinden alınan puanlar artış göstermiştir. Araştırma süresince öğrencilerin etkinliklere istekli şekilde geldikleri, verilen görevler zamanında yaptıkları, görüş bildirmekten çekinmedikleri, etkinlikleri uygulamada gayretli oldukları gözlenmiştir. Etkinliklerde ele alınan atasözleri ve değerlerin anlamları etkinlik sonucunda pek çok öğrenci tarafından açıklanabilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, millî kültür, Türkçe, eylem araştırması.

İngilizce Öğretiminde Millî Değerlerin Kazanımı: Disiplinler Arası Uygulamalı Bir Model Önerisi

Fatma GÜNGÖRDÜ, Bursa/Osmangazi/Gazi İlkokulu
Aygül ALTUĞ, Bursa/Osmangazi/Gazi İlkokulu

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında eğitim politikalarının kültürel değerlerle bütünleştiği Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde bu çalışma, İngilizce öğretiminde millî değerlerin kazandırılmasına yönelik disiplinler arası bir yaklaşım sunmaktadır. Araştırma, 3. sınıf hayat bilgisi dersindeki “Aile ve Yakın Çevreyi Tanıma” ünitesi ile İngilizce dersindeki “My Family” ünitesinin entegrasyonu yoluyla öğrencilerin hem dil becerilerini hem de kültürel farkındalıklarını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Kramsch (1993) ise dili, kültürel bir pratik olarak tanımlamış ve yabancı dil öğretiminde kültürün yalnızca bilgi olarak değil, anlam inşa eden bir unsur olarak ele alınması gerektiğini ifade etmiştir. Bu nedenle eğitim sisteminde dil öğretimi yalnızca iletişimsel becerilerin kazandırılmasıyla sınırlı kalmamalı aynı zamanda öğrencilerin ait oldukları kültürü tanımasına ve içselleştirmesine hizmet etmelidir. Yarı deneysel desenle yapılandırılan çalışma, Bursa Gazi İlkokulunda öğrenim gören öğrencilerle yürütülmüş, deney ve kontrol grupları oluşturularak uygulamanın etkisi karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Deney grubuna kültürel içeriklerle zenginleştirilmiş, değer temelli etkinliklerle desteklenen dersler uygulanırken kontrol grubunda öğretim, mevcut müfredata uygun biçimde geleneksel yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Dört hafta süren uygulama sürecinde drama, rol oynama, poster hazırlama, hikâye tamamlama, şiir ve şarkı gibi yaratıcı öğretim tekniklerinden yararlanılmış; bu süreçte öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilmiştir. Veriler başarı testi, değer farkındalığı anketi, gözlem formları ve öğrenci ürün dosyaları aracılığıyla toplanmış; elde edilen veriler bilimsel yöntemlerle değerlendirilmiştir. Sonuçlar, deney grubundaki öğrencilerin İngilizce kelime dağarcıklarını daha etkin kullandıklarını, değer temelli kavramları daha doğru ifade ettiklerini ve kültürel değerleri aktarırken öz güven kazandıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca öğrencilerin olumlu sosyal davranışlarında empati, saygı ve iş birliği gibi değer odaklı tutumlarında belirgin gelişmeler gözlenmiştir. Sürecin sonunda, öğrenciler tarafından üretilen içerikler bir araya getirilerek değer temelli bir uygulamalı İngilizce kitabı oluşturulmuş ve öğretim sürecine kalıcı bir materyal kazandırılmıştır. Araştırma, kültür-dil bütünlüğünü esas alan disiplinler arası yaklaşımların yaygınlaştırılmasına ve öğretmen eğitim süreçlerine entegre edilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, disiplinler arası öğretim, İngilizce öğretimi, millî kültür, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli.

Motiflerin Dili

**Fatma ULUDAĞ, Zonguldak/Ereğli/Kdz.Ereğli Şahinde Hayrettin Yavuz
Bilim ve Sanat Merkezi**

Modernleşme, yeni teknolojiler ve tüketim alışkanlıkları kültürel yozlaşmaya sebep olarak günümüzde bir dizi tehdit oluşturmaktadır. Kültürel yozlaşma, toplumsal aidiyet duygusunun zayıflamasına, bireylerin kültürel kökenlerine yabancılaşmasına ve kültürel kimlik krizi yaşamasına, kültürel miras öğelerimizin yok olmasına yol açabilir. Araştırma ile kültürel miraslarımızdan biri olan Türk halıları ve motifleri ele alınarak üstün yetenekli öğrencilerin kültürel bilinç ve kimlik gelişimlerine katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda araştırma, üstün yetenekli öğrencilerin kültürel bilinç ve kimlik gelişimlerine Türk halı ve motiflerinin nasıl katkıda bulunduğunu incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu 2024-2025 eğitim öğretim yılı Batı Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir ilin ilçesindeki bilim ve sanat merkezinde Byf 1 ve Byf 2 düzeyindeki 20 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş olup durum çalışması yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verileri, odak görüşmeleri yapılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Türk halı ve motifleri; üstün yetenekli öğrencilerin kültürel bilinç gelişimlerine kültürel farkındalık, sanat anlayışı, kültürel mirası koruma bilinci oluşturmakonusundakatkıdabulunmaktadır.Türkhalıve motiflerininüstün yetenekli öğrencilerin kimlik gelişimlerine katkıları ise kültürel kimlik duygusu kazanımı, empati duygusu gelişimi ve duygusal ifade farkındalığı yönünde olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Halı, motif, kültür, bilinç, kimlik.

Unutulmaya Yüz Tutmuş Atasözlerimiz

Fikret SARISOY, Denizli/Acıpayam İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Kamus Namustur.” Cemil Meriç

Atasözleri üç sacayağı üzerine oturur: mazi, şimdi, ati. Her atasözünün kökü mazidedir. Kahir ekseriyeti tarihtir, bazen edebiyattır ama her zaman millîdir, değerlidir, irfandır. Atasözleri yüzlerce, binlerce yıl öncesinin yaşanmışlıklarıdır; bir kişinin söylemesi ile oluşmaz. Kişilerden değil toplumlardan doğar, onu toplum söyler. Bu araştırmanın amacı, unutulmaya yüz tutmuş atasözlerinin öğrenciler tarafından öğrenilmesini sağlamak ve atasözlerini oluşturan kelimelerin ne anlamlara geldiğini kavratmak ve sözcük dağarcığını genişleterek öğrencinin kimlik oluşumuna katkı sağlamaktır. Araştırma nicel yaklaşımlarla yapılmıştır. Olabildiğince geniş katılımlı öğrenci ve öğrenci velisi hedeflenmiştir. 600’e yakın veliye duyurulmuş, 500 dolayında söz gelmiş ve derlenerek 400 söz bu kapsamda değerlendirilmiştir. Sözcük bilen gençlerin vatanını, bayrağını, milletini, devletini seven; anne baba, aile ve değerlerine tutkun gençler olduğunun sosyal gerçeklik payı vardır. Çalışmanın ön görülmeyen sonuçlarından biri öğrencilerin üç kuşak hatta dört kuşak önceki büyükleriyle temas etmeleri olmuştur. Unutulmaya yüz tutmuş atasözlerini anne babalarından araştıranlar olduğu gibi büyükanne ve büyükbabalarından, hatta büyükanne ve büyükbabalarının da yaşayan anne veya babalarından araştıranların olduğu görülmüştür. Dört kuşağın birbiriyle oluşan teması çok değerlidir. Kaldı ki günümüz genç kuşaklarının bırakalım büyükanne büyükbaba ile kuşaklar arası iletişim kurmasını, anne babalarıyla bile iletişim sorunlarının üst boyutta olduğu zamanımızda bu bağlantı üzerinde umutlu olunması gereklidir. Ortaokul ve lise kademelerinden seçilen dört okulda unutulmaya yüz tutmuş atasözlerimiz için öğrencilerden araştırmalar yapmaları istenmiştir. Şehir merkezinde oturan öğrenciler atasözlerini annelerinden, babalarından öğrenebileceklerdir. Ancak çalışmanın ana kaynağı taşıma kapsamında öğrenim gören ve köylerde yaşayan öğrenciler olacaktır. Günümüz toplumlarında nadiren de görüle büyükbabası ve büyükannesi ile aynı köyde, aynı evde yaşayan öğrenciler bulunmaktadır. Köy kahvehanelerine gidip orada öğrencilerle akrabalık bağı olmayan köyün diğer yaşlılarıyla konu hakkında araştırma yapma potansiyeline sahip öğrencilerle hususiyetle ilgilenilmiştir. Pansiyonda kalan öğrenciler de aynı kitledir. Çalışma son hâline getirildikten sonra ortaokul ve lise kademelerine dikkat edilerek sözler dört okula eşit olarak dağıtılmıştır. Sonrasında öğretmenler tarafından atasözleri öğrencilere dağıtılmıştır. Her öğrenciden kendine verilen atasözünü resim, karikatür, şiir, kompozisyon, kısa film ya da kendi belirleyeceği bir yöntemle anlatması istenmiştir. Son olarak tüm eserler bir araya getirilerek kitap hâline getirilmesi ve her atasözü ilgili kademedeki öğrencilere öğretilerek geri dönüt sağlamak için yarışmalar yapılması fikri benimsenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İrfan, millî, kuşaklar arası, kitap.

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Çocuklara Türk Kültürü ve Değerlerinin Öğretiminde İçerik ve Dil Bütünleştirilmiş Öğrenme (CLIL) Yönteminin Kullanımı

Güler ÖZYÜREK, Mali/Türkiye Maarif Vakfı Mali Maarif Okulları

Kültür öğretimi, yabancı dil öğretiminden bağımsız düşünülemeyecek kadar önemli bir husustur. Nitekim hedef dilde etkili bir iletişim için dilin sosyokültürel bağlamlara uygun bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Dilin ikinci dil olarak öğrenildiği bağlamlarda öğrenenlerin sosyokültürel bağlamlarda bizzat bulunarak dili kültürü eş zamanlı bir şekilde öğrenme imkânları bulunurken yabancı dil olarak öğrenildiği bağlamlarda öğrenenlerin hedef dile olduğu kadar hedef kültüre maruz kalma oranı da doğal olarak daha sınırlı düzeydedir. Bu noktada öğrenenlerin Türkçe dil becerilerinin geliştirilmesi ve bununla birlikte Türk kültürü ve değerlerine ait bilgi seviyesinin artırılmasında İçerik ve Dil Bütünleştirilmiş Öğrenme (CLIL) yöntemi öne çıkmaktadır. Bu çalışmada CLIL yönteminin içerik (content), kültür (culture), iletişim (communication) ve biliş (cognition) olmak üzere dört unsurdan oluşan 4C modelinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuklara Türk kültürü ve değerlerinin öğretiminde kullanımının etkililiğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırma, eylem araştırması deseni ile yürütülmüştür. CLIL yönteminin 4C modeline göre hazırlanan ders planları, sekiz haftalık süreç boyunca Mali'de yabancı dil olarak Türkçe öğrenmekte olan 11-13 arasındaki 40 ortaokul öğrencisine uygulanmıştır. Tamamı kız öğrencilerden oluşan ve A1 seviyesinde haftada üç saat Türkçe eğitimi almakta olan çalışma grubundan görüşme formları, testler ve kısa cevaplı sorular aracılığıyla veriler toplanmış, verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma grubu ile gerçekleştirilen görüşmelerde CLIL yönteminin 4C modeline göre hazırlanan ders planlarının öğrenciler tarafından olumlu olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. Öğrenciler Türk kültürüne ait içeriklerin dersi keyifli hâle getirdiğini, Türkçe öğrenmeye karşı ilgilerini artırdığını ifade etmiştir. Uygulama sonrası gerçekleştirilen kısa cevaplı sorular ve testlerden elde edilen bulgular ise öğrencilerin Türk kültürü ve değerleri hakkındaki bilgi düzeylerinde artış olduğunu ortaya koymuştur. Bu doğrultuda Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği bağlamlarda Türkçe dil becerilerinin gelişimi ile Türk kültürü ve değerlerine ait bilgilerin kazanılmasında CLIL yönteminin kullanılması önerilmektedir. Özellikle haftalık Türkçe ders saati sayısının az olduğu durumlarda Türk kültürü ve değerlerinin CLIL yöntemiyle öğretilmesi faydalı olacaktır. Çalışmada eylem planı kapsamında hazırlanan CLIL ders planları A1 dil seviyesine ve ortaokul öğrencilerine yönelik hazırlanmıştır. Farklı kademelerde farklı dil seviyelerinde Türkçe öğrenen öğrencilere yönelik ders planları hazırlanarak etkililiği araştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, kültür öğretimi, CLIL yöntemi.

Özel Yetenekli Öğrencilerin Matematik Tarihi Eğitiminde Dijital Öyküleme Sürecinde Yaratıcı Drama Kullanımı

Dr. Gülşah SALTİK AYHANÖZ, Niğde/Akşemseddin Bilim ve Sanat Merkezi
Eser KAHRAMAN, Niğde/Bor/Bor Bilim ve Sanat Merkezi

Matematik, insan yaşamının her kısmına yerleşmiş bulunmakla birlikte insanlık tarihinin en eski bilimleri arasında yer almaktadır. Matematik tarihinin öğretilmesi, matematiğin doğasının anlamlandırılmasına katkı sunmakla birlikte öğrencilere çok sayıda kazanım sağlamaktadır. Bu kazanımlar arasında öğrencilerin geçmişten bugüne kadar taşınan millî değer ve kültürümüzü tanıması bulunmaktadır. Bir soyut kavram olan matematik tarihinin özel yetenekli öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandırmayı amaçlayan dijital öyküleme gibi teknolojik uygulama araçlarının kullanılması, yaratıcı drama kullanımıyla somutlaştırılması oldukça önemlidir. Dijital öyküleme öğrencilerin teknoloji desteğiyle çok sayıda medyanın kullanımı ile kişisel öykülerini oluşturma fırsatını sunarken 21. yüzyıl becerilerinin de gelişmesini desteklemektedir. Yaratıcı drama ise öğrencilerin davranışsal, bilişsel ve duyuşsal yönlerine katkı sağlamakla birlikte öğrenme sürecinde öz güvenlerini-akademik başarılarını artırarak ders kazanımlarına ulaşmada etkili bir tekniktir. Bu faydalar göz önünde bulundurularak özel yetenekli öğrencilerin matematik tarihi eğitiminde dijital öyküleme ve yaratıcı drama tekniklerine yer verilmiştir. Bu araştırmada, özel yetenekli öğrencilerin Türk matematik tarihi eğitiminde yaratıcı drama kullanımının dijital öyküleme sürecinde millî kültür ve değerlerimize yer verilmesine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yürütülen araştırma, karma yöntem desenleri arasında olan açımlayıcı sıralı karma yöntem deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uygulama süreci 10 hafta olan araştırmanın çalışma grubunu, İç Anadolu Bölgesi'nin bir ilinde bulunan bilim ve sanat merkezinde Özel Yetenekleri Geliştirme Programı'nda (ÖYGP) öğrenim gören 20 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Deney grubunun katılımcı olarak yer aldığı çalışmada yaratıcı drama dijital öyküleme sürecinde kullanılmış, kontrol grubunun katıldığı çalışmada dijital öyküleme yöntemiyle öğrenme gerçekleşmiştir. Çalışmada dijital öykülerin millî değerler bakımından değerlendirilmesi aşamasında Schwartz değerler ölçeği kullanılmıştır. Ayrıca dijital öykülerin millî değerlerimizi içermesi bakımından içerik analizine yer verilmiştir. Araştırma neticesinde özel yetenekli öğrencilerin Türk matematik tarihi öğretiminde yaratıcı drama kullanımının dijital öyküleme sürecindeki millî kültür ve değerlerimize yönelik farkındalık oluşturmaya olumlu bir etkisi olduğu görülmüştür. Ayrıca yaratıcı drama etkinliklerine katılan deney grubu öğrencilerinin dijital öykü rubrik puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiş; deney grubu öğrencilerinin matematik tarihi eğitiminde yaratıcı drama kullanımına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu görülmüştür. Bu bakımdan özel yetenekli öğrencilerin matematik tarihi eğitimi sürecinde dijital öyküleme ve yaratıcı drama tekniklerine yer verilmesinin öğrenme sürecinin daha verimli geçmesi bakımından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital öyküleme, yaratıcı drama, matematik tarihi, Türk kültürü, millî değerler.

Yükseköğretimdeki Ortak Zorunlu Derslerin Millî Kültür ve Değerlerle İlişkisi

Gürkan BAYINDIR, Niğde /Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Eğitim, bireysel gelişim ve toplumun devamlılığı açısından en önemli sosyolojik kurumların başında gelmektedir. Eğitimin en önemli işlevlerinden biri de bireylere kültürel değerlerin aktarılması noktasındadır. Bu bağlamda Türk millî eğitim stratejilerinde değerler eğitimi ve aktarımı önem arz etmektedir. Okul öncesinden başlayıp yükseköğretimde hatta hayat boyu öğrenme prensibi ile yükseköğretim sonrası tüm eğitim faaliyetlerinde belli oranda bir kültür aktarımı söz konusu olabilmektedir. Bu doğrultuda bazı öğretim yöntemleri, materyaller ve uygulamalar kültürel değerlerin aktarımını daha kalıcı ve somut şekilde sağlarken bazı durumlarda istenilen, hedeflenen kazanımların uzağında kalınabilmektedir. Bu çalışmada eğitimin kültür aktarımı rolünün yükseköğretimdeki ortak zorunlu dersler boyutu ele alınmaktadır. Bu derslerden ikisi olan Türk Dili ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi ele alınmıştır. Çalışmanın temel amacı bahsi geçen iki dersin ulusal birliğe, kültüre ve millî değerlerin aktarılmasına ne denli katkı sunduğunu tespit edip derslerin hedeflerine tam manasıyla ulaşmak için yapılacak iyileştirmeleri tartışmaktır. Çalışmada ilgili derslerin millî değer ve kültürle ilişkisini detaylı bir şekilde ele alabilmek ve bununla ilgili sorunların iyileştirilmesine zemin hazırlayabilmek amacıyla nitel bir araştırma yöntemi olan eylem araştırması kullanılmıştır. Bu doğrultuda yarı-yapılandırılmış görüşme formları kapsamında ilgili dersleri alan öğrenciler ve dersin sorumlusu öğretim elemanları ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan mülakatlar sonucu ulaşılan sonuca göre millî kültür ve değerlerin kazanılması amacıyla zorunlu şekilde verilen ve ortak sorularla sınıanan Türk Dili ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersleri öğrenciler tarafından bu işlevlerinden uzak görülmektedir. Dersin öğrenim çıktıları ile öğrencilerin görüşlerinin bağdaşmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu bu derslerin değerleri öğrenme ve pekiştirme noktasında oldukça yetersiz olduğunu dile getirmiş ve dersin gereksizliği üzerinden değerlendirme yapmışlardır. İlgili derslerin millî kültür ve değerleri kazandırması için öğretim üyeleri ve öğrencilerin beyanları üzerine sunulan önerilerin başında dersin yüz yüze veya hibrit şekilde yürütülmesi gelmektedir. Ayrıca ilgili derslerin isimlerinin, ders kredilerinin, içeriklerinin güncellenmesi, teknolojik materyallerin aktif kullanılması, millî kültürün aktarımı noktasında derslerde film, kısa film, video, somut belgelerin karşılıklı tartışma yoluyla yürütülmesi fikirleri ön plana çıkmaktadır. Tüm bu bulgular ve öneriler çerçevesinde ilgili branşların devlet okulları ve özel eğitim kurumlarındaki zümrelerinin yanı sıra akademisyenlerin ve eğitim bilimcilerin bu durumun iyileştirilmesi için fikir birliği ile ortak adımların atılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk dili, Atatürk ilkeleri, değer eğitimi, kültür.

SCAMPER Tekniği ve Dede Korkut: Değerler Eğitimi Üzerine Yaratıcı Bir Yorum

Dr. Halil Ziya ÖZCAN, Uşak/İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi
Dr. Ceyhun UZUN, Uşak/İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi
Dr. Nesime ERTAN ÖZEN, Uşak/İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Bu araştırmada, Dede Korkut Hikâyeleri'nde yer alan millî ve ahlaki değerlerin öğrencilere yaratıcı düşünme becerileri kazandırılarak aktarılması hedeflenmiş ve bu amaçla SCAMPER tekniği kullanılmıştır. Türk kültürünün temel taşlarından biri olan Dede Korkut Hikâyeleri, öğrenciler için değerler eğitimi açısından zengin bir içerik sunmaktadır. SCAMPER, yaratıcı düşünmeyi teşvik eden yönlendirilmiş bir beyin fırtınası tekniğidir ve bu çalışmada öğrencilerin Deli Dumrul hikâyesindeki değerleri daha derinlemesine anlamalarını sağlamak için uygulanmıştır. Araştırmada tek gruplu ön test-son test zayıf deneysel desen kullanılmış, Uşak ilinde öğrenim gören 12 yedinci sınıf öğrencisiyle çalışılmıştır. Veri toplama araçları olarak bilgi düzeyi testleri, yarı-yapılandırılmış görüşme formları ve gözlem formları kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğrencilerin son test puanlarının ön test puanlarına kıyasla anlamlı şekilde ($p < .005$ / pozitif sıra 11, negatif sıra 1) yükseldiği belirlenmiş ve SCAMPER uygulamalarının öğrencilerin değerleri anlama becerilerine olumlu katkı sağladığı ortaya konmuştur. Öğrenciler SCAMPER tekniğini yaratıcı, eğlenceli ve düşündürücü bulduklarını ifade etmiş; cesaret, merhamet, fedakârlık, aile sevgisi ve Allah'a teslimiyet gibi değerleri yeniden yorumlama fırsatı bulmuşlardır. Hikâyeyi günümüz koşullarıyla ilişkilendirerek senaryolar yazan öğrenciler sadece metni değil, değerleri de içselleştirmiştir. Bunun yanında bazı öğrenciler yöntemin uzun sürebildiğini veya grup içinde eşit katılımın zor olduğunu dile getirmiştir. Sonuç olarak SCAMPER tekniği değerler eğitiminde etkili ve yenilikçi bir yöntem olarak öne çıkmakta, öğrencilerin hem metne hem de değer temalarına karşı farkındalığını artırmaktadır. Bu teknik, öğrencilerin yalnızca bilgiyi pasif şekilde edinmelerini değil, aynı zamanda o bilgiyi aktif olarak sorgulamalarını, yeniden yapılandırmalarını ve hayatla ilişkilendirmelerini sağlamaktadır. SCAMPER tekniğiyle yapılan etkinlikler, öğrencilerin yaratıcı düşünme, problem çözme, empati kurma ve eleştirel analiz yapma becerilerini geliştirmelerine imkân tanımaktadır. Öğrenciler, geleneksel anlatılarla günümüz dünyası arasında köprü kurarak kültürel mirası daha anlamlı bir şekilde içselleştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: SCAMPER, Dede Korkut, Deli Dumrul, değer eğitimi.

Anadolu Masalları, Kültür ve Kimlik: Zihin Haritalarıyla Kültürel Değerlerin Kazandırılması

**Halil İbrahim KABADAYI, Konya/Karatay/Karatay Bilim ve Sanat Merkezi
Dr. Canan ŞENTÜRK BARIŞIK, Konya/Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Küreselleşme ile birlikte kültürel kimliklerin korunması ve aktarımı giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Yurt dışında yaşayan Türk çocukları, yaşadıkları ülkelerin kültürel ortamlarında büyüdüğü için ana dilleri ve kültürel kimlikleri konusunda çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir. Masallar, çocuklar için kültürel mirasın aktarımında önemli bir rol oynamaktadır. Bu durum, özellikle yurt dışında yaşayan Türk çocukları için dil ve kimlik bağlarını korumanın güçlü bir aracı olabilmektedir. Ancak masallarımızın bu çocuklara yeterince ulaştırılmadığını gösteren araştırmalar mevcuttur. Oysaki masallar sadece Türkçeyi öğretmekle kalmayıp aynı zamanda çocukların ana vatanlarına, köklerine ve kültürel değerlerine dair bilinç geliştirmelerine de katkı sağlamaktadır. Bu nedenle masalların yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının eğitim süreçlerine dâhil edilmesi, dil seviyelerine uygun şekilde uyarlanması büyük bir gerekliliktir. Araştırmanın temel amacı, yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına Anadolu masallarını ve bu masallar aracılığıyla ana yurttan uzakta olsalar da Türk kültürünün temel değerlerini aktarmaktır. Bu süreci zihin haritaları tekniğiyle daha etkili/ eğlenceli hâle getirerek, çocukların özündeki millî kültür farkındalıklarını artırarak millî kimliklerine yönelik aidiyet duygusunu güçlendirmek hedeflenmiştir. Araştırma grubuna ihtiyaç analizi çerçevesinde uygulanan anket sonuçları, öğrencilerin konuyla ilgili kültürel bilgilerinin eksik olduğunu göstermiştir. Araştırmada durum çalışması desenlerinden “iç içe geçmiş tek durum deseni” kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ele alınan tek durum, masal öğretimi ile Türk kültürünün ve değerlerinin öğretimidir. Bu araştırmanın ihtiyaç analizi sürecinden itibaren çalışma grubunu, Hollanda ve ABD’de yaşayan 7-11 yaş grubu Türk çocukları arasından amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilenler oluşturmaktadır. Elde edilen veriler doğrultusunda, Anadolu masallarının kültürel aktarımda önemli bir rol oynadığı ancak yeterince tanıtılmadığı görülmüştür. Batı kökenli masalların daha fazla bilinmesi, Anadolu masallarının yeterince ön planda olmadığını, korunması için daha fazla çaba harcanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca yurt dışında yaşayan Türk çocuklarına yönelik eğitim programlarında kültürel unsurların yer almasına rağmen yetersiz bulunması bu eksikliğin giderilmesi için yenilikçi çalışmaların gerekliliğinin önemini göstermektedir. Bu noktada zihin haritalarının kullanımı, masalların içerdiği kültürel öğelerin daha iyi kavranmasına, akılda kalıcılığın artmasına katkı sağlayacak etkili bir öğrenme aracı olarak öne çıkmıştır. Masalların gelecek kuşaklara aktarılması, kültürel kimliğin korunması, öğretim süreçlerinde zihin haritalama gibi yenilikçi tekniklerin kullanılması bu değerli mirasın yaşatılmasında önemli görülmektedir. Yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının kimlik bilinçlerinin güçlendirilmesi amacıyla Anadolu masallarını içeren Türkçe dil eğitim materyalleri hazırlanmalı, ana dilleriyle bağları korunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu masalları, zihin haritaları, yurt dışında yaşayan Türk çocukları, millî kimlik.

Eski Türk Oyunlarıyla İngilizce Dersinde Millî Değer Öğretimi Üzerine Bir Eylem Araştırması

Hande Emine TAYAN, Ankara/Polatlı/Polatlı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Küreselleşen dünyada ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine çıkarmanın temel yoluyabancıdileğitimiolarakgörölmektedir.Yabancıdil öğretimindeenönemlifaktör öğrencinin derse aktif katılımının sağlanmasıdır. Yapılan araştırmalar dil öğrenirken oluşturulan ortamın sıkıcılıktan uzak, eğlenceli olması gerektiğini göstermiştir (Maurice, 1998). Böyle yenilikçi bir ortamı sağlamanın da en etkili yolu oyundur. Ancak unutulmaması gereken en önemli unsurlardan biri dil öğretimi yapılırken kültürel öğelerin de derse entegre edilmesi gerekliliğidir. Bu çalışmada eski Türk oyunlarının, İngilizce derslerindeki değer öğretimi sürecinde nasıl kullanılabileceği incelenmektedir. İngilizce dersinde 5. sınıf öğrencilerine 4 ay boyunca belirlenen temalarve millî değerlerbütünlüğündeTürkkültürüneait oyunlararacılığıyla öğretim yapılmıştır. Sürecin sonucunda veriler katılımcılardan görüşme yolu ile toplanarak betimsel ve içerik analizi yöntemleri ile analiz edilmiştir. Her ay farklı bir değer (dürüstlük, saygı, sorumluluk vb.) belirlenerek bu değerlerin de işe koşulmasıyla kelime öğretimi oyunlarla yapılmıştır. Eski Türk oyunları bu değerlere uygun olarak seçilmiş ve İngilizce derslerinde uygulanmıştır. Oyunlar okuma, dinleme, yazma ve konuşma etkinlikleriyle desteklenmiştir. Öğrencilerin süreç içerisindeki gelişimleri gözlem ve görüşme ile değerlendirilmiştir. Araştırmada kullanılan, sınıf içinde oynanabilecek bazı eski Türk oyunları ve oyunlarla öğretmenin hedeflediği millî değerler şunlardır: “beştaş (sabır ve dikkat, azim ve kararlılık), mendil kapmaca (takım ruhu ve iş birliği, birlik ve beraberlik), yağ satarım bal satarım (nezaket ve hoşgörü), elim sende (adalet ve denge), ip atlama (azim ve dayanıklılık), sıcak soğuk oyunu (yardımlaşma, sabır ve fedakârlık)” Araştırmanın bulguları, öğrencilerin oyunlar aracılığıyla hem dil becerilerini hem de kültürel farkındalıklarını geliştirdiklerini göstermektedir. Dil becerileri açısından, oyunlar sayesinde öğrencilerin kelime dağarcıklarında artış olduğu ve konuşma yeteneklerinin geliştiği gözlemlenmiştir. Bu çalışma, eski Türk oyunlarının İngilizce öğretim sürecinde değer öğretimi için etkili bir yöntem olduğunu göstermektedir. Dil öğretimi sürecinde kültürel öğelerin kullanılması, öğrencilerin hem akademik hem de ahlaki gelişimine katkı sağlayabilir. Öğretmenlerin, ders içeriklerini belirlerken kültürel ve değer temelli materyallerden faydalanmaları önerilmektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda farklı yaş grupları ve eğitim kademelerinde benzer uygulamaların etkileri incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, eski Türk oyunları, İngilizce öğretimi, eylem araştırması, kültürel aktarım.

Ağıt-Mekân-Şahsiyet Üçlemesinde Kültürel Miraslarla Değer Aktarımı

Dr. Hatice ÇELİK, Erzurum/Palandöken/ Remzi Sakaoğlu Bilim ve Sanat Merkezi

Jeopolitik konumu sebebiyle tarih boyunca istilalara, savaşırlara ve trajedilere sahne olan Erzurum ili, toplumsal ve bireysel yaşantının kültürel bir yansıması olarak halkın duygu ve düşüncelerini sözlü bir sanat biçiminde sunan Türk halk müziği ve ağıt geleneği için önemli bir merkezdir. Eylem araştırması modelinin kullanıldığı bu çalışmada, kültürel belleğimizden Erzurum ağıtları; 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında Erzurum Aziziye Tabyalarında gösterdiği vatan sevgisi, cesaret, fedakârlık ve liderlikle Türk kadınının tarih boyunca vatan savunmasında oynadığı aktif rolle Nene Hatun'un (?-1955) şahsiyeti; vatan savunmasında millî birlik ve dayanışmanın mekânı Aziziye Tabyaları üçlemesi ile çocuklara millî kültür bilinci kazandırmak ve bu unsurları eğitim süreçlerine dâhil etmek amaçlanmıştır. Çalışma grubu, Erzurum ili Palandöken ilçesi Bilim ve Sanat Merkezi 2022- 2023 eğitim öğretim yılı BİLSEM eğitim programı öğrencileri ile BİLSEM müzik birimi öğrencilerinden kültürel etkinliklere ilgi duyan yaşları 10-14 arasında değişen 20 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcı odaklı ve uygulama temelli bir yaklaşımla dört aşamada gerçekleştirilen çalışmanın ilk aşamasında bireylerin kültürel değerlerimiz konusunda ilgi, tutum, bilgi, farkındalık seviyeleri Kültürel Değerlerimiz Bilgi ve Farkındalık Durumu Görüşme Formu verileriyle tespit edilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında türkü, anlatı ve müzik atölyesi ile çalışmalar yürütülmüştür. Araştırma verilerinden elde edilen bulgularla öğrencilerin farkındalıklarının arttığı, eğlenerek öğrendikleri, çok yönlü düşünme becerileri ile iletişim becerilerinin geliştiği görülmüştür. "Ecdada Vefa, Ağıtlarla Tabyalarda" sloganıyla Nene Hatun'un kabrinin de bulunduğu Aziziye Tabyalarına yapılan gezi programını kapsayan çalışmanın üçüncü aşamasında hikâyeleri anlatılan ağıtlar seslendirilmiş, Nene Hatun'un kabri başında dramatik sahneler ve anlatılarla anma programı yapılmıştır. Çalışmanın dördüncü aşamasında uygulama süresince kullanılan gözlem formu "katılım düzeyi", "duygusal tepkiler" ve "öğrenme katkısı" gibi kategoriler belirlenerek değerlendirilmiştir. Millî kültür unsurlarını genç nesillere aktarmada yaratıcı ve katılımcı yöntemlerin etkili olduğunu ortaya koyan bu çalışmada, tarihsel olaylarla bağ kurmanın öğrenmeyi kolaylaştırdığı, fedakârlık ve millî bilincin öneminin fark edildiği, tarihsel ve kültürel hafızanın aktarılmasının sadece bilgi düzeyinde değil, değerler düzeyinde de gerçekleştiği, ağıtları hikâyeleriyle dinleme, drama gibi yerinde eğitim uygulamaların, öğrenme sürecini derinleştirdiği ve unutulmaz kıldığı anlaşılmıştır. Millî kültür temalı yaratıcı öğrenme uygulamaları tarihi mekânları kapsayacak şekilde ülke genelinde düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel miras, Erzurum ağıtları, Aziziye Tabyası, Nene Hatun, değerler.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Değerler ve Kültür Aktarımı: Masal Çevirisi Temelli Bir Eylem Araştırması

Dr. Hatice DELİBAŞ, Mali/Bamako/Türkiye Maarif Vakfı Mali Maarif Okulları

Dr. Öğretim Üyesi Murat DELİBAŞ, Mali/Bamako/Türkiye Maarif Vakfı Mali Maarif Okulları

Masallar, bir kültürün hem maddi hem de manevi tüm değerlerini yansıtan önemli anlatılardır. Bu bağlamda yabancı dil öğretiminde masallardan yararlanmak, kültürler arası farkındalığın gelişmesine katkı sağlarken, masal çevirisi, kaynak ve hedef dil arasındaki etkileşimi artırarak öğrenenlerin hedef kültüre karşı daha derin bir farkındalık geliştirmelerine imkân sağlar. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı, Mali'deki bir devlet üniversitesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin Türk kültürü ve millî değerlerinin ediniminde masal çevirisi yönteminin etkilerini incelemektir. Bu doğrultuda nitel araştırma türlerinden olan eylem araştırması yöntemi ile tasarlanan çalışma, B1-B2 düzeyinde Türkçe dil yeterliliğine sahip 10 Malili öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama süreci kapsamında, değerleri ve kültürü yansıtan masallardan istifade edilerek masal çeviri atölyesi gerçekleştirilmiş; odak grup görüşmeleri, yansıtıcı günlükler ve araştırmacı gözlemleriyle desteklenen derinlemesine ve kapsamlı veriler elde edilmiştir. Bu veriler, içerik analizi ve tematik analiz yöntemleriyle analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, masal çevirisi yönteminin öğrenenlerde Türk millî değerlerine yönelik farkındalığı artırdığını ve farklı kültürlerle karşı duyarlılığı geliştirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte öğrencilerin Türk kültürüyle güçlü bir bağ kurdukları, kültürel kimlik inşasında önemli kazanımlar elde ettikleri ve eleştirel düşünme becerilerinde belirgin bir gelişim gözlemlendiği ortaya konmuştur. Sonuç olarak masal çevirisi yöntemi, yabancı dil öğretiminde değerlerin aktarımını destekleyen yenilikçi ve etkili bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Bu yöntem, öğrencilerin hem kültürel kimliklerini geliştirmelerine hem de kültürler arası etkileşime aktif biçimde katılmalarına olanak tanırken Türkçe öğretim sürecini de zengin ve anlamlı bir öğrenme deneyimine dönüştürmektedir. Bu araştırma, yabancı dil öğretiminde masal çevirisi yoluyla gerçekleştirilen kültür aktarımının sadece dilsel bir aktarım olmadığını, aynı zamanda değerler eğitimi ve kültürel farkındalık kazandırma bakımından da etkili bir yöntem olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu yönüyle araştırmanın yabancı dil öğretimi, Türkçe öğretimi ve çeviri araştırmaları alanlarına anlamlı katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, millî değerler, kültür, masal çevirisi, eylem araştırması.

21.Yüzyıl Türk Bilim İnsanlarının Öğretiminde Dijital Oyunların Etkisinin Araştırılması

Hülya KAYALI, Trabzon/Akçaabat/Akçaabat Bilim ve Sanat Merkezi
Kerem KARA, Trabzon/Akçaabat/Akçaabat Bilim ve Sanat Merkezi

Bilim, toplumların gelişiminde ve medeniyetlerin ilerlemesinde temel bir unsur olarak kabul edilmektedir. Bilim insanları, gerçekleştirdikleri çalışmalarla bilgi üretimine katkıda bulunmakta; aynı zamanda insanlığın geleceğini şekillendiren bilimsel ve teknolojik gelişmelere yön vermektedir. Bilim insanlarının topluma tanıtılması ve çalışmalarının anlaşılması, bilimsel farkındalığın artırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Ancak yapılan araştırmalar, öğrencilerin özellikle 21. yüzyılda yaşamış Türk bilim insanlarını yeterince tanımadıklarını ve bu bilim insanlarının çalışmaları hakkında sınırlı bilgiye sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Bu durum, öğrencilerin kendi kültürel ve bilimsel miraslarına dair farkındalıklarının düşük olmasına ve rol model eksikliği yaşamalarına neden olmaktadır. Eğitimde dijital araçların kullanımı ile öğrencilerin bu konudaki bilgi seviyelerinin artırılabilirliği düşünülmektedir. Literatür taraması sonucunda, web 2.0 araçlarıyla geliştirilen dijital oyunlar aracılığıyla Türk bilim insanları ve çalışmalarının öğretimine yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca bilim insanlarının öğretimine yönelik yöntemlerin incelendiği araştırmaların sayıca sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda yaptığımız araştırma, 21. yüzyılda yaşamış ve bilim dünyasına katkı sağlamış 10 Türk bilim insanını öğrencilerle buluşturmaktadır. Araştırmanın temel amacı Scratch platformu kullanılarak geliştirilen dijital oyunun, Akçaabat Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin 21. yüzyıl Türk bilim insanlarını tanımaları ve bu kişilerin bilimsel çalışmalarını anlamaları üzerindeki etkisini incelemektir. Ayrıca öğrencilerin bilime ve dijital oyunların öğrenme sürecine etkisine yönelik bakış açıları da araştırma kapsamında değerlendirilmiştir. Scratch platformunun tercih edilmesinin başlıca nedenleri arasında blok tabanlı kodlamanın kolayca gerçekleştirilebilmesi, çevrim içi erişilebilirlik ve eğitsel oyunların geliştirilmesine olanak tanınması yer almaktadır. Geliştirilen oyun, her biri sonunda ilgili bilim insanına dair sorular içeren 10 parkurdan oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2024–2025 eğitim öğretim yılında Akçaabat Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 20 beşinci ve altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden “özel durum çalışması” yöntemi ile yürütülmüştür. Oyun, bir hafta boyunca bilim ve sanat merkezinde belirlenen etkinlik gün ve saatlerinde öğrenciler tarafından oynanmıştır. Uygulama öncesinde ve sonrasında öğrencilere yarı-yapılandırılmış mülakatlar uygulanmış; elde edilen veriler, sürekli karşılaştırmalı analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Scratch platformu kullanılarak geliştirilen dijital oyun, öğrencilerin 21. yüzyıl Türk bilim insanları ve bu kişilerin bilimsel çalışmaları hakkında bilgi düzeylerini artırmış; öğrencilerin söz konusu bilim insanlarını tanımalarına, çalışmalarından haberdar olmalarına ve bu kişileri rol model görmelerine önemli katkılar sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 araçları, Scratch, Türk bilim insanları, oyun temelli öğrenme.

Türk Masallarının Millî Kimlik ve Dil Varlığına Etkisi: Masal Atölyesi İncelemesi

Hüseyin DEMİR, Batman/Batman İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Geleneksel Türk masalları; içerdiği semboller, kahramanlar ve olay örgüsüyle çocuklara hayatın gerçekleri üzerine derin mesajlar sunar. Masalların temel işlevlerinden biri bireye iyi ve kötü, adalet ve zulüm, dürüstlük ve sahtekârlık gibi kavramları öğretmek ve karakter gelişimine katkıda bulunmaktır. Masalların en önemli yönlerinden biri de bireyin dil gelişimine sağladığı katkıdır. Masal anlatıları çocukların Türkçe söz varlığını genişletirken onların kelime hazinesini zenginleştirmekte ve anlatım yeteneklerini güçlendirmektedir. Masalların içindeki ritmik tekrarlar, tekerlemeler ve kalıp ifadeler, çocukların dil bilgisi kurallarını doğal bir akış içerisinde öğrenmesini sağlar. Bu bağlamda masallar eğitim süreçlerine entegre edildiğinde öğrencilerin hem kültürel değerleri içselleştirmesine hem de dil becerilerini geliştirmesine büyük katkı sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Türk masallarının çocukların millî kimlik, ahlaki gelişim, dil gelişimi, millî ve manevi değerler eğitimine katkısını incelemektir. Masalların çocukların Türkçe söz varlığını nasıl genişlettiği, anlatım becerilerini nasıl geliştirdiği ve dil bilgisi yapılarını doğal bir süreç içerisinde nasıl kazandırdığı araştırılmaktadır. Ayrıca masalların çocukların millî ve manevi değerleri içselleştirmesi üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir. Batman Bilim Sanat Merkezinde açılan masal atölyesi uygulamasıyla çocukların masallar aracılığıyla millî ve manevi değerleri nasıl benimsediği, dil yetkinliklerinde nasıl bir gelişim sağlandığı ve söz varlığına nasıl katkıda bulunulduğu analiz edilmiştir. Masalların bireylerin kelime dağarcıklarını zenginleştirmesi, düşünme becerilerini geliştirmesi, anlama-anlatma kapasitelerini artırması ve millî kimlik ile manevi değerleri içselleştirmedeki rolü değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda Türk masallarının öğrenciler üzerinde önemli bir kültürel etki yarattığı, millî kimlik bilincini güçlendirdiği, dil gelişimine katkı sunduğu ve karakter gelişimlerini desteklediği gözlemlenmiştir. Masal atölyelerine katılan öğrenciler, eğlenceli ve interaktif bir öğrenme ortamında millî ve manevi değerlerin temel unsurlarını keşfetmiş ve özümsemiştir. Ayrıca masal anlatımı ve canlandırma süreçlerinin öğrencilerin Türkçe söz varlığını artırdığı, kelime hazinelerini geliştirdiği ve anlatım yeteneklerini güçlendirdiği belirlenmiştir. Ölçme ve değerlendirme sonuçları, öğrencilerin millî ve manevi değerlere karşı farkındalıklarının arttığını ve dil kullanım becerilerinde gözle görülür bir gelişme yaşandığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk masalları, kültürel miras, dil gelişimi, millî kimlik, Türkçe söz varlığı.

Dilimizin Zenginlikleri Projesi Kapsamındaki Etkinliklerin Öğrencilerin Kültürel Miras Farkındalıklarına Etkisi

İbrahim ALPTEKİN, Batman/İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Kültür ediniminin kapsamlı ve sistemli bir ana dili eğitimi ile desteklenen kültürel aktarım süreçleri aracılığıyla mümkün olacağı ifade edilmektedir. Bu doğrultuda eğitim kurumlarında yürütülecek söz varlığını geliştirme çalışmaları aracılığıyla öğrencilerin dilin zengin yapısını keşfetmelerini, kültürel mirası yansıtan kelimelerle etkileşim kurmalarını ve bu bağlamda dili bilinçli bir şekilde kullanarak düşünsel kapasitelerini geliştirmelerini hedefleyen “Dilimizin Zenginlikleri Projesi”nin kültür aktarımında ve öğrencilerin kültürel farkındalıklarını geliştirmede etkili olabileceği söylenebilir. Araştırma, “Dilimizin Zenginlikleri Projesi” kapsamında ortaokul kademesinde gerçekleştirilen deyimler ve atasözleri okumaları temalı etkinliklerin 7. sınıf öğrencilerinin kültürel miras farkındalık düzeylerine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ve “tekrarlı ölçümler modeli” olarak da adlandırılan “tek grup ön test ve son test deneysel model” kullanılmıştır. Bu model, belirli bir grubun müdahale öncesi ve sonrası durumlarının karşılaştırılmasına olanak tanıyarak değişimin incelenmesini sağlamaktadır. Proje kapsamındaki etkinlikler tüm kademe ve sınıflardaki öğrenciler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle gruplar arası karşılaştırmaya gidilemediğinden araştırma kapsamına kontrol grubu dâhil edilmemiştir. Araştırmada, Batman ili merkezinde yer alan bir ortaokulun tek şubesinde öğrenim gören 28 ortaokul 7. sınıf öğrencisi çalışma grubunu oluşturmuştur. Zaman ve maliyetin verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemi tercih edilmiştir. Veriler, Demir (2023) tarafından geliştirilen “Kültürel Miras Farkındalık Ölçeği” ile toplanmıştır. 36 maddelik ölçek somut olmayan kültürel miras, yakın ve uzak çevre somut kültürel miras alt boyutlarından oluşmaktadır. Veri analizi sürecinde istatistiksel paket programından yararlanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterdiği sonucundan hareketle parametrik testlerden bağımlı gruplar t-testi uygulanmıştır. Ayrıca araştırmada etki büyüklükleri Cohen d değeri hesaplanarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında deneysel uygulama sürecinde drama ile atasözü/deyim anlatma ve atasözü/deyim resimleme etkinliklerini gerçekleştiren ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin kültürel miras farkındalık düzeylerinde gelişim olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En düşük etki büyüklüğü düzeyi uzak çevre somut kültürel miras boyutunda, en yüksek etki büyüklüğü düzeyi ise somut olmayan kültürel miras boyutunda elde edilmiştir. Proje kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin öğrencilerin kültürel farkındalık düzeylerini geliştirdiği sonucudogrultusunda,projeningelecekyıllardada devam ettirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dilimizin zenginlikleri projesi, kültürel miras, farkındalık, ortaokul.

Saklı Sözler, Gizli Değerler: Atasözleriyle Türk Millî Kültürü ve Değerlerinin Aktarılmasına Yönelik Sınıf İçi Uygulama

Işık BULUT, Ankara/Polatlı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Bu çalışma, atasözlerinin öğretiminde oyun temelli ve etkileşimli öğrenme ortamları oluşturarak öğrencilerin dil becerileri ile kültürel değerleri benimsemeleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Geleneksel ezber yöntemleriyle aktarılan atasözlerinin, yaratıcı ve katılımcı bir öğrenme süreciyle daha kalıcı biçimde öğretilebileceği varsayımına dayanan “Saklı Sözler, Gizli Değerler” başlıklı uygulama, ortaokul 5. sınıfta öğrenim gören 32 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması desenine dayanmaktadır. Etkinlik sürecinde öğrencilere atasözlerindeki kelimeleri çağrıştıran ipuçları ve sınıf krokisine uygun haritalar verilmiş, öğrenciler grup hâlinde oryantiring etkinliği ile atasözlerinin kelimelerini sırayla bulmuşlardır. Öğrenciler buldukları kelimeleri birleştirerek atasözünü oluşturmuş ve bunları yaratıcı drama teknikleriyle, “Donmuş Atasözü” etkinliği ile sınıfa sunmuş, ardından atasözünün içerdiği kültürel değerleri öne çıkaran kısa hikâyeler oluşturarak sınıfta paylaşmışlardır. Böylece oyun temelli yöntemlerle hem atasözlerini öğrenmeleri hem de kültürel değerleri içselleştirmeleri desteklenmiştir. Veri toplama aracı olarak doğal gözlem, öğretmen anekdotları ve yarı-yapılandırılmış öğrenci görüşme formları kullanılmıştır. Elde edilen veriler, öğrencilerin etkinlik sürecinde yaratıcı düşünme, problem çözme, iş birliği ve atasözlerinin içerdiği kültürel değerleri içselleştirme becerilerini geliştirdiklerini ortaya koymuştur. Ayrıca öğrencilerin atasözlerine yönelik daha olumlu bir tutum geliştirdikleri ve günlük yaşamla bağlantı kurarak anlamlı öğrenme sağladıkları gözlenmiştir. Çalışmanın sınırlılığı, tek bir sınıf düzeyinde ve kısa süreli bir uygulama olmasıdır. Bu doğrultuda bir öneri, etkinliğin farklı yaş gruplarına çeşitlendirilerek uygulanması olmuştur. Bunun yanında teknolojik araçlarla zenginleştirilmesi ve öğrenci geri bildirimlerine dayalı revizyonlar yapılarak etkinliğin daha eğlenceli hâle getirilmesi önerilebilir. Sonuç olarak bağlam içinde keşfetmeye dayalı, iş birlikçi ve oyunlaştırılmış öğretim yöntemlerinin, atasözlerinin anlamlandırılmasında ve kültürel aktarımda etkili olduğu görülmüştür. Bu tür uygulamaların yaygınlaştırılması, öğrencilerin dilsel ve kültürel gelişimlerine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Atasözleri, Türk kültürü, değerler eğitimi, oyun temelli öğrenme, kültürel aktarım.

Okuma Tartışma Etkinliklerinin Öğrencilerin Okuma Motivasyonuna Etkisi: Okuyorum Tartışıyorum

Kalender İLBEYİLİNGİ, Adana/Karaisalı/Atatürk Ortaokulu

Okuma eylemi, öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin gelişmesinde, olaylara eleştirel yaklaşımlarında ve yaratıcı düşünme süreçlerinde kritik bir konumda yer almaktadır. Yani bu becerilerin gelişebilmesi için öğrencilerin kitap okuma alışkanlığını kazanmış olmaları gerekmektedir. Kitap okuma alışkanlığının kazanılabilmesinde de öğrencilerin kitap okumaya istekli olmaları, dolayısıyla okuma motivasyonlarının yüksek olması önemli bir gerekliliktir. Bu bağlamda ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin kitap okuma motivasyonlarının belirlenmesi ve artırılması için gerçekleştirilen bu nicel araştırmada, araştırma deseni olarak tek gruplu ön test-son test zayıf deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Karaisalı Atatürk Ortaokulunda öğrenimlerine devam eden ve seçkisiz yolla belirlenen 13 kız ve 12 erkek olmak üzere toplamda 25 öğrenciden oluşmaktadır. Ölçme aracı olarak Alkan (2023) tarafından geliştirilen “Kitap Okuma Motivasyon Ölçeği (KOMÖ)” kullanılmıştır. Öğrencilere ön test KOMÖ uygulandıktan sonra “Okuyorum Tartışıyorum” etkinliği başlatılmıştır. Etkinlikte öğrenciler beşerli gruplara ayrılarak rehber öğretmenleri eşliğinde her ay iki kitabı okuyup tartışmışlar ve öğrencilerin aileleri etkinlik günlerine özel hazırlıklar yapmışlardır. Etkinlik bitiminde öğrencilere son test uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin ön test KOMÖ puanları ile son test KOMÖ puanları arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki ($r = .708$) olduğu, “Okuyorum Tartışıyorum” etkinliğinin öğrencilerin kitap okuma motivasyonları üzerinde çok büyük bir etki büyüklüğüne (Cohen’s $d = 2,369$) sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu nedenle öğrencilerin okuma motivasyonunun artırılması ve desteklenmesi sürecinde öğrencilerin kendilerini ifade edebildikleri, okuduklarıyla ilgili paylaşımda bulunabildikleri okuma tartışma etkinliklerinin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kitap okuma, tartışma, motivasyon, ortaokul.

Cornell Not Alma Tekniğinin Lise Öğrencilerinin Dinleme Becerisi Üzerindeki Etkisi

Dr. Muhammed Fatih GÖKMEN, Siirt/Siirt Üniversitesi
Kevser SEVİNÇ, Adana/Seyhan/Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Mehmet Mesut AKYOL, Batman/Prof. Dr. Fuat Sezgin Anadolu Lisesi

Bu çalışma, Cornell not alma yönteminin lise öğrencilerinin dinleme becerisine etkisini ve öğrencilerin bu yönetime ilişkin görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. 1950'lerde geliştirilen bu yöntem, bilgilerin düzenli şekilde kaydedilmesini ve gözden geçirilmesini sağlar. Öğrenciler, dinleme sırasında notlarını sayfanın sağ bölümüne alır, sol tarafa ise her bilgi için anahtar kelimeler yazar. Bu sistematik yaklaşım, öğrenmeyi kolaylaştırır ve çeşitli ders ortamlarına uyarlanabilir. Çalışmaya 13-15 yaş aralığında, 25 lise öğrencisi (15 kız, 8 erkek) gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların haftada 4 saat İngilizce dersi olup bu sürenin 1 saati dinleme becerilerine ayrılmıştır. İlk dört hafta boyunca öğrenciler dinleme görevlerini Cornell yöntemi olmadan gerçekleştirmiştir. Beşinci haftada yöntemin tanıtımı yapılmış, ardından dört hafta boyunca uygulanmıştır. Derslerde kullanılan dinleme metinleri, değerler eğitimiyle ilişkili konulardan seçilmiştir. Öğrencilerden her hafta not almaları istenmiş ve bu notlar öğretmenler tarafından değerlendirilmiştir. Veri toplama araçları arasında anket ve not alma kağıtları yer almıştır. Ön test ve son test karşılaştırmaları yapılarak öğrencilerin performansları analiz edilmiştir. Betimsel ve çıkarımsal istatistiklerden yararlanılmış; SPSS 21 programı kullanılarak eşleştirilmiş örneklem t-testi uygulanmıştır. Cornell yöntemi özellikle yüksek yeterlilik düzeyindeki öğrenciler için faydalı bulunmuştur. Daha düşük düzeydeki öğrenciler ise yöntemi daha zorlayıcı bulmuştur. Gelecekte daha büyük örneklerle ve uzun süreli çalışmalarla yöntemin etkinliği daha ayrıntılı incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Cornell not alma yöntemi, dinleme becerisi, İngiliz dili öğretimi.

Yapay Zekâ Destekli Dil Farkındalığı: Öğrencilerin Türkçe Bilincinin Geliştirilmesi için Uygulamalı Bir Model

Dr. Mehmet Fatih ÇAVUŞ, Ankara/Kahramankazan/Kahramankazan Bilim ve Sanat Merkezi

Öğrencilerin Türkçeyi özenli ve bilinçli kullanmaları Türkçe dersinin amaçları arasında yer almaktadır. Son yıllarda sosyal ve dijital medyanın etkisiyle Türkçede yabancı sözcük kullanımı özellikle gençler arasında artmaktadır. Öğrenciler, yabancı kelimeleri bilinçsizce kullanmakta ve bu durumu doğal karşılamaktadır. Alan yazını taramalarında, bireylerin internet ortamında Türkçeyi özensiz kullandıkları, yabancı kelimelerin Türkçe karşılıklarını yeterince bilmedikleri ve kullandıkları kelimelerin yabancı olup olmadığı konusunda farkındalıklarının düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin ana dili bilincine yönelik farkındalık düzeylerini artırmak amacıyla yapılan bu araştırma, yapay zekâ destekli bir model geliştirmeyi hedeflemektedir. Literatürde benzer bir yapay zekâ uygulamasına rastlanmaması çalışmanın özgünlüğünü ortaya koymaktadır. Araştırma, Ankara Kahramankazan BİLSEM’de ilkokul ve ortaokul düzeyindeki 46 öğrenciyle gerçekleştirilmiş ve tek gruplu ön test-son test yarı deneysel model kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak “Türkçe Bilinci Ölçeği” ve araştırmacılarca hazırlanan “Yabancı Kökenli Kelimeleri Tanıma ve Türkçe Karşılıklarını Bilme Yeterlilikleri Formu” kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından yapay zekâ konusunda uzman kişilerden gerekli destekler alınarak “Türkçe Denetçisi” adı verilen bir uygulama (GPT) geliştirilmiştir. Bu uygulamaya, ChatGPT’de sohbet edilirken yazılan bütün kelimelerin incelenmesi, Batı kökenli yabancı bir kelime kullanıldığında kullanıcıları uyarması, bu kelimelerin Türkçe karşılıklarını önermesi gibi talimatlar verilmiştir. Böylece ChatGPT’yi kullanan öğrenciler, sohbet ederken yazdıkları tüm kelimelerin Türkçe kökenli olup olmadığını, hangi kelimelerin İngilizce, Fransızca, Rumca, İtalyanca gibi dillere ait olduğunu ve bunların Türkçe karşılıklarını öğrenmiş olacaktırlar. Uygulama sürecinde öğrenciler, geliştirilen “Türkçe Denetçisi” eklentisini sekiz hafta boyunca haftada bir saat kullanmış; bu eklenti, öğrencileri yabancı kelimeler konusunda uyararak Türkçe karşılıklarını sunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin dilin toplum ve millî kimlik açısından önemini kavradıklarını, Türkçeyi millî birliğin temel unsurlarından biri olarak gördüklerini, dil ile kültürel kimlik arasındaki bağı benimsediklerini göstermektedir. Ancak kişisel kullanımda aynı hassasiyeti göstermedikleri, bu düşüncelerini eyleme dökmedikleri görülmektedir. Dil bilinci ve yabancı kelimelere duyarlılık açısından öğrenciler teorik düzeyde farkındalık sahibi olsa da uygulamada yabancı kelimelerin yaygın kullanımına karşı aktif bir direnç göstermedikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca geliştirilen uygulama ile öğrencilerin yabancı kökenli kelimeleri tanıma oranının %41’den %96’ya çıktığı, Türkçe karşılıklarını bilme düzeylerinin de anlamlı biçimde arttığı görülmüştür. Sonuç olarak “Türkçe Denetçisi” uygulamasının öğrencilerin dil farkındalığını artırmada etkili olduğu ve bu tür yapay zekâ destekli araçların dil eğitimine katkı sağlayabileceği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe bilinci, yapay zekâ, Türkçe farkındalığı.

Maarif Yüzyılı Eğitim Modeli Kapsamında 5. Sınıf Türkçe Derslerinde Dört Temel Dil Becerisine İlişkin Millî Kültür ve Değerlerin Kazandırılmasına Yönelik Bir Eylem Araştırması

Merve KILIÇ, Kars/Sarıkamış/Eşmeçayır Ortaokulu

İlgili araştırma, Maarif Yüzyılı Eğitim Modeli doğrultusunda, 5. sınıf Türkçe derslerinde dört temel dil becerisi aracılığıyla millî kültür ve değerlerin kazandırılmasına yönelik bir eylem araştırmasıdır. Eğitimde millî değerlerin aktarımı, bireyin toplumsal kimlik kazanımı ve kültürel aidiyet duygusunun gelişimi açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda Türkçe dersi; halk hikâyeleri, destanlar, atasözleri ve deyimler gibi kültürel içerikleriyle değer aktarımında önemli bir araç konumundadır. Araştırma, Kars ili Sarıkamış ilçesindeki bir devlet okulunda öğrenim gören 30, beşinci sınıf öğrencisiyle yürütülmüş ve eylem araştırması desenine göre planlama, uygulama, gözlem ve değerlendirme aşamalarını kapsamıştır. Öğrencilere yönelik yazma, okuma, konuşma ve dinleme becerilerini içeren etkinlikler (atasözü-deyim yarışması, hikâye yazımı, drama vb.) uygulanmıştır. Veri toplama sürecinde öğrenci ürün dosyaları ve gözlem formları kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kültürel içerikli etkinlikler öğrencilerin millî kültür farkındalığını artırmı, dört temel dil becerisinde gelişim sağlamış, derse yönelik katılım ve motivasyonu yükseltmiş ve değerlerin içselleştirilmesine katkı sunmuştur. Özellikle öğrenci merkezli ve iş birlikli öğrenme ortamları kalıcı öğrenmeyi desteklemiştir. Araştırma sonucunda, Türkçe müfredatında millî kültür içeriklerinin artırılması, öğretmenlerin bu alanda hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi, katılımcı öğretim yöntemlerinin yaygınlaştırılması ve okul dışı kültürel etkinliklerin öğrenme sürecine dâhil edilmesi önerilmektedir. Bu çerçevede, millî kültürün eğitim yoluyla yaşatılması ve öğrencilerin kültürel kimlik geliştirmesi, Maarif Yüzyılı vizyonuna uygun olarak desteklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kitap okuma, okuma alışkanlığı, okuma kültürü, iş birlikli öğrenme.*

Geçici Koruma Altında Olan Öğrencilere Eğitim Veren Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlar: Kahramanmaraş Kapıçam Barınma Merkezi Örneği

Mine UZUN, Kahramanmaraş/Dulkadiroğlu Barınma Merkezi İmam Hatip Ortaokulu

Ahgün BÜLBÜL, Kahramanmaraş/Dulkadiroğlu Barınma Merkezi İmam Hatip Ortaokulu

2011 yılından bu yana Suriye'deki BOAS hareketinin getirmiş olduğu sıkıntılar kısa zamanda Suriye'de bir iç savaşa neden olmuştur. İç savaşın giderek büyümesi sonucunda Suriye halkı kitleler hâlinde göç etmek zorunda kalmıştır. En çok göç edilen ülkelerden biri de şüphesiz Türkiye olmuştur. Türkiye'ye göç eden Suriye halkının yarısından fazlasını çocuk nüfusu oluşturmaktadır. Çocuk nüfusunun eğitimi konusunda ise Türkiye'de üç farklı eğitim yöntemi ortaya çıkmıştır. Bunlardan ilki de barınma merkezlerinde kurulan kamplardır. Türkiye'de güney illerinde yoğunlaşarak 26 tane geçici barınma merkezi kurulmuştur. Bu illerden biri de Kahramanmaraş'tır. Bu çalışma kapsamında Barınma Merkezi İmam Hatip Ortaokulunda geçici koruma altında olan öğrencilere verilen eğitimde yaşanan sorunların tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu Barınma Merkezi İmam Hatip Ortaokulunda çalışan 56 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda barınma merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin, geçici koruma altında olan çocuklarla çalışma konusunda hazırbulunuşluklarının eksik olduğu, yeterince hizmet içi eğitim alamadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, öğretmenlerin sorunları.

Güçlü Özürler Akademisi: Değerler Eğitimi Odaklı Bir Eylem Araştırması

Dr. Muhammed Salih TAŞDEMİR, Gaziantep/Gaziantep İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Bu araştırma, lise öğrencilerinin özür dileme stratejilerine yönelik farkındalık ve becerilerini geliştirmek amacıyla yürütülmüş bir eylem araştırmasıdır. Özür dilemek yalnızca bir iletişim biçimi değil, aynı zamanda bireylerin toplumsal ilişkilerde sorumluluk üstlenme, saygı gösterme ve barışçıl çözüm üretme gibi millî ve manevi değerleri içselleştirmesinde önemlidir. Ancak öğrencilerin bu tür söz edimlerini kullanma becerilerinin, hem ders kitaplarında yeterince yer bulmaması hem de dilsel pratik eksiklikleri nedeniyle sınırlı kalmaktadır. Bu durum, Türkçe dil eğitimi kapsamında iletişim becerilerinin güçlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Araştırma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında bir lisede öğrenim gören 25 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları olarak Yazılı Söylem Tamamlama Testi, yarı-yapılandırılmış görüşmeler, gözlem formları ve etkinlikler sonrası öğrenciler tarafından yazılan yansıtıcı günlükler kullanılmıştır. Eylem araştırması modeliyle uygulama öncesi, uygulama süreci ve uygulama sonrası olmak üzere üç aşamalı bir planlama yapılmıştır. Uygulamalar öncesinde ve sonrasında testlerle öğrencilerin özür dileme stratejilerindeki gelişim düzeyleri karşılaştırılmıştır. İlk döngüde öğrencilerle drama tekniği kullanılarak çeşitli sosyal senaryolar canlandırılmış, olaylara dair strateji üretmeleri teşvik edilmiştir. İkinci döngüde öğrencilerden “hata yapma ve sorumluluk alma” temalı hikâyeler anlatmaları istenmiştir. Üçüncü döngüde ise grup tartışmalarıyla stratejiler ve duygu yönetimi üzerine değerlendirmeler yapılmıştır. Etkinliklerden sonra öğrenciler, o günkü deneyimlerini ve öğrendiklerini yansıtıcı günlüklerine yazmışlardır. Bulgular, öğrencilerin başlangıçta özür dileme konusunda sınırlı bir ifade repertuarına sahip olduklarını; çoğunlukla sadece “özür dilerim” gibi açık özür ifadelerine başvurdıklarını göstermektedir. Ancak sonrasında öğrencilerin daha çeşitli ve etkili stratejiler geliştirdikleri; sorumluluk üstlenme, pozitif incelik gösterme, telafi teklif etme gibi ifadeleri daha sık kullanmışlardır. Yansıtıcı günlükler hem strateji farkındalığının gelişiminde hem de öğrencilerin öz güven kazanmasında etkili olmuştur. Sonuç olarak özür dileme gibi sosyal etkileşim becerileri yalnızca teorik olarak değil; etkileşim temelli, öğrenciyi sürece dâhil eden yöntemlerle öğretilmelidir. Bu çalışmada kullanılan eylem araştırması yaklaşımı, öğrencilerin öz farkındalıklarını geliştirirken aynı zamanda toplumsal değerleri benimsemelerine katkı sunmuştur. Süreç boyunca özellikle millî ve manevi değerler arasında yer alan hatayı kabul etme, affetme ve gönül alma gibi kavramların öğrenciler tarafından içselleştirildiği gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda, drama, hikâye anlatımı ve grup çalışmaları gibi yaklaşımların eğitim programlarına entegre edilmesi önerilmektedir. Ayrıca yansıtıcı günlük yazma alışkanlığının farklı derslerde de yaygınlaştırılması, öğrencilerin düşünme ve ifade becerilerine önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özür dileme, eylem araştırması, değerler eğitimi, yansıtıcı günlük.

Dijital Dönüşüm ile Millî Kültür ve Değerlerin Geleceğe Taşınması

Dr. Murat AĞBABA, Erzincan/Erzincan İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Murat KARAKURT, Erzincan/Erzincan İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Günümüzde dijital teknolojilerin baş döndürücü bir hızla gelişmesi, eğitim sistemlerini ve öğretim yöntemlerini yeniden yapılandırmayı gerekli kılmaktadır. Bu dönüşüm süreci yalnızca bilgi aktarımını değil aynı zamanda kültürel mirasın ve toplumsal değerlerin yeni nesillere etkili biçimde kazandırılmasını da kapsamaktadır. Bu çalışma, dijital teknolojilerin millî kültür ve değerler eğitimi bağlamında nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceğini incelemeyi amaçlayan bir eylem araştırmasıdır. Araştırma, lisede öğrenim gören 50 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin millî kültür unsurlarına (örneğin gelenekler, halk edebiyatı, tarihî şahsiyetler, toplumsal değerler) dair bilgi düzeylerini artırmak, bu değerlere karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak ve aktif katılım yoluyla öğrenmeyi kalıcı hâle getirmek hedeflenmiştir. Araştırmada dijital hikâye anlatımı, artırılmış gerçeklik (AR), etkileşimli video içerikleri ve oyun tabanlı öğrenme gibi farklı dijital öğrenme araçları kullanılmıştır. Bu araçlar aracılığıyla öğrenciler hem görsel-işitsel unsurlarla zenginleştirilmiş içeriklerle karşılaşmış hem de kendi öğrenme süreçlerinde aktif roller üstlenmişlerdir. Veri toplama sürecinde gözlem formları, yarı-yapılandırılmış öğrenci görüşmeleri ve 5'li Likert tipi anketler kullanılmış; öğrencilerin konuya ilişkin bilgi düzeyleri, tutumları, dijital araçlara yönelik görüşleri ve derse katılım durumları analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, dijital araçların öğrencilerin dikkatini çekmede, öğrenmeye karşı ilgilerini artırmada ve değerlerin somutlaştırılmasında önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Öğrenciler, özellikle dijital hikâye anlatımı ve artırılmış gerçeklik uygulamalarını değerler eğitimi açısından etkileyici ve akılda kalıcı bulmuşlardır. Sonuçlar, millî kültür ve değerlerin öğretiminde dijital teknolojilerin yapılandırılmış ve pedagojik hedeflerle uyumlu biçimde kullanıldığında geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla daha etkili olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Millî kültür, değerler eğitimi, dijital, kültürel miras.

Gastronomi Temel Dil Becerilerinin Gelişiminde Nasıl Kullanılabilir?

Doç. Dr. Murat Yusuf ÖNEM, Üsküp/Kuzey Makedonya Eğitim Müşavirliği
Dr. Esra ÖZKAN ÖNEM, Sivas/Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Gastronomi, sadece beslenme ile sınırlı olmayan tarih, kültür ve kimlikle yakından ilişkili bir alanı ifade eder. Kültür aktarımı ve dil eğitimi arasındaki bağı vurgulayan bir bakış açısıyla, gastronomi unsurlarının özellikle dil becerilerinin gelişiminde çok boyutlu katkılar sunacağı söylenebilir. Türkçe ders kitapları hem iletişim becerilerini geliştirme hem de kültürü aktarma açısından önemli bir eğitim aracıdır. Bununla birlikte Türkçe dersinin sınıf ortamının dışına çıkma ve uygulamaya yönelik imkânlarının sınırlı olması, dersin daha ilgi çekici ve heyecan uyandırıcı hâle gelmesini engellemektedir. Türkçe dersinin daha kapsayıcı ve etkili hâle gelebilmesi için gastronominin tüm duyulara hitap edebilme potansiyelinden faydalanılabilir. Gastronomi, tüm insan duyularını harekete geçirerek çoklu bir duyuşal deneyim sunar ve bu da hafıza üzerinde kalıcı bir etki yaratır. Tat, koku, doku ve renk gibi gastronomik unsurları sınıf içi basit etkinlikler yoluyla öğrencilerin deneyimlemesi onların duyularını harekete geçirerek öğrenme sürecini daha etkili ve kalıcı hâle getirecektir. Bu duyuşal uyarılar, öğrenme sürecini ilgi çekici kılarken soyut kavramların somut ve hatırlanabilir deneyimlerle ilişkilendirilmesi sayesinde eğitsel kazanımların daha kalıcı bir şekilde öğrenilmesini sağlar. Lezzetlerin ve aromaların çağrıştırmalı gücünden ve sunumun estetik çekiciliğinden yararlanarak öğrenim hedeflerine daha etkili bir şekilde ulaşılabilir. Bu araştırmanın temel amacı, gastronomik öğelerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine olan katkısını ortaya koymaktır. Ayrıca ders kitaplarında gastronomik unsurların hangi sıklıkla ve nasıl yer aldığını değerlendirmek ve bu içeriğin dil becerilerinin gelişiminde daha etkili hâle getirilmesine yönelik öneriler sunmak hedeflenmiştir. Gastronominin yaygınlığı, duyuşal zenginliği ve uygulanabilirliği öğrencilerin bireysel özelliklerini daha kapsayıcı bir yaklaşımla ele almayı mümkün kılabilir. Bu nitel araştırmada, veri toplama süreci olarak doküman incelemesi yöntemi kullanılmış, elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinler, etkinlikler ve görseller, Türkçe dersinin kazanımları doğrultusunda gastronomik içeriğin nasıl kullanıldığını belirlemek amacıyla içerik analizine tabi tutulmuştur. 6, 7 ve 8. sınıf ders kitaplarında örneklerine rastlayabildiğimiz hususun 5. sınıf ders kitabında yer almaması olumsuz bir durum oluşturmaktadır. Bu çalışma, dil eğitimi ve kültürel mirasın aktarımında gastronominin kullanılmasına dair öneriler de sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Türkçe ders kitapları, temel dil becerileri, kültür aktarımı.

Kültürel Köklerden Yenilikçi Geleceğe Bir Köprü: Atasözleri

Dr. Musa AYTEKİN, Niğde/Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Türk kültürünün tarihî dönemleri ile bugünü arasındaki bağı anlamlandırabilmek ancak birbirinden farklı alfabe ve coğrafyalarda telif edilmiş Türkçe metinlerin içeriğini anlayabilmekle mümkündür. Bu seviyede bir kazanım ise en az lisans seviyesinde ve uzmanlık gerektiren bir akademik süreçle mümkündür. Hedef kitlemiz ve aynı zamanda çalışma grubumuz olan ortaöğretim seviyesindeki öğrenciler için böylesi detaylı bir çalışma hem hazır bulunuşluk düzeyi hem de uygulanabilirlik açısından mümkün gözükmemektedir. Uygulama, temel olarak kültürel değerlerin aktarımında tarihî metinlerin bugün dahi değişmeyen içeriklerini vurgulamak için tasarlanmıştır. Uygulama sürecindeki etkinliklerin kapsamı ise bugün toplumca sahip olduğumuz değerlerin tarihî metinlerdeki izleri çerçevesindedir. Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programlarında sıklıkla vurgulanan değerlerin dil eğitiminde kullanılan en yaygın aktarım aracı atasözleridir. Atasözlerinin bütün dillerde olduğu gibi Türkçede de köklü bir kültürün taşıyıcısı olduğu gerçeğinin kavranması, uygulamamızın öncelikli hedefidir. Yaklaşık bin yıl öncesine tarihlenen Türkçenin ilk sözlüğü Divanü Lugati't-Türk (MS 1074) uygulamada kaynak eser olarak belirlenmiştir. Divanü Lugati't-Türk, günümüz Türkçesinde kültürel değerleri içeren atasözlerinden büyük bir bölümü için başvuru kaynağıdır. Uygulamayla birlikte zihinlerde inşa edilmesi hedeflenen kültürel köprünün ilk aşaması, birtakım dilsel değişikliklerle Divanü Lugati't-Türk'ten günümüze kadar ulaşan atasözlerini tespit etmektir. Atasözlerinin belirlenmesinde öğretim programlarında yer alan değerleri içermesine öncelik verilmiştir. Uygulama aşamasında, Eski Türkçe olarak yazılan ve satır altına günümüz Türkçesi karşılıkları verilen atasözleri boş bir sayfa formatında her bir öğrenciye dijital eğitim platformu Canva aracılığıyla iletilmiştir. Öğrencilerden, seçilen atasözünü aile bireyleri ile paylaşarak birlikte yorumlamaları ve programda sunulan materyaller aracılığıyla bu süreçten anladıklarını somutlaştırmaları istenmiştir. Alınan geri bildirimlerde öğrencilerin atasözlerinde kastedilen soyut anlamı daha kısa sürede kavradıkları görülmüştür. Bin yıl öncesinde kullanılan atasözlerinin birçoğunun bugün de içerik açısından aynıyla kullanıldığı öğretmen, öğrenci ve aile döngüsüyle etkili bir şekilde tespit edilmiştir. Aileler, ders dışı ve etkileşimli olarak uygulanan bu yöntemle sürece aktif katılım sağlamıştır. Elde edilen öğrenme çıktıları ile birlikte değerler eğitiminde sunuş yöntemi öğretim stratejisine kıyasla kalıcı öğrenmelerin gerçekleştiği görülmüştür. Bu çalışma, dil eğitiminde uygulaması yapılan etkinlikleri ve elde edilen sonuçların değerler aktarımındaki rolü üzerine yürütülen süreci ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Divanü Lugati't-Türk, atasözleri, millî değerler.

Türkçe Öğretmenlerinin Ortaokul Öğrencilerinin Değer Edinme Sürecine İlişkin Görüşleri

Doç. Dr. Mustafa KAYA, Van/Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi

Yaşanılan yüzyılda her ne kadar teknolojik gelişmelere paralel olarak iletişim araçlarının çeşitliliğinden ötürü insan yaşamında önemli ölçüde bir değişim ve dönüşüm meydana gelmesinin yanı sıra toplumların dinamik yapısından dolayı da çeşitli değişim ve dönüşümler yaşanır. Ancak toplumların meydana gelmesine ve onların var olmasına olanak sağlayan o toplumun diline, ruhuna nüfuz etmiş değişmeyen kimi davranışlar ve ölçütler vardır. Bunlar değer olarak adlandırılır. Bu çalışmanın temel amacı Türkçe öğretmenlerinin ortaokul öğrencilerine değer edindirilmesi hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Millî Eğitim Bakanlığında görev yapmakta olan 10 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” yöntemine göre seçilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak uzman görüşü alınarak araştırmacılar tarafından geliştirilen “Yapılandırılmış Görüş Bildirim Formu (YGBF)” kullanılmıştır. Bu çalışmada nitel veri çözümleme tekniklerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Katılımcıların görüşme neticesinde verdikleri cevaplar yorumlanıp aktarılmıştır. Görüşme formlarından yapılan doğrudan alıntılar sonuna parantez içinde katılımcının kodu verilmiştir. Türkçe öğretmenlerinin cevapları “Ö1, Ö2, Ö3...” şeklinde kodlanarak verilmiştir. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmenleri genel olarak ortaokul öğrencilerine sevgi, saygı, yardımseverlik, misafirperverlik, vatanseverlik, alçakgönüllülük, hoşgörü, dürüstlük, adalet, sorumluluk, temizlik değerlerinin kazandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Değer edindirme sürecinde ders kitaplarının yeterli olmadığı ve zenginleştirilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Türkçe öğretmenleri değer edinim sürecinde ders kitaplarındaki metinlerin tek başına yeterli olmadığını, metinlerin ilgi çekici ve gerçek hayatla ilişkilendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Değer edinimi konusunda Türkçe öğretmenlerinin sınıf içi etkinlikler düzenlemeleri, iş birlikçi yaklaşımları benimsemeleri gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca Türkçe öğretmenlerinin değer edinimi konusunda ortaokul öğrencilerine rehberlik etmesi gerektiğini, yol gösterici bir tavır ortaya koymaları gerektiğini dile getirmişlerdir. Türkçe öğretmenleri değer ediniminde istasyon, küçük grup tartışması, örnek olay, drama tekniklerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Değer ediniminde aylık değerler eğitimiyle ilgili çeşitli etkinlikler yapılabileceğini, müzeler gezdirilebileceğini, çeşitli aile içi etkinlikler yapılabileceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretmeni, ortaokul öğrencileri, değer edinme.

Duvarsız Sınıflar Projesinin Sözel Dil Gelişimine Katkısı

Nail DAYANÇ, Osmaniye/Osmaniye İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Mehmet KARİP, Osmaniye/Osmaniye İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Türkçe eğitiminin amaçları arasında sözel dil gelişimi, kültürel dil aktarımı sağlanabilmesi yer almaktadır. Kendi kültürümüze, coğrafyamıza ve milletimize uygun olarak tasarlanan “Duvarsız Sınıflar Eğitim Alanı”, çocukların sözel dil gelişimine çok yönlü katkılar sağlayan alternatif öğrenme ortamlarıdır. Doğal ortamda yapılan eğitimler, çocuklara daha özgür ve zengin etkileşim imkânları sunmaktadır. Bu sayede çocuklar, kelime dağarcıklarını genişletir, anlatım becerilerini geliştirir ve iletişim kurma konusundaki isteklerini artırmaktadırlar. Atölyelerde gerçekleştirilen gözlem, drama, hikâye anlatımı ve grup çalışmaları gibi etkinlikler, çocukların kendilerini sözlü olarak ifade etmelerini teşvik ederken doğada karşılaştıkları yeni kavramlar ve nesneler aracılığıyla dilsel zenginlik kazanmaktadırlar. Ayrıca atölye çalışmalarında sıkça kullanılan taş, yaprak, çam kozası, dal gibi doğal malzemeler, çocukların oyun ve etkinlikler sırasında yeni kavramları deneyimleyerek öğrenmelerine katkı sağlamaktadır. Bu malzemelerle yapılan yaratıcı çalışmalar, çocukların sözcüklerle ilişki kurmasını kolaylaştırır ve dili somutlaştırır. Geleneksel Türk oyunları atölyesi gibi eğitim alanları çocukların sözel dil gelişimine, sosyal becerilerine ve kültürel farkındalıklarına önemli katkılar sağlamaktadır. Mendil kapmaca, yağ satarım bal satarım gibi oyunlar ritmik yapıları ve yönergeleriyle çocukların kelime dağarcığını geliştirip konuşma becerilerini desteklemektedir. Grup içinde oynanan buna benzer geleneksel oyunlar, çocukların sıra bekleme, iş birliği yapma ve empati kurma gibi sosyal becerilerini güçlendirmektedir. Aynı zamanda fiziksel hareket içeren oyunlar, dikkat ve koordinasyon gelişimini de desteklemektedir. Bu çalışmalar, kültürel mirasın aktarımıyla birlikte dili oyun yoluyla doğal biçimde geliştiren etkili bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Bu şekilde çocuklar, dil öğrenimini doğal bir süreç içerisinde daha motive ve katılımcı bir biçimde deneyimleme şansı bulmaktadırlar. Bu konularda yapılan araştırmada zayıf deneysel desenlerden, tek gruplu ön test-son test desenli deneysel model kullanılmıştır. Ön test ve son testlerden elde edilen veriler parametrik olmayan testlerden yararlanılarak analiz edilmiştir. SPSS paket programıyla analiz işlemi gerçekleştirilmiş, deney grubunun kendi içinde ön test-son test ortalamaları arasındaki farkın incelenmesinde Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi yapılmıştır. Buradan elde edilen verilere bakılarak projenin öğrencilerin sözel dil gelişimine katkı sağladığı görülmüştür. “Duvarsız Sınıflar Eğitim Alanı”nın eğitim müfredatına dâhil edilerek öğretmenlere bu konuda bilinçlendirme faaliyetleri yürütülebilir. Bu eğitim alanının tüm ülkede kullanılması teşvik edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Duvarsız sınıflar, doğal öğrenme ortamları, kültürel eğitim, sözel dil gelişimi.

Anadolu Efsaneleri Sanal Sergi Oluşturma Etkinliği Üzerine Bir Eylem Araştırması

Nazlı SALUK, Kırıkkale/Kırıkkale İl Özel İdaresi Bilim ve Sanat Merkezi

Araştırmanın amacı, somut olmayan kültürel miras ürünü olan efsanelerin öğrenilmesini, bilinmesini sağlamak için gerçekleştirilen sanal sergi etkinliklerinin, uygulayıcı gözlemleri ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseniyle yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 5, 6 ve 7. sınıfa devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın başında durum tespiti için öncelikle çalışma grubuna, araştırmacı tarafından geliştirilen “Anadolu Efsaneleri Bilgi Düzeyi Belirleme Formu” uygulanmıştır. Durum tespitinin ardından “Anadolu Efsaneleri Sanal Sergi Oluşturma Etkinliği” için öncelikle doküman inceleme yöntemiyle öğrenci seviyelerine uygun olarak 81 ilden birer efsane örneği belirlenmiştir. Öğrencilerden bir il seçmesi ve seçtiği efsaneyi yeniden yazarak seslendirmesi istenmiştir. Etkinlikler boyunca uygulayıcı öğretmen tarafından gözlem yapılarak etkinlik günlüğüne gözlemler yansıtılmıştır. Araştırmanın verilerini etkinlik sonunda öğrencilere ayrıca uygulanan ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Anadolu Efsaneleri Sanal Müze Oluşturma Etkinliği Üzerine Öğrenci Görüşleri Formu” oluşturmaktadır. Etkinlik öncesinde öğrencilerin efsane ile ilgili bilgi düzeyinin belirlenmesi amacıyla yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar neticesinde çoğu öğrencinin efsane tanımına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadığı belirlenmiş olup yürütülen etkinlikler sonrasında öğrencilerin büyük bir kısmı efsanenin tanımını öğrendiğini ifade etmiştir. Bu da yürütülen etkinliğin efsane öğrenmede etkili olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin çoğunluğu etkinlik sonrasında bir efsane anlatabileceklerini ve gezdikleri yerlerle ilgili herhangi bir efsane olup olmadığını merak ettiklerini ifade etmiştir. Bu da yürütülen etkinliğin öğrencilerin efsane bilme ve öğrenme ilgi düzeylerinin artmasında etkili olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin çoğunluğu etkinlikte yer alan efsanelerin gelenek ve görenekleri yansıttığını düşünmektedir, etkinlik öncesinde tüm illerimize ait efsanelerin olduğunu bilmediğini ve etkinlikler sonrasında ülkemizdeki coğrafi güzelliklerin farkına vardığını ifade etmiştir. İllere ya da bölgelere özel sanal sergi yapılması, farklı dillere çevrilip tur gezilerinde kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu efsaneleri, sanal sergi, değerler eğitimi, kültürel miras.

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Anlama Düzeyleri ve Öğretmen Görüşleri: Farklı Okul Türlerinde Bir Karşılaştırma

Oğuzcan DENİZ, Ardahan/Ardahan İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Okuma-anlama becerisi, bireyin yazılı metinlerdeki anlam ilişkilerini çözümleme, ana fikri belirleme, çıkarım yapma ve eleştirel düşünme gibi yüksek düzey bilişsel süreçleri kullanmasını gerektiren temel bir yetkinliktir. Bu beceri, öğrencilerin akademik yaşamlarının tüm aşamalarında başarılı olabilmeleri için kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuma-anlama düzeyleri, farklı okul türlerine göre değerlendirilmiş; merkezde yer alan bağımsız sınıflı okullar, bağımsız sınıflı köy okulları ve birleştirilmiş sınıflı köy okulları karşılaştırılmıştır. Araştırmada karma yöntem benimsenmiş; nicel veri toplama sürecinde 1200'den fazla öğrenciye farklı türlerde metinler içeren okuma-anlama testleri uygulanmış, cinsiyet ve okul türü gibi değişkenlerin başarı üzerindeki etkisi istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Nitel veri toplama sürecinde ise 78 öğretmene yarı-yapılandırılmış anket formları uygulanmış, öğretmenlerin sınıf içi uygulamaları, kullandıkları stratejiler ve karşılaştıkları zorluklar içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Sonuçlar, merkez okullarda öğrenim gören öğrencilerin genel olarak daha yüksek okuma-anlama başarısına sahip olduğunu, köy okullarında ise başarı düzeylerinin daha düşük kaldığını göstermiştir. Birleştirilmiş sınıflı köy okulları, performans açısından bu iki grup arasında yer almıştır. Kız öğrencilerin, erkek öğrencilere kıyasla okuma-anlama testlerinde daha yüksek başarı sergilediği belirlenmiş; bu durum öğretmenlerce kız öğrencilerin metinlere daha fazla ilgi göstermesi ve odaklanma sürelerinin uzun olması ile ilişkilendirilmiştir. Öğretmenler, kelime bilgisi, bireysel okuma alışkanlıkları, öğretim yöntemleri ve dijital içerik kullanımının okuma-anlama becerileri üzerinde belirleyici olduğunu vurgulamıştır. Araştırmada, dijital okuma materyallerinin yaygınlaştırılması, okuma sürecinin oyunlaştırılması, öğretmenlere yönelik mesleki gelişim desteklerinin artırılması ve aile katılımının güçlendirilmesine yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okuma-anlama, ilkokul, okul türü, okuma eğitimi.

Türkçe Eğitiminde Dijital Eğitici Oyunların Değer Ediniminde Kullanımı: Bir Eylem Araştırması

Dr. Orhan ÖZEN, Erzurum/Yakutiye/İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Türkçe eğitimi, bireyin dil becerilerini geliştirmesinin yanı sıra, kültürel ve ahlaki değerleri edinmesine de katkı sağlayan temel derslerden biridir. Öğrenciler; okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi temel dil becerilerini geliştirirken aynı zamanda dil aracılığıyla değerler dünyasına da adım atmaktadır. Bu nedenle Türkçe dersleri sadece dil öğretimiyle sınırlı kalmamalı, aynı zamanda öğrencilerin bireysel ve toplumsal kimliklerini güçlendirecek içeriklerle desteklenmelidir. Geleneksel öğretim yöntemleri bu süreçte etkili olsa da çağın gereklilikleri doğrultusunda teknolojinin eğitimde kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Bu noktada dijital eğitici oyunlar, öğrencilerin hem Türkçe becerilerini geliştirmesine hem de değerleri eğlenceli ve etkileşimli bir ortamda öğrenmesine olanak tanımaktadır. Bu çalışma, dijital eğitici oyunların Türkçe eğitiminde değer edinimi sürecine etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Değerler eğitimi, bireyin toplumsal hayata uyum sağlamasında ve etik bir bakış açısı geliştirmesinde önemli bir yere sahiptir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin yanı sıra, teknolojinin eğitim süreçlerine entegrasyonu, öğrenme motivasyonunu artıran ve kalıcılığı sağlayan yenilikçi yaklaşımlar sunmaktadır. Bu bağlamda dijital eğitici oyunların değerler eğitimindeki rolü giderek daha fazla dikkat çekmektedir. Araştırma, eylem araştırması yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini, 5. sınıf Türkçe dersi öğrencilerinden oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde ön test-son test, gözlem ve görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Elde edilen nitel veriler betimsel analiz ve içerik analizi teknikleriyle, nicel veriler ise Wilcoxon işaretli sıralar testi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, dijital eğitici oyunların öğrencilerin değer edinim süreçlerine olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılım sağladığı, motivasyonlarının arttığı ve değerleri içselleştirme düzeylerinin yükseldiği belirlenmiştir. Ayrıca, dijital eğitici oyunların, dil becerilerini geliştirme sürecinde de etkili olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışma, Türkçe eğitiminde dijital eğitici oyunların kullanımına yönelik yeni bakış açıları sunmayı hedeflemektedir. Elde edilen sonuçların, değerler eğitimi ve dil öğretimi alanlarında yapılacak gelecekteki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, değer edinimi, dijital oyunlar.

Okuma Kültürü ve Yazma Becerileri Üzerine Bir Uygulama Modeli İncelemesi

Önder Ömer KILIÇARSLAN, Konya/Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Okan TEKKALAN, Konya/Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Canan ŞENTÜRK BARIŞIK, Konya/Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Bireylerin ana dillerini etkin kullanabilmeleri akademik başarılarının yanı sıra yaşam boyu öğrenme sürecinde de kritik bir rol oynamaktadır. Türkçenin doğru ve etkili kullanımına ilişkin becerilerin kazandırılması, Millî Eğitim Bakanlığınca ortaya konan Maarif Modeli ile eğitim sisteminin temel politikaları arasına alınmış ve eğitimin her aşamasında bu becerilerin kazandırılmasının tüm derslerin ortak hedefi olduğu belirtilmiştir. Okuma becerilerinin ölçülmesine yönelik uygulanan PIRLS (Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması) 2021 Raporu, kitap okuma alışkanlığının öğrencilerin okuma becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Proje kapsamında, öğrencilerin aileleriyle birlikte okuma etkinlikleri gerçekleştirmeleri teşvik edilmiş, etkinlik takvimi doğrultusunda velilere bilgilendirmeler yapılmıştır. İlk aşamada öğrenciler kitapçı ve kütüphane ziyaretleri yaparak ilgi alanlarına uygun kitapları belirlemiş ve evlerinde kendi kütüphanelerini oluşturma bilincini kazanarak okuma süreçlerine aktif olarak katılmışlardır. Projenin ikinci aşamasında ise, yazma becerilerini geliştirme hedefi doğrultusunda öğrenciler “Hikâye Kurgu Özel Defteri” ile yazmaya teşvik edilmiş, hayal ve düşünce dünyalarının zenginliğini yazarak ifade etmeleri sağlanmıştır. İl ve ilçe komisyonları tarafından seçilen yazılar “Hem Okudum Hem Yazdım” adı altında kitaplaştırılarak öğrencilere dağıtılmış ve böylelikle yazma süreçlerine daha fazla motive olmaları hedeflenmiştir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden doküman analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, belirlenen kriterlere uygun olarak seçilen 90 öykü oluşturmaktadır. Öyküler, belirli dil ve teknik, konu ve içerik, değer kriterleri doğrultusunda incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Öğrenciler tarafından yazılan 280 öykü, belirlenen kriterler çerçevesinde nitel içerik analizi yaklaşımıyla değerlendirilmiştir. Öykülerin seçiminde dil ve teknik, konu ve içerik, değer kriterleri dikkate alınarak frekans (f) ve yüzde hesaplanmıştır. Öğrenciler tarafından yazılan 280 öykü, dil-teknik, konu-içerik ve değer kriterlerine göre incelenip 90 öykü analize tabi tutulmuştur. Bulgulara göre, öğrencilerin öykülerinde dil ve teknik açısından büyük ölçüde başarılı oldukları, özellikle yapı, üslup ve yazım kurallarına dikkat ettikleri görülmektedir. Öykülerde konu ve içerik açısından açıklık, bütünlük ve ilgi çekicilik düzeylerinin yüksek olduğu, öğrencilerin düşüncelerini organize bir şekilde ifade edebildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Değer kriterleri açısından bakıldığında, öğrencilerin öykülerinde millî ve ahlaki duyarlılığa uygun, olumlu toplumsal değerleri yansıtan temaları başarıyla işledikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin dil ve anlatım becerilerini, düşünce organizasyonlarını ve değerler eğitimiyle ilişkili olumlu yönelimlerini daha da geliştirebilmek için yaratıcı yazma etkinliklerinin çeşitlendirilerek sürdürülmesi ve bu etkinliklerin dil, içerik ve değer boyutlarını bütüncül biçimde destekleyecek şekilde yapılandırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okuma kültürü, hikâye yazma, aile katılımı.

Genç Yazarlar ve Şairler Projesi

Özge BEYAZ, Rize/Rize İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi
Onur KASAP, Rize/Rize İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Dil, bireyin düşünce yapısını ve toplumsal ilişkilerini şekillendiren temel bir araçtır. Ana dil eğitimi ise bireyin kimlik gelişimi, bilişsel becerileri ve kendini ifade etme gücünü doğrudan etkiler. Bu bağlamda Rize İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanan “Genç Yazarlar ve Şairler Projesi”, ortaokul ve lise öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmeyi, edebî üretkenliklerini artırmayı ve Türkçeyi etkili şekilde kullanmalarını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Proje üç aşamada yürütülmüştür: hazırlık, uygulama ve değerlendirme. Öncelikle eğitim içerikleri hazırlanmış; ardından yaratıcı yazarlık atölyeleri, edebî metin incelemeleri ve yazar buluşmalarıyla uygulama süreci hayata geçirilmiştir. Uzman mentörlük desteğiyle öğrencilerin yazıları değerlendirilmiş, başarılı çalışmalar kitaplaştırılarak somut bir çıktı elde edilmiştir. Değerlendirme aşamasında ise öğrenci geri bildirimleri ve yazma ön test-son testlerle projenin etkililiği analiz edilmiştir. Bu proje yalnızca dil eğitimiyle sınırlı kalmayıp öğrencilerin kendilerini tanımalarına, hayal güçlerini geliştirmelerine ve toplumsal farkındalık kazanmalarına katkı sağlamıştır. Yazarlık sürecine aktif katılım, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini ve özgün ifade kabiliyetlerini desteklemiştir. Proje sonunda yayımlanan öğrenci eserleri, katılımcılar için hem bir başarı göstergesi hem de kalıcı bir motivasyon kaynağı olmuştur. “Genç Yazarlar ve Şairler Projesi”, yaratıcı yazarlığı teşvik eden, edebî üretimi destekleyen ve Türkçe eğitimine yenilikçi bir bakış açısı kazandıran sürdürülebilir bir model olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yaratıcı yazarlık, Türkçe eğitimi, dil becerileri geliştirme.*

Yazma Atölyesi Uygulamaları ile İfade ve Okuma Becerilerinin Geliştirilmesi

Pervin HAZAR OKUYUCU, Bursa/Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Okuma ve yazma becerileri, öğrencilerin yalnızca akademik başarıları açısından değil, aynı zamanda bilişsel, sosyal ve kültürel gelişimleri bakımından da kritik bir öneme sahiptir. Özellikle ilkökul çağındaki bireylerin bu becerileri erken yaşta edinmeleri, ileriki eğitim ve yaşam süreçlerinde daha donanımlı bireyler olmalarını sağlamaktadır. Ancak geleneksel eğitim yöntemleri öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede her zaman yeterli olamamaktadır. Bu nedenle yaratıcı ve uygulamaya dayalı öğrenme ortamlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Yazma atölyeleri bu noktada devreye girerek öğrencilere hem teknik yazma becerileri kazandırmakta hem de onların özgün düşüncelerini yazılı olarak ifade etmelerine olanak tanımaktadır. Aynı zamanda millî kültür ve değerlerin öğrencilere kazandırılmasında da önemli bir rol üstlenmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, yazma atölyesi uygulamaları yoluyla ilkökul öğrencilerinin ifade becerilerini, yaratıcı düşünme yetilerini ve okuma alışkanlıklarını geliştirmektir. Ayrıca değerler eğitimi kapsamında yardımlaşma, dayanışma, dürüstlük, çevre ve doğa bilinci gibi konuların yazma süreciyle entegre edilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin hikâye, masal ve roman türlerinde özgün yazılı ürünler üretmeleri desteklenmiş, böylece onların kültürel miras bilinci kazanmaları da sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden deneysel desen kullanılmış, deney ve kontrol gruplu ön test-son test modeli uygulanmıştır. Gruplar oluşturulurken öğrencilerin dil yeterlilikleri göz önünde bulundurulmuş ve dengeli bir dağılım sağlanmıştır. Deney grubundaki öğrencilere hem yüz yüze hem de çevrim içi ortamlarda yazma atölyeleri düzenlenmiştir. Bu süreçte yaratıcı yazma teknikleri öğretilmiş, yazılı anlatımda millî kültür ve toplumsal değerlere yer verilmesi teşvik edilmiştir. Süreç sonunda tüm öğrencilere aynı test tekrar uygulanarak elde edilen veriler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, yazma atölyesi uygulamalarının öğrencilerin hem yazma hem de okuma becerilerinde anlamlı gelişmeler sağladığını göstermiştir. Öğrencilerin metinlerinde anlatım bütünlüğü, dil bilgisi kullanımı, kelime dağarcığı ve içerik derinliğinde gözle görülür iyileşmeler kaydedilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin yazıya olan ilgisi artmış, öz güvenleri gelişmiştir. Yazılarında millî ve manevi değerlere, çevre bilincine ve toplumsal duyarlılığa daha sık yer verdikleri gözlenmiştir. Bu doğrultuda çalışmada, yazma atölyelerinin eğitim sistemine kalıcı olarak entegre edilmesi, çevrim içi uygulamaların yaygınlaştırılması, öğrenci ürünlerinin yayımlanarak ulusal kaynaklara dönüştürülmesi ve her öğrencinin yazma sürecinde bireysel rehberlikle desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazma, ifade becerileri, millî kültür, değerler eğitimi, okuma alışkanlığı.

Ortaokullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Millî Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutumları

Pınar TÜRKERİ, Malatya/Malatya İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Değer kavramı; bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, fehamet ve kadir olarak ifade edilmektedir (TDK, 2023). Bir başka ifade de ise; bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü olarak ele alınmaktadır (TDK,2013). Bu bağlamda değerler eğitimi, millî eğitim sistemimizde geçmişten günümüze kadar farklı şekillerde ele alınmış ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında ise Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi ile kavramsallaştırılmıştır. Programda millî ve manevi değerlerimizin önemine vurgu yapılırken evrensel değerler de göz ardı edilmemiştir. Bu kapsamda değerler eğitimi, öğrenme-öğretme yaşantıları ile ele alınmış ve öğrencilerin bu kavramları içselleştirmeleri hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin millî değerlerin öğretimine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla bu çalışma başlatılmıştır. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel tarama modeli kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini, 2024-2025 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde bulunan ortaokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, öğretmenlerin görev yaptıkları okul türleri esas alınarak tabakalama işlemi yapılan ve tabakalı örnekleme yöntemiyle belirlenen 229 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, Çetin (2015) tarafından geliştirilen Millî Değerlerin Öğretimine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin millî değerlerin öğretimini önemseme alt boyutuna ilişkin ifadelerle “tamamen katılıyorum”; millî değerlerin öğretimini değerli bulma alt boyutuna ilişkin ifadelerle ise “çoğunlukla katılıyorum” düzeyinde yanıtlar verdikleri belirlenmiştir. Cinsiyet değişkeni açısından, kadın öğretmenlerin millî değerlerin öğretimini önemseme alt boyutunda erkek öğretmenlere kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar aldığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin öğrenim düzeyleri ve okul türlerine göre elde ettikleri puanlarda ise anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bununla birlikte kıdem değişkeni açısından değerlendirildiğinde, 11-20 yıl ve 20 yıl üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin, 1-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre millî değerlerin öğretimini önemseme alt boyutunda anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kıdemi az olan öğretmenlerin millî değerlerin öğretimine yönelik tutumlarını geliştirmek amacıyla, hizmet içi eğitimler ve deneyimli öğretmenlerle iş birliğine dayalı mentörlük programları düzenlenebilir. Öğretmenlerin millî değerlerin öğretimine yönelik tutumlarını etkileyen faktörler incelenebilir ve bununla ilgili uzun süreli çalışmalar yapılabilir ayrıca değerler eğitimi programlarının etkisi araştırabilir.

Anahtar Kelimeler: Millî değerler, öğretmen tutumu, ortaokul, değerler eğitimi.

Yabancılar Türkçe Öğretiminde Millî Kültür Değerlerinin Yapay Zekâ Temelli Dijital Araçlarla Edinimi

Dr. Öğr. Gör. Rabia DEMİRKOL, İstanbul/İstanbul Nişantaşı Üniversitesi

Dijital çağın etkisiyle eğitimde kullanılan araçlar ve teknikler hızla değişmektedir. Özellikle yapay zekâ destekli dijital araçlar, öğretim süreçlerini daha etkileşimli ve verimli hâle getirmektedir. Bu araçların öğrenme süreçlerine entegre edilmesi, eğitimdeki sınırları yeniden tanımlarken öğrenenlerin bilgiye ulaşmalarını daha hızlı ve etkili bir şekilde sağlamaktadır. Bununla birlikte bu teknolojik gelişmeleri görmezden gelmek, geleneksel ve millî değerlerin öğrenenlerle buluşturulması noktasında ciddi bir eksikliğe yol açabilmektedir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için sadece dil bilgisi becerileri kazandırmak değil, aynı zamanda Türk kültürünün zengin ve köklü değerlerini öğretmek de büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, yabancılar Türkçe öğretiminde yapay zekâ destekli dijital araçların, millî kültür değerlerinin edinimine etkisini incelemektedir. A2 seviyesindeki 18 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen 10 haftalık eylem araştırmasında her hafta Türk kültürünün önemli şahsiyetleri (örneğin: Nasrettin Hoca, Yunus Emre, Atatürk) üzerine odaklanılmıştır. Öğrenciler, yapay zekâ destekli Ahaslides uygulamasıyla interaktif derslere katılmış, görsel ve etkileşimli materyallerle öğrenmeleri desteklenmiştir. Araştırma sürecinde, öğrencilerin millî kültür değerleri hakkındaki bilgi düzeyleri ön test ve son testlerle ölçülmüş, veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçlarına göre, öğrencilerin son test puanları ön test puanlarına kıyasla anlamlı derecede artmıştır ($Z=-3,738, p<.01$). Cinsiyet ve yaş grupları arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sonuç olarak yapay zekâ destekli dijital materyallerin, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin millî kültür değerlerini edinmelerinde etkili olduğu görülmüştür. Bu bulgular, dil öğretiminde teknolojinin entegrasyonunun önemini vurgulamakta ve kültürel değerlerin öğretiminde dijital araçların kullanımının teşvik edilmesini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Millî kültür, değerler edinimi, yapay zekâ, dijital materyal, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi.

5 Kıta 1 Dil Projesi: Eğitimde Kültürel Diplomasi ve Ortak Dil Olarak Türkçe

Saffet YILMAZ, Azerbaycan/Bakü/Uluslararası Azerbaycan Maarif Okulları Nesimi Yerleşkesi
Dr. Nuri BRİNA, Kosova/Prizren/Kosova Uluslararası Maarif Okulları Prizren Yerleşkesi

Türkiye Maarif Vakfı, ortak kültür, köken ve tarihî mirasa sahip olunan ülkelerle eğitim aracılığıyla yürüttüğü kültürel diplomasi faaliyetlerini her geçen gün daha da yoğunlaştırmaktadır. Bu kapsamda, Kosova Maarif Okulları Prizren şubesi ile Azerbaycan Maarif Okulları Nesimi şubesi arasında 05.03.2024–20.05.2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen “5 Kıta 1 Dil” projesi, iyi uygulama örneklerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Türkçe dersleri kapsamında yürütülen bu proje; öğrencileri, kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmeyi, Türkçeyi etkili ve doğru biçimde kullanabilmelerini sağlamayı, kültürel etkileşimi artırmayı ve araştırmaya teşvik etmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda öğrenciler, Türkçeyi ortak iletişim dili olarak kullanarak farklı coğrafyalardan akranlarıyla “iyi insan yetiştirme” hedefiyle ortak bir proje yürütmüşlerdir. Üç ay süren proje süresince öğrencilerin aktif katılım sağlayabileceği ve birlikte öğrenmeyi esas alan yöntemler uygulanmıştır. “5 Kıta 1 Dil” projesinin, Türkiye Maarif Vakfının uluslararası eğitimde yürüttüğü kültürel diplomasi faaliyetlerine önemli katkılar sunduğu değerlendirilmektedir. Proje sayesinde öğrenciler, Türkçeyi aktif biçimde kullanarak hem kendi kültürlerini daha iyi tanıma fırsatı bulmuş hem de farklı ve benzer topluluklarla etkileşim kurarak kültürel farkındalıklarını artırmışlardır. Bu bildiride, projenin kapsamı ve aşamaları ele alınarak değerlendirmelerle beş ana başlık altında sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ortak dil, Türkçe, kültürel diplomasi, Türkiye Maarif Vakfı.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Derslerinde Öğrencilerinin Dinleme ve Konuşma Becerisini Geliştirme Deneyimleri

Sarenur DEMİRKOL, Van/Çatak/Kıyıcak İlkokulu

Prof. Dr. Hüseyin ANILAN, Eskişehir/Odunpazarı/Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Bireyin doğduğu ilk andan itibaren başlayan ve çevresi ile etkileşimini sağlayan en önemli yapı taşlarından biri ana dili edinimidir. Ana dili, bireyin ilk dinlediği ve konuştuğu yerli ve ilk dilidir. Ana dili, anlama ve anlatma becerilerinin birbirleriyle eşleşmesi ile oluşan bir olgudur. Bu olguyu oluşturan anlama ve anlatma becerileri de kendi içlerinde ikiye ayrılmaktadır. Dinleme ve okuma becerileri anlama becerisini, konuşma ve yazma becerileri ise anlatma becerilerini oluşturur. Birey, anlama becerilerinden ilk olarak dinleme becerisini, devamında anlatma becerilerinden konuşma becerisini edinir. Dinleme; dışarıdan gelen ses, müzik, konuşma ve gürültü gibi sesli uyarıcıları işitmek, anlamak ve zihinde yapılandırmak için kulak ve beyin ile yürütülen karmaşık bir süreçtir. Bireyin dil ediniminde dinleme becerisinden sonra edindiği ikinci beceri olarak ortaya çıkan konuşma becerisi zihindeki duygu, düşünce ve bilgilerin sözle ifade edilmesidir. Dinleme becerisi bireyin okul öncesi dönemde kullandığı tek anlama becerisi, konuşma becerisi ise yine bu dönemde bireyin kullandığı tek anlatma becerisidir. Bu sebeple konuşma becerisi için dinleme becerisi çok önemli bir etkidir. Dinleme ve konuşma becerileri birbirlerinin tamamlayıcısı olan becerilerdir. Bu bağlamda bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğrencilerinin dinleme ve konuşma becerilerini geliştirme deneyimlerine başvurulmuştur. Araştırmanın verileri yarı-yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış, 16 sınıf öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirilmiş, veriler analiz edilirken betimsel analiz yöntemine başvurulmuştur. Araştırmanın sonunda sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerinin dinleme becerilerini geliştirmek için en çok akıllı tahtadan yararlandıkları; konuşma becerilerini geliştirmek için ise en çok öz güven geliştiren çalışmalara yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ana dili, dinleme becerisi, konuşma becerisi, sınıf öğretmenleri.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli İngilizce Öğretiminde Değerler Eğitimi İklimi ve Millî Kültür Aktarımı

Sefa SEZER, Malatya/Yeşilyurt /Elif Nur Şeyma Dalhançer Ortaokulu
Büşra SEZER, Malatya/Yeşilyurt /Suluköy İlkokulu

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde İngilizce öğretiminde değerler eğitimi ve millî kültürlerin aktarımının entegrasyonu incelenmiştir. Model, dört temel dil becerisinin ötesine geçerek, öğrencilere sosyal, kültürel ve etik değerler kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilerin hem kendi kültürel kimliklerini tanımaları hem de farklı kültürleri anlayarak küresel bir bakış açısı geliştirmeleri teşvik edilmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, İngilizce öğretimini yalnızca dil öğretimi olarak değil, aynı zamanda değerler eğitimi için bir araç olarak kullanmakta; hoşgörü, empati, sorumluluk gibi evrensel değerlerin kazandırılmasını hedeflemektedir. Dil, bu süreçte kültürler arası anlayışın gelişmesine katkı sağlayan önemli bir araç işlevi görmektedir. Bu yaklaşımın öğrencilerin kültürel farkındalıklarını artırdığını ve onların daha duyarlı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağladığını göstermektedir. Öğretmenlerin kültürel öğeleri derslere dâhil etmesi, öğrencilerin hem dilsel hem de kültürel anlamda gelişimini desteklemiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin değerler eğitimi ve kültürel aktarım konularında daha fazla desteklenmesi gerektiği de ortaya konmuştur. Bu doğrultuda, ders içeriklerinin kültürel öğelerle zenginleştirilmesi, görsel ve dijital materyallerle desteklenmesi ve öğrencilerin günlük yaşamda değerleri somutlaştırmalarına imkân tanıyan uygulamalı etkinliklerin yaygınlaştırılması önerilmektedir. Sonuç ve öneriler arasında öğretim materyallerinin kültürel içeriklerle zenginleştirilmesi, uygulamalı etkinliklerle desteklenmesi ve öğretmenlere yönelik mesleki gelişim fırsatlarının artırılması yer almaktadır. Ayrıca modelin farklı bölgelerdeki uygulamalarının incelenmesi ve kültürel aktarımın dil öğrenme başarısına etkisinin araştırılması, alana katkı sağlayacak önemli adımlar olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, değerler eğitimi, kültürel aktarım, İngilizce öğretimi, kültürel farkındalık.

Kültürel İçeriklerle İlkokulda Yabancı Dil Öğretimi

Selda KUL BAŞTÜRK, İstanbul/Ataşehir/Ataşehir İlkokulu

Bu araştırma, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin İngilizce derslerinde kültürel içeriklerle desteklenen bir öğrenme sürecine katılımının kelime dağarcıkları, okuma becerileri ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkilerini incelemektedir. Geleneksel yabancı dil öğretiminde kültürel unsurların sınırlı kullanımı, öğrencilerin dil öğrenme sürecini mekanikleştirmekte ve kalıcılığı azaltmaktadır. Bu bağlamda, Türk kültürü ve değerleriyle ilişkilendirilen proje tabanlı bir öğrenme süreci tasarlanmış; öğrencilerin araştırma, eleştirel düşünme ve sunum becerilerinin gelişimi hedeflenmiştir. İstanbul Ataşehir İlkokulunda yürütülen bu çalışmada öğrenciler seçtikleri kültürel temalar doğrultusunda İngilizce içerikler hazırlamış, yapay zekâ destekli görsellerle dijital bir dergi tasarlamış ve çalışmalarını Padlet üzerinde paylaşmıştır. Canva kullanılarak oluşturulan dergiye sesli metinler, sözlük sayfası ve Wordwall oyunu gibi unsurlar eklenmiş; dergi QR kodlarla zenginleştirilmiştir. Araştırmada karma yöntem benimsenmiş; nicel veriler ön test ve son testle, nitel veriler ise yapılandırılmış görüşmelerle toplanmıştır. Başlangıçta öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türk kültürüne dair İngilizce karşılıkları bilmediği görülürken süreç sonunda önemli ölçüde kelime bilgisi kazanımı sağlanmıştır. Öğrenciler, kültürel içeriklerin derse ilgilerini artırdığını, web 2.0 araçlarının süreci eğlenceli hâle getirdiğini ve proje temelli yaklaşımın motive edici olduğunu belirtmiştir. Dergi sunum günüyle yaygınlaştırılan bu uygulama, öğrenci-veli-okul iş birliğini de güçlendirmiştir. Bu doğrultuda, yabancı dil öğretiminde kültürel içeriklere daha fazla yer verilmesi, dijital araçlar ve proje tabanlı uygulamalarla desteklenen disiplinler arası yaklaşımların yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Disiplinler arası yaklaşım, yabancı dil öğretimi, web 2.0.

Karaman'ın Kültür ve Değer Taşıyıcısı

Serap BAŞTUĞ, Karaman/Karaman Lisesi

Çalışmayla İbrahim Şaşma'nın hayatı, dili, edebî kişiliği, eserlerinde bulunan Karaman'a ait ifadelerle ilgili bilgi verilmek istenmiştir. Şaşma'nın sosyal mediasındaki şiirlerinin tespiti, belgelenmesi, araştırılması, koruma altına alınması gibi işlevlerin yerine getirilmesi amaçlanmıştır. Eserlerindeki yerel unsurlar, kültürel öğeler, oluşturulan Karamanlı İbrahim Şaşma Şiirleri Sözlüğü ile gün yüzüne çıkarılmak istenmiştir. Şaşma ulusal ve uluslararası platformlarda eserleriyle Karaman'ı ve Türkiye'yi temsil etmektedir. Şiir, öykü, naat, şehrengiz gibi türlerde eserleri vardır. Aç Gözlerini Anne, Hicran Yağar Karaman'a, Beni Kalbimden Tanı, Nâr-ı Muhabbet gibi şiir kitapları; Asmalar Üzüm Vermeyecek adında öykü kitabı basılı ortamda bulunmaktadır. Eserleri adeta Karaman'ın yerel ifadelerinin ve değerlerinin kültür hafızasıdır. Yemekle ilgili paluze, arabaşı, tandır, mayalı; mekânla ilgili Hecceler, Aktekke, Balkusan; Karaman'ın tarihine mal olmuş isimlerle ilgili Yunus Emre, Mehmet Bey Şaşma'nın şiirlerinde bulunmaktadır. Uzman görüşü, görüşme, doküman analizi, tematik analiz, ön test-son test yöntemlerinden yararlanılmıştır. Canva'yla sözlük oluşturma ve sözlüğün kelimelerini oyunlaştırma yapılmıştır. Karamanlı şairin şiirlerinde geçen Karaman'ın kültürü, mekânları, tarihine mal olmuş kişileriyle ilgili kelimelerin bulunduğu bir kelime kartı oyunu hazırlanmış; bu oyun bir QR koda yüklenerek öğrencilerle paylaşılmış ve oynanmıştır. Kahoot uygulamasında da şairin şiirlerinden alınan kelimelerle ilgili bir oyun oynatılmıştır. Etkinliklerin, oyunların öğrenci üzerindeki etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. KMÜ'de akademisyen Onur Aykaç'ın uzman görüşüne başvurulmuştur. Şaşma'yla iş yerinde görüşme gerçekleştirilmiş, görüşme soruları oluşturulurken Aykaç'ın (2021) halk ozanı Nufal Ufacık araştırmasından hareket edilmiştir. İTÜ'de akademisyen Fatih Bektaş'ın oyunla ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırma modeli/deseni tek grup ön test-son test yöntemi kullanılmıştır. 2024-2025 eğitim öğretim yılında Karaman Lisesinde okuyan, araştırmanın ön test ve son testini yanıtlayan 133 öğrenci evren birimini oluşturmaktadır. Karaman Lisesinde şaire dair sunum gerçekleştirilmiş, Şaşma öğrencilerin sorularını yanıtlamıştır. Şairin şiirlerinde geçen kelimelerle ilgili Kahoot oyunu öğrencilerle oynanmıştır. Son testte doğru cevap oranındaki artış, yapılan etkinliklerin Şaşma'ya dair bilgilerin öğrenilmesinde etkili olduğunu göstermiştir. Karamanlı şair üzerine akademik olarak yeterince çalışılmadığı tespit edilmiştir. Şairle ilgili akademik çalışmalar artırılabilir; Şaşma'nın şiirlerindeki imge ve metaforlar, Karaman'a dair ifadeler, TRT repertuarına girmiş şiirlerinin nota-şekil bilgisi, ahenk unsurları üzerine tematik analizler yapılabilir. Türkiye'nin farklı şehirlerinde benzer uygulamalar gerçekleştirilebilir. Bu yolla Anadolu'nun diline, kültürüne yer veren şairlerle ilgili çalışmalar artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Karamanlı şair, İbrahim Şaşma, kültür.

Değerler Eğitiminin Farklı Dillerde Oryantiring ile Verilmesi, Bir Eylem Araştırması

Dr. Serkan ÇİFTÇİ, Van/İpekyolu/Yusuf Gökçenay Bilim ve Sanat Merkezi

Değer, dil gibi insan varlığının en önemli unsurlarından biridir. Ahlak, felsefe, iktisat, eğitim gibi birçok alanda varlığını hissettiren bir kavramdır. Ayrıca yaygın olarak kullanıldığı alanlar geniştir; evrensel, ulusal ve bireysel olarak insanlığın eylem, davranış ve amaçlarının şekillenmesini sağlar. Bu denli öneme sahip değerlerin öğrenilmesinde yabancı dil destekli oryantiring ile eğitsel bir öğrenme ortamı hazırlanarak bilgilerin kalıcılaştırılması, değerler eğitiminin daha eğlenceli hâle getirilmesi, üst düzey düşünme becerilerinin kazandırılması ve kelimelerin doğrularının öğrenilmesi çalışmanın ana yapısını oluşturmaktadır. Çalışmamızın amacı, değerlerin daha kalıcı hâle gelmesinin sağlanması, yabancı dil konularının daha eğlenceli hâle getirilmesi, değerler eğitiminin dil ve spor ile öğretimi adına foryantiring uygulamasının etkililiğinin ortaya koyulmasıdır. Çalışmada, değerler eğitiminin farklı yöntemler ile öğretilmesi adına farklı dillerde değerler eğitimi hazırlanmış ve oryantiring sporunu yapabilmek için bir parkur oluşturulmuştur. Ayrıca çalışmada uygulamanın etkililiğini ortaya koymak adına deneysel yöntem de kullanılmıştır. Çalışma kapsamında sunulan değerlerin daha eğlenceli ve kalıcı olarak öğrenilmesini sağlayacak farklı dillerde değerler listesi ve oryantiring parkuru, tasarlanmıştır. Proje kapsamında oryantiring sporu ve dil harmanlandığında değerlerimizin verimli bir şekilde öğrenilebildiği ortaya konulmuştur. “Foryantiring” adını verdiğimiz bu uygulama; öğrencilerin değerler eğitimine ilgilerini artırmayı, bildiklerini pekiştirmelerini sağlamayı ve değerlerin öğretimini daha eğlenceli hâle getirmeyi amaçlamaktadır. Bunun yanında, dikkat, hız, motivasyon, hafıza ve empati gibi çeşitli becerilerin gelişimine de katkı sağlar. Proje kapsamında uygulamanın etkililiğini ölçme adına bir ortaokulda yapılan deneysel çalışmanın sonucunda uygulama sürecinde normal öğretim metotlarıyla ders işlenen kontrol grubunun puanlarında 24 puanlık artış söz konusu iken Foryantiring projesi uygulamasına katılanlar ile ders işlenen deney grubunun puanlarında 39 puanlık bir artışın olduğu görülmüştür. Bu da bize Foryantiring projesi kapsamında geliştirdiğimiz uygulamanın öğrencilerin değerler eğitimi ve yabancı dil konusundaki öğrenmelerini artırdığını göstermektedir. Yenilikçi pedagojik yaklaşımlarla değerler eğitimi yabancı dil öğrenimiyle bütünleştirme potansiyelini araştırmaya devam etmek için benzer girişimlerin daha fazla araştırılması ve uygulanması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, oryantiring, yabancı dil, farklılaştırılmış yöntem.

Animasyonla Küllü Fatma Masalının Tanınırlığının Artırılması

Serkan GEZMEN, Balıkesir/Burhaniye/Burhaniye Bilim ve Sanat Merkezi

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi kültürel erozyonun önlenmesi ihtiyacıyla oluşturulmuştur. Teknolojinin eğitim içerisinde kullanımı şüphesiz kültürel mirasın korunmasında gereklidir ve desteklenmelidir. Kültürel mirasımız olan masallar kültürel değerlerimizin taşıyıcısıdır. Bu değerlerin dijital kuşak tarafından unutulmasını önlemek ve farkındalık yaratmak için dijital kuşağa uygun içerikler geliştirilmelidir. Bu bağlamda araştırmanın amacı proje kapsamında hazırlanan dijital içeriğin ortaokul öğrencilerinin Kül Kedisi masalının Anadolu varyantında yer alan Küllü Fatma masalını tanımasına etkisini incelemektir. Bu amaca ulaşmak için öncelikle Küllü Fatma masalının stop-motion animasyonla canlandırılması için özel yetenek resim bölümüne devam eden yedi öğrenciye Küllü Fatma masalı anlatılmış ve öğrencilerden Küllü Fatma masalını canlandırmak için masalla ilgili ürün tasarımları istenmiştir. Oluşturulan tasarımlar animasyona dönüştürülmüştür. Oluşturulan animasyon Küllü Fatma masalını tanımadığını ifade eden, rastgele seçilmiş 63 ortaokul öğrencisine izletilmiştir. Animasyonu izlemeden önce ve izledikten sonra yöneltilen görüşme soruları aracılığıyla öğrencilerden alınan verilerin analizleri yapılmış ve animasyonun etkisi incelenmiştir. Anket verileri basit istatistik ile çözümlenirken, görüşme formları aracılığıyla katılımcı öğrencilerden animasyon hakkındaki duygu ve düşünceleri alınıp gruplandırılmıştır. Araştırma öncesinde Kül Kedisi masalını çok iyi tanıyan öğrencilerin, araştırma sonrasında Küllü Fatma masalını içerisindeki kültürel öğeler ve motiflerle birlikte tanıdığı gözlemlenmiştir. Buradan hareketle ortaya çıkarılan dijital içeriğin öğrencilerin Küllü Fatma masalını tanımasına katkı sağladığı söylenebilir. Bu çalışmanın, öğrencilerimize Batı kökenli masallar yerine kültürel unsurlarımızı yansıtan Anadolu masallarını anlatma ve kültürel mirasımızı nesilden nesile aktarma konusunda katkı sağlaması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Masal, Küllü Fatma, kültürel miras, animasyon.

Posta Sanatıyla Değerlerimi Yaşıyorum

Sevcan GÜL, Uşak/Turhan Akçay Bilim ve Sanat Merkezi
Ecrin Beyza KAYMAK, Uşak/Turhan Akçay Bilim ve Sanat Merkezi
Zeynep Berra AKBULUT, Uşak/Turhan Akçay Bilim ve Sanat Merkezi

Dil iletişimin temel taşıdır. İnsanlar, dil aracılığıyla duygu ve düşüncelerini başkalarına aktarırken aynı zamanda toplumun ortak değerlerini ve kültürel mirasını da korurlar. Dil aracılığıyla düşünce, duygu ve kültürel mirası paylaşmaya fırsat veren mektup arkadaşlığı, bireyler arasında yazılı iletişimi esas alan bir iletişim biçimidir. Unutulan bir değer olan mektup yazma geleneğini sürdürmek, duygularımızı daha derinlemesine ifade etmemize, anılarımızı paylaşmamıza yardımcı olur. Mektup arkadaşlığı yoluyla, öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeleri, yeni arkadaşlıklar edinmeleri ve sosyal bağlar kurmaları amaçlanmıştır. Ayrıca bireyler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik etmek, öğrenciler arasında duygusal destek sağlamak, anlamlı ilişkilerin kurulmasına zemin hazırlamak, dil öğrenimine katkıda bulunmak ve kültürel anlayışı artırmak da hedeflenmiştir. Posta sanatı aracılığıyla, öğrencilere sanatın gücünü ve ifade özgürlüğünü keşfetme fırsatı tanıyarak değerler eğitimi katkı sağlamak, öğrencilerin yaratıcı düşünce, empati ve kültürel anlayış gibi değerleri geliştirmelerine yardımcı olmak, Millî Eğitim Bakanlığının değerler eğitiminde değiştiği kazanımlarda verilmek istenen kök değerleri öğretmek hedeflenmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde desenlenmiş olup değerler eğitiminin dil ve sanatsal uygulamalar bağlamında nasıl desteklenebileceğini incelemeye yönelik bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada tek gruba zayıf deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma verileri nitel verilerle desteklenmiştir. Kontrol grubu olmaksızın etki değişkeninin tek gruba uygulanmasından sonra bağımlı değişken üzerinde bu uygulamanın etkisinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, belirli araştırma sorularına yönelik en uygun verileri sağlayabilecek bireylerin seçilmesini esas alan amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Çalışma grubundaki 20 ortaokul öğrencisi gönüllü olarak araştırmanın atölye katılımcıları olmuşlardır. Bu 20 öğrenci ile yedi hafta boyunca Mektup Arkadaşlığı ve Posta Sanatı Atölyesi'nde çalışmalar yapılmıştır. Araştırma bulguları, mektup arkadaşlığı ve posta sanatı yöntemi ile gerçekleştirilen değerler eğitimi etkinliklerinin öğrencilerin empati, saygı ve iş birliği gibi değerleri geliştirmelerinde etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca mektup arkadaşlığıyla öğrencilerin iletişim becerileri gelişmiş, yeni arkadaşlar edinilmiştir. Sosyal bağlar kurulmuş, kişiler arasında bilgi ve deneyimler paylaşılmıştır. Öğrenciler arasında duygusal destek sağlanmış ve anlamlı ilişkiler kurulmuştur. Karşılıklı posta sanatı etkinlikleriyle öğrencilerin sanatın gücünü ve iyileştirici etkisini deneyimlemeleri sağlanmıştır. Bu etkinlikler sayesinde çalışma grubundaki bireyler, kendi düşüncelerini, duygularını ve dünyaya bakış açılarını özgürce ifade etme imkânı bulmuş aynı zamanda başkalarının duygularını anlayarak empati geliştirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Posta sanatı, mektup, değerler, dil, posta sanatı.

Kadim Kültürün Ayak İzleri

Sevilay ÖZDEMİR DURMAZ/Ordu/Ordu Fen Lisesi

Bozkırın zorlu koşullarında yaşayan, hayatta kalmak ve asimile olmamak için Çinlilerle sürekli mücadele etmek zorunda kalan Türkler; Çin Hükümdarı Taizong'a "Beni Türk hakanları gibi gömün." dedirtecek kadar Türk kültürüne saygı duymalarını sağlamışlardır. Türkler, doğudan batıya doğru yaşadıkları göçte de bir taraftan yaşam mücadelesi verirken bir taraftan da yeni kültürlerle uyum sağlamış ve asimile olmamayı başarabilmiştir. Tarih sahnesinden asla silinmeyen, gittikleri coğrafyalarda büyük devletler kurmayı başaran Türkler; 11. yy.dan itibaren de bu coğrafyayı kendine vatan eyleyip Türk gibi olmayı tüm dünyaya göstermiştir. Türkleri güç kullanarak yok etmeyi başaramayan Batı, önceleri misyonerleri kullanarak Türkleri yok etmeye çalışmış ancak başarılı olamamıştır. 1960'lı yılların başında mikro çiplerin icadı, uydu antenleri ve internet erişimi sayesinde çağa damgasını vurmayı başarmıştır. Ellerindeki güçle birlikte de ilk işleri millî duruş gösteremeyen ülkelere kendi kültürlerini aşlamak olmuştur. McLuhan'ın dünyanın "küresel köy"e dönüştüğü söylemi çerçevesinde kıtalar arası mekânlardaki toplumlara bile kültürlerini benimsetmişlerdir. Kültür; bilgiyi, sanatı, ahlakı, örf ve âdetleri, insanın içinde yaşadığı toplumdan kazandığı bütün kabiliyet ve alışkanlıkları kapsayan, atalarından kendilerine miras bırakılan maddi manevi değerler bütünüdür (Kafesoğlu, 1992, 15). Ziya Gökalp, "Kültür bir milletin ruhudur." ve "Bir milletin kültürü onun millî benliğidir. Bu benliğini kaybeden milletler tarihten silinmeye mahkûmdur." sözleriyle kültürün milletler için hayati önemini vurgulamıştır. O hâlde milletler sadece savaşla, hastalıkla, kıtlıkla tarih sahnesinden silinmezler, kültürünü kaybeden bir millet de tarih sahnesinden silinmeye mahkûmdur. Bugün Çinlilerin Uygur Türklerine, Rusların Türk devletlerine yapmaya çalıştığı da tam olarak budur. Yakın dönem Türk tarihi ve kültürüyle ilgili genel gözlemler, bugünle geçmişimiz arasında rahatsızlık verici bir kopukluk olduğunu göstermektedir. Batı kültürünün yol açmış olduğu bu kopuş özellikle teknolojinin etkisi altında kalan genç nesli hedef almıştır. Bu çalışmada kadim Türk kültürüyle günümüz arasında köprü kurmak; Göktürk Kitabeleri'ndeki millet olma bilincini, bağımsızlık anlayışını, doğaya, atlara, göğe duyulan saygıyı, ahlak ve erdemi; Oğuz Kağan Destanı'ndaki kahramanlığı, devlet düzenini, liderlik ve adaleti, istişareyi, aileye verilen değeri, demir işçiliğini, keçi kılından çadır yapmayı, kök boyadan yapılan iplerle kilim dokumayı; Kutadgu Bilig'den hareketle gökyüzünü izlemeyi, devlet düzenini, hastalıkların nasıl iyileştirildiğini, iyi bir hükümdarın nasıl davranması gerektiğini, güneşin evrenin merkezi olduğunu, kendi yazdıkları hikâyeler, fabllar, çizgi romanlar, bilgisayar oyunları, bilmece hazırlama/boşluk doldurma etkinlikleriyle kavratmak, yapılan etkinliklerle kadim kültürümüzü fark etmelerini ve sahip çıkmalarını sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Göktürk, Oğuz Kağan, Kutadgu Bilig.

Geleneksel Ekolojik Bilgi ve Dil Eğitimi: Kültürel Mirasın Bilimsel Bilgiyle Bütünleşmesi

Suat ŞAHİN, Kayseri/Kocasinan/Osman Ulubaş Kayseri Fen Lisesi

Geleneksel Ekolojik Bilgi (GEB), canlıların birbirleri ve çevreleriyle olan ilişkilerine dair kültürel aktarım yoluyla nesiller boyunca biriken bilgi, gözlem ve inançları kapsayan çok boyutlu bir yapıdır. Toplumların doğayla iç içe yaşadığı dönemlerden günümüze kadar aktarılan bu bilgiler çevresel sürdürülebilirlik ve ekolojik denge açısından önemli bir miras niteliği taşımaktadır. GEB, yerel halkın doğaya ilişkin tecrübelerini hayvan davranışlarından bitkilerin büyüme dönemlerine, iklim olaylarının yorumlanmasından doğal afetlere karşı alınan önlemlere kadar geniş bir çerçevede içerir. Bu bilgi birikiminin kuşaktan kuşağa aktarılmasında en etkili araçlardan birisi dildir. Atasözleri, deyimler, hikâyeler, türküler ve ağıtlar gibi sözlü kültür unsurları ekolojik gözlemleri kültürel hafıza aracılığıyla geleceğe taşır. Bu anlatılar, doğayla kurulan ilişkinin yalnızca yaşamsal değil aynı zamanda kültürel ve ahlaki bir temele dayandığını göstermektedir. Ancak bu anlatıların modernleşme süreciyle birlikte giderek görünmez hâle gelmesi, bu bilgilerin eğitim ortamlarında yeniden anlamlandırılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda yürütülen çalışmada dil eğitimi ile biyoloji öğretimi bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış, öğrencilerin hem bilimsel kavramları hem de kültürel değerleri harmanlayarak öğrenmeleri hedeflenmiştir. Kayseri’de bir fen lisesinde gerçekleştirilen eylem araştırmasında, 10. sınıf düzeyindeki 32 öğrenci çevrelerinde yaşayan yaşlı bireylerle görüşmeler yaparak GEB’i yansıtan sözlü kültür örneklerini toplamış, bu verileri ekosistem ve sürdürülebilirlik konularıyla ilişkilendirerek analiz etmiştir. GEB’in bilimsel bilgiyle nasıl örtüştüğü üzerine tartışmalar yürütülerek biyolojik kavramların halk anlatıları içindeki yansımaları keşfedilmiştir. Bu süreçte öğrenciler, bilgiyi bağlam içinde yorumlama, anlamlandırma ve kültürel kimliklerine dair farkındalık geliştirme fırsatı bulmuştur. Çalışmadan elde edilen bulgular, eğitim sürecinde millî ve manevi değerleri merkeze alan yaklaşımların öğrencilerin bilgi edinme sürecine anlam kattığını, öğrenmeyi kalıcı hâle getirdiğini ve onların kültürel kimliklerini güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. Dil, kültürel hafızayı koruma ve aktarma işleviyle bir milletin tarihini, değerlerini ve toplumsal yapısını gelecek nesillere taşıyan en güçlü unsurlardan birisidir. GEB’in ve sözlü kültür unsurlarının eğitim sürecine entegre edilmesi, öğrencilerin kendi kültürel miraslarına sahip çıkmalarını, dilin taşıyıcı gücünü fark etmelerini ve öğrenme süreçlerini bireysel deneyimlerle desteklemelerini sağlamaktadır. Bu bağlamda, dil ve bilimsel bilgi arasındaki bağın güçlendirilmesi, öğrenmeyi sadece akademik bir süreç olmaktan çıkarıp toplumsal, kültürel ve ahlaki boyutlarıyla da ele alınması gereken bir yaşam pratiği hâline getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel ekolojik bilgi, sözlü kültür, disiplinler arası eğitim.

Drama Temelli Öğrenme Yaklaşımıyla Türk-İslam Bilim İnsanlarını Tanıma ve Anlama

Şebnem GÜRLER, Tekirdağ/Çorlu/Çorlu Bilim ve Sanat Merkezi

Bu araştırma, drama temelli öğrenme yaklaşımının öğrencilerin Türk-İslam bilim insanları hakkındaki bilgi düzeyini artırma ve empati, sorumluluk, bilim sevgisi gibi değerleri kazandırma potansiyelini incelemektedir. 2024-2025 eğitim öğretim yılında ülkemizdeki bir bilim ve sanat merkezinde yürütülen çalışma, Bireysel Yetenekleri Fark Etme Programı'na katılan 20 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Karma yöntem deseninin kullanıldığı araştırmada, nicel boyutta yarı deneysel tek grup ön test-son test modeli, nitel boyutta ise fenomenolojik yaklaşımla yansıtıcı günlüklerin içerik analizi kullanılmıştır. Drama etkinliklerinde "uzman rolü" yaklaşımı temel alınmıştır. Bu kapsamda öğrenciler, bilim insanlarının yerine geçerek onların problemlerini çözmeye yönelik dramatik canlandırmalar yapmıştır. Bu yaklaşım öğrencilerin bilim insanlarının yalnızca "ne yaptıkları" değil, "nasıl yaptıkları" üzerine odaklanmalarını sağlamış ve böylece süreç temelli öğrenmeyi desteklemiştir. Nicel veriler, Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiş ve öğrencilerin bilgi düzeylerinde anlamlı bir artış olduğu görülmüştür ($p < 0.001$). Ön testte ortalama 4.55 olan doğru cevap sayısı son testte 17.25'e yükselmiş, etki büyüklüğü ($r = 0.87$) ise yöntemin güçlü etkisini göstermiştir. Nitel bulgular, öğrencilerin %85'inin empati, %70'inin sorumluluk, %90'ının bilim sevgisi ve %80'inin ileri dönüşüm farkındalığı geliştirdiğini ortaya koymuştur. Öğrencilerin drama sürecinde bilim insanlarının yaşamlarını canlandırarak onların karşılaştıkları zorlukları içselleştirdikleri, grup çalışmaları yoluyla sorumluluk duygusu geliştirdikleri ve bilimsel çalışmalara karşı ilgi ve bağlılıklarının arttığı belirlenmiştir. Drama etkinliklerinin başında uygulanan ısınma çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen kukla yapımı, temiz atık temelli bir etkinlik olarak öğrencilerde sürdürülebilirlik farkındalığının gelişmesine katkı sağlamıştır. Sonuç olarak drama temelli bilim iletişimi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin erdem-değer-eylem bütünlüğüyle de uyumlu şekilde, öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini destekleyen etkili bir pedagojik araç olarak öne çıkmaktadır. Türk-İslam bilim insanlarının hayatlarının drama temelli öğrenmeyle ele alınması, öğrencilerin bu bilim insanlarını daha erişilebilir ve ilgi çekici bulmalarını sağlamıştır. Özellikle yansıtıcı günlükler ve drama metinleri aracılığıyla öğrenciler bilimsel bilgiyi kendi perspektiflerinden yorumlama fırsatı bulmuşlardır. Bu yaklaşımın farklı disiplinlerdeki eğitim süreçlerine uyarlanarak yaygınlaştırılması öğrencilerin çok yönlü gelişimine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Drama temelli öğrenme, değerler eğitimi, bilim iletişimi, karma yöntem, Türk-İslam bilim tarihi.

İngilizce Konuşma Becerilerinin Geliştirilmesinde Film Diyaloglarının Rolü: 10. Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme

Şenol KARABALTAOĞLU, Kastamonu/Kastamonu İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Bu çalışma, film diyaloglarının 10. sınıf öğrencilerinin İngilizce konuşma becerilerine olan etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Görsel-işitsel materyallerin dil öğretiminde giderek yaygınlaşması, otantik dil girdisi sunmaları ve kültürel içerik barındırmaları nedeniyle film diyaloglarını etkili bir araç hâline getirmiştir. Araştırma, nitel eylem araştırması deseniyle yürütülmüş ve sekiz haftalık süreçte 20 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Uygulama sürecinde seçilen İngilizce filmlerden sahneler kullanılmış; öğrencilerle tekrar, gölgeleme, rol yapma ve diyalog tamamlama gibi etkinlikler uygulanmıştır. Veriler; ön test ve son test konuşma performans rubrikleri, öğretmen gözlem notları ve öğrenci yansıtma formları yoluyla toplanmıştır. Elde edilen bulgular, film temelli etkinliklerin öğrencilerin telaffuz, tonlama, kelime dağarcığı ve akıcılık gibi konuşma becerilerinde belirgin gelişmelere katkı sağladığını göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin İngilizceyi günlük konuşmalarda kullanmaya yönelik motivasyonlarında ve öz güvenlerinde artış gözlemlenmiştir. Araştırma sonucunda, film diyaloglarının konuşma odaklı İngilizce öğretiminde hem dilsel hem de duyuşsal alanlarda gelişimi desteklediği ve geleneksel konuşma etkinliklerine dinamik bir alternatif sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenci ilgi alanlarıyla örtüşen popüler film içeriklerinin kullanılması, sürece katılımı ve kalıcılığı daha da artırmaktadır. Bu çalışma, İngilizce öğretmenleri için konuşma becerilerinin geliştirilmesine yönelik yenilikçi ve etkileşimli bir öğretim yöntemi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Film diyalogları, konuşma becerisi, dil öğrenimi, İngilizce eğitimi, görsel-işitsel materyaller.

Yapay Zekâ Destekli Dil Analizi: Türkçe Öğretiminde Fırsatlar ve Zorluklar

Şeyda HARMANCI, Mersin/Yenişehir/Perşembe Vakfı Ortaokulu

Günümüzde dijitalleşmenin hızla yaygınlaşması, eğitim alanında yapay zekâ (YZ) uygulamalarının önemini artırmıştır. Özellikle dil öğretimi, YZ destekli sistemlerin potansiyelini keşfetmek için önemli bir alan hâline gelmiştir. Bu çalışmanın amacı Türkçe öğretiminde YZ destekli dil analizi uygulamalarının sunduğu fırsatları ve karşılaşılan zorlukları kapsamlı bir şekilde incelemektir. Özellikle doğal dil işleme (NLP) tekniklerinin Türkçe dil öğretiminde nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceği ve bu süreçte ortaya çıkan sorunların nasıl aşılabileceği ele alınacaktır. Çalışma, literatür taraması ve mevcut YZ tabanlı dil analizi araçlarının değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, Türkçe öğretiminde kullanılan YZ destekli uygulamalar detaylı bir şekilde incelenmiş ve bu sistemlerin avantajları ile sınırlılıkları analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, YZ destekli dil analizinin öğrencilere bireyselleştirilmiş öğrenme imkânı tanıdığını böylece öğrencilerin eksik oldukları konulara odaklanmalarını sağladığını göstermektedir. Ayrıca anında geri bildirim sağlama özelliği sayesinde öğrencilerin hatalarını hızlıca fark edip düzeltmelerine olanak tanıdığı vurgulanmaktadır. Konuşma tanıma sistemleri ve otomatik çeviri teknolojileri, öğrencilerin telaffuz ve anlama becerilerini geliştirmeye katkı sağlamaktadır. Ancak Türkçenin yapısal özellikleri nedeniyle bazı zorluklar da ortaya çıkmaktadır. Özne yüklem ilişkileri, eklemeli yapı ve söz dizimi farklılıkları, mevcut doğal dil işleme modellerinin Türkçeyi analiz etmesini zorlaştırmaktadır. Bu durum, YZ uygulamalarının etkinliğini kısıtlamakta ve öğretmenlerin bu teknolojilere yeterince hâkim olmaması yaygın kullanımın önündeki diğer bir engel olmaktadır. Bu bağlamda çalışmada çeşitli öneriler sunulmuştur. İlk olarak, Türkçeye özel doğal dil işleme modellerinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Türkçenin morfolojik yapısına uygun doğal dil işleme modellerinin oluşturulması bu alandaki zorlukların aşılmasında önemli bir adım olacaktır. Ayrıca öğretmenlerin YZ destekli dil analizi araçlarını etkili bir şekilde kullanabilmesi için eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir. Eğitim kurumları için uygun maliyetli ve erişilebilir yapay zekâ tabanlı öğretim materyallerinin geliştirilmesi de önem arz etmektedir. Öğrenci verilerinin gizliliği ve etik kullanım politikalarının belirlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Yapay zekâ sistemlerinin tarafsız ve güvenilir olması eğitimdeki başarıyı artıracaktır. Türkçe öğretiminde YZ destekli dil analizi, öğrenme süreçlerini daha etkili ve verimli hâle getirme potansiyeline sahiptir. Ancak bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılması için dilin yapısına uygun modellerin geliştirilmesi ve eğitimcilerin bu sistemlere entegrasyonunun sağlanması kritik öneme sahiptir. Yapay zekâ destekli sistemlerin Türkçe öğretiminde başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için disiplinler arası iş birliği ve yenilikçi çözümler gerekmektedir. Daha sonrasında hazırlanacak e-çerikler e-okul, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) gibi platformlara eklenebilir. Bu çalışma, eğitimcilerin ve araştırmacıların bu alandaki gelişmeleri anlamalarına ve gelecekteki çalışmalara yön vermelerine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Örnek Masal Unsurlarının Yapay Zekâ İllüstrasyonu ile Öğrencilerin Hayal Gücü Arasındaki Etkileşimin Karşılaştırmalı Analizi

Tuğba KARAOĞLU, İzmir/Gaziemir/Gaziemir Nevvar Salih İşgören Anadolu Lisesi
Cemre GÜL, İzmir/Gaziemir/Gaziemir Nevvar Salih İşgören Anadolu Lisesi
Sedef ÇETİN, İzmir/Gaziemir/Gaziemir Nevvar Salih İşgören Anadolu Lisesi

Masal, hikâye ve destan gibi anlatılar, bir toplumun millî kültürünü ve değerlerini kuşaktan kuşağa aktarmada önemli bir rol oynar. Bu türler, bireylerin kimlik gelişimine katkıda bulunurken aynı zamanda toplumsal belleğin korunmasını da sağlar. Ancak günümüzde dijital içeriklerin yaygınlaşmasıyla birlikte geleneksel edebî metinlere olan ilginin azaldığı gözlemlenmektedir. Özellikle genç nesillerin görselliğe dayalı içeriklere daha fazla yöneldiği düşünüldüğünde, kültürel anlatıların modern çağın dinamiklerine uygun hâle getirilerek sunulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, kültürel anlatıların yapay zekâ destekli illüstrasyonlarla desteklenerek genç nesiller için daha cazip hâle getirilip getirilemeyeceğini anlamak amacıyla şu araştırma sorusu ele alınmıştır: “Yapay zekâ destekli illüstrasyonların kültürel anlatılarda kullanımı, öğrencilerin geleneksel edebî metinlere ilgisini artırır mı?” Çalışma, hem nitel hem nicel araştırma yöntemiyle tasarlanmış olup ilkökul, ortaokul ve lise seviyelerinden toplam 180 gönüllü öğrenciye, örnek bir masalın hem görsel unsurlar olmadan hem de yapay zekâ destekli illüstrasyonlarla sunulması temeline dayanmaktadır. İlk aşamada öğrencilere destekleyici görsel sunulmadan örnek bir masal okutulmuş, ardından masalda geçen altı farklı unsurun nasıl hayal edildiğine dair açık uçlu sorulardan oluşan formun doldurulması sağlanmıştır. Yarı-yapılandırılmış mülakat sayesinde de öğrencilere bu unsurları nasıl hayal ettiklerine yönelik sorular yöneltilerek alınan cevaplar yazılı hâle getirilmiştir. İkinci aşamada, aynı masal yapay zekâ ile üretilmiş illüstrasyonlarla desteklenerek tekrar okutulmuş ve bu okuma süreci esnasında, öğrencilerin hayal ettikleri unsurlar ile yapay zekâ görselleri arasındaki uyumu analiz etmeye yönelik mülakatlar yapılmış ve her iki aşamada okuma süreci gözlemlenmiştir. Araştırma bulguları, öğrencilerin zihinsel temsilleri ile yapay zekâ tarafından oluşturulan illüstrasyonlar arasındaki uyum düzeylerinin üç bağımsız grup (ilkökul, ortaokul ve lise) arasında anlamlı farklılık gösterdiğini ortaya koymuş olup, bu uyum düzeyi ilkökul öğrencilerinde %21, ortaokul öğrencilerinde %34 ve lise öğrencilerinde %45 olarak tespit edilmiştir. Öte yandan masal metni yapay zekâ illüstrasyonları ile desteklenerek okutulduğunda ilkökul öğrencilerinin %86’sı, ortaokul öğrencilerinin %81.7’si ve lise öğrencilerinin %80.2’si görsellerin kendi hayallerinden daha ilgi çekici olduğunu belirtmiş ve bu tür destekleyici unsurlarla sunulan metinleri okumaktan keyif aldıklarını ifade etmiştir. Süreçte gözlemlenen öğrenci davranışları ve okuma motivasyon düzeyleri de elde edilen bulgulara paralellik göstermektedir. Sonuç olarak, yapay zekâ illüstrasyonlarının kültürel anlatıları daha ilgi çekici hâle getirmesi değer aktarımında yenilikçi bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel anlatılar, yapay zekâ illüstrasyonu, yaratıcı düşünme, düşünce esnekliği.

Türkçeyi İkinci Dil Olarak Öğrenen Göçmen Öğrencilerin İlkokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Kalıp Söz Etkinlikleri

Yasemin ERTÜRK ŞENDEN, Tokat/İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Son yıllarda ekonomik, sosyal veya siyasal sebepler başta olmak üzere Türkiye'ye gelen göçmen sayısında belirgin artışlar yaşanmıştır. Bu durum Türkçenin ikinci dil olarak öğretimine olan isteğin ve ihtiyacın önemini daha da artırarak ön plana çıkarmıştır. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen bireylerin toplumumuza adapte olabilmeleri hedef dilde etkili ve sağlıklı bir iletişim kurabilmelerine bağlıdır. Bu ise dil öğretimi sürecinde hedef dilin kültürel unsurlarına yeterince yer verilmesiyle mümkündür. Bu bağlamda Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan kalıp sözler; doğum, ölüm, selamlaşma, tebrik etme, ayrılık vb. çeşitli günlük yaşam durumlarında iletişimi kolaylaştırması yönüyle karşımıza çıkmaktadır. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin günlük iletişimlerinde sıklıkla karşılaşılabilecekleri kalıp sözleri işlevlerine uygun kullanabilmeleri toplumumuza karşı aidiyet duygusu, kültürel ve iletişimsel yeterlilik kazanmaları bakımından son derece önemlidir. Göçmen öğrencilerin gün içindeki zamanlarının çoğunu okulda geçirdikleri düşünüldüğünde ders kitapları bu süreçte en temel materyal olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, kalıp sözlerin ders kitaplarındaki etkinlikler aracılığıyla öğretilmesinin önemine dikkat çekmektedir. Bu araştırmada Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2024-2025 eğitim öğretim yılında okutulan ilkökul (1-4) Türkçe ders kitaplarında yer alan kalıp söz etkinlikleri nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi ile tespit edilerek betimlenmiştir. Türkçe ders kitaplarındaki kalıp söz etkinliklerinin Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen göçmen öğrencilere kültürümüze özgü farklı kalıp sözleri kazandırma becerisi yönüyle seviyeler arasında nicelik ve nitelik bakımından oransal bir uyumluluğa ve yeterliliğe sahip olmadığı görülmüştür. Türkçe Dersi Öğretim Programı (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (2024) incelendiğinde kalıp sözlere yönelik kazanımların doğrudan yer almadığı görülmüştür. Tıpkı deyim ve atasözü gibi kalıp sözlere yönelik kazanımlara da programda direkt yer verilebilir. Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen göçmen öğrencilerin kalıp sözleri bağlamlarına ve işlevlerine uygun kullanabilmeleri, hedef dilde iletişim kurarken mahcup olmamaları ve hedef topluma karşı kendilerini yabancı hissetmemeleri için yaparak yaşayarak katılabilecekleri ders kitaplarındaki kalıp söz etkinlikleri nitelik ve nicelik yönünden orantısal olarak tasarlanıp artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kalıp sözler, Türkçenin ikinci dil olarak öğretimi, kültür aktarımı, Türkçe ders kitapları.

Anadolu Masallarının Türkçe Konuşma Becerisi Gelişimine Etkisi

Yaşar DEMİR, Şanlıurfa/Haliliye/Şehit Mustafa Çiftçi İlkokulu
Hikmet Buse KARAGÖZ, Ağrı/Diyadin/Ahmed-i Hani İlkokulu

Anadolu masalları kuşaktan kuşağa aktarılan sözlü edebiyat ürünlerindendir. Zengin bir tarihe ve kültürel geçmişe sahip bu coğrafyada masallar kültürel mirasımızın değerli bir parçası olarak öne çıkmaktadır. Kültürel aktarım ve değerler eğitimi açısından Anadolu masalları toplumunda değerlerini, inançlarını ve normlarını yansıtarak çocukların bu değerleri öğrenmelerini sağlar. Anadolu masalları, Türkiye'nin zengin kültürel mirasının önemli millî kültür öğeleri ve bu mirasın aktarımı amacıyla kullanılmaktadır. Masallar; çocuklara değerler eğitimi, ahlaki değerler ve doğru davranış modellerinin kazandırılması açısından büyük bir öneme sahiptir. Masallar dil gelişimine katkıları, anlatım zenginlikleri ve kültürel bağlamları ele alınarak dil eğitimi sürecindeki rolleri açısından değerlendirilmiştir. Sözlü edebiyat geleneği unsurlarından biri olan masalların, Türkçe dersinin alt becerilerinden olan konuşmaya olan etkisi araştırılmıştır. Araştırma, konuşmanın süreçteki rolü ve etkilerinin incelenmesi adına 2024-2025 eğitim öğretim yılında bir devlet ilkokulunda yürütülmüş olup Haliliye İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün "TRC2/18/EĞİTİM/0015" kodlu "Dedeler Torunlara Masal Anlatıyor" projesinden alınan üç masal (Dudumutçuk, Yiğit Ali ile Dev Anası, Sitimercan) ile 22 iş günü sürmüştür. Araştırmanın örneklemi, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan bir devlet okulunun iki şubesinde öğrenim gören 52 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmada kontrol grubunda Türkçe dersi normal müfredat programı ile yürütülmüş, deney grubunda ise Anadolu masalları dinletilerek ders işlenmiş ve her iki grupta da uygulama öncesi ve sonrası Türkçe dersi konuşma becerileri rubriği kullanılarak değerlendirme yapılmıştır. Veriler, SPSS 20.00 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan rubrik ile 10 konuşma becerisi, 5'li Likert tipi ölçeğe göre değerlendirilmiş ve öğrencilerin Türkçe konuşma performansları ölçülmüştür. Masal anlatımı sonrasında öğrencilerin daha zengin ve çeşitli kelimeler kullandıkları, cümle yapılarını daha doğru oluşturdukları ve anlatım becerilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Öğrencilerin en yüksek beceri düzeyine ulaştıkları beceriler, "Konuşmasını bütünlük ve tutarlılık içinde sürdürür." (%86) ve "Konuşmasını belirtilen sürede tamamlar." (%90) olarak belirlenmiştir. Sonuçlara göre Anadolu masallarını dinleyen deney grubundaki 25 öğrencinin derse yönelik ilgi düzeylerinin ve güdülenmelerinin arttığı belirlenmiştir. Masallar, çocukların dil gelişimine katkı sağlarken aynı zamanda kültürel değerleri öğrenmelerine de yardımcı olmaktadır. Masal anlatımı sürecinin, öğrencilerin hayal gücünü ve yaratıcılığını desteklediği ve dil becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirdiği belirlenmiştir. Bu bulgular, eğitimcilerin ve ebeveynlerin dil eğitimi sürecinde Anadolu masallarından faydalanmalarının önemini vurgulamaktadır. Sonuçlar doğrultusunda, Anadolu masallarının dinletilmesinin 4. sınıf düzeyindeki öğrencilerin güdülenmesi üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel miras, Anadolu masalları, Türkçe eğitimi, konuşma becerisi.

TÜBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması Türk Dili ve Edebiyatı Alanı Final Projelerinin Analizi

Yuşa YILDIZ, Balıkesir/Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Elif ACAR, Balıkesir/Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Bilimsel araştırma süreçlerinin teşvik edilmesi, öğrencilerin akademik yetkinliklerini geliştirmeleri ve bilimsel araştırma yapmayı özümsemeleri açısından büyük önem taşımaktadır. TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı tarafından lise öğrenimine devam etmekte olan öğrencileri temel, sosyal ve uygulamalı bilim alanlarında çalışmalar yapmaya teşvik etmek, çalışmalarını yönlendirmek ve mevcut bilimsel çalışmalarının gelişimine katkı sağlamak amacıyla 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması düzenlenmektedir. Bu araştırmanın amacı 2020-2021-2022-2023 yıllarında düzenlenmiş olan Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'nda Türk Dili ve Edebiyatı (TDE) alanında finalde yer alan proje sayısı, proje tematik alanı, katılım bölgesi, okul türü ve resmî/özel olma durumu ve bilimsel araştırma basamakları; amaç, yöntem, araştırma modeli, örneklem grubu, veri toplama araçları, bulgular/sonuç ile önerilerin yer alma durumu açısından incelemektir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerine uygun bir şekilde tasarlanmıştır. Doküman incelemesi yöntemi ile toplanan veriler karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve çıkarımlara varılmıştır. Çalışmanın veri kaynaklarını 2020-2023 yılları arasında TDE alanında finale katılmaya hak kazanan toplam 76 proje oluşturmaktadır. Veri kaynaklarını oluşturan TÜBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması'nda finale kalan TDE alanı projeleri betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Çalışmaya dâhil edilen projeler tematik açıdan yapılan analize göre incelendiğinde en fazla "Kültürel Miras" tematik alanının tercih edildiği, okul türü açısından verilen yıllar içerisinde en fazla Anadolu liseleri ile fen lisesinden projelerin yer aldığı tespit edilmiştir. Araştırma yöntemi açısından projeler incelendiğinde en fazla tasarım yöntemin tercih edildiği, araştırma modeli açısından bakıldığında ise çalışma yöntemine uygun olarak içerik/materyal/oyun/uygulama geliştirme modellerinin kullanıldığı söylenebilir. Çalışma kapsamında incelenen projelerde evren-örneklem grubunun çoğunlukla öğrencilerden oluştuğu belirlenmiştir. Projelerde veri toplama araçlarının genellikle belirtilmediği, ölçme aracı olarak daha çok anket ve analiz formlarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Bulgular ve sonuçların belirtilmesinde lise projelerinde hemen hemen benzer oranlarda eksikliklerle karşılaşılmış, öneriler kısmında lise projelerinde önerilere genellikle yer verilmemiştir. Bu araştırmaya benzer diğer çalışmalar ışığında öğrenci, öğretmen ve eğitim kurumları ile mevcut eğitim modellerinde proje tabanlı öğrenme ve bilimsel araştırma basamaklarının kazanımına ilişkin çalışmalar (seminer, eğitim, atölye çalışmaları gibi) gerçekleştirilebilir. Ayrıca TÜBİTAK dışında diğer kurum/kuruluşlarca düzenlenen ulusal ve uluslararası proje yarışmaları kapsamında hazırlanan projeleri inceleyen çalışmalar kurgulanabilir.

Anahtar Kelimeler: TÜBİTAK, Türk dili ve edebiyatı, öğrenci araştırma projesi, betimsel analiz.